

ZEMPLÉNI EGYHÁZMEGYE

AZ 1611. ÉVI EGYHÁZLÁTOGATÁS¹

BODROG KEREZTUR²

Pastoris primarii reditus³

Vayon Bodrog kerezturban négy szőlő. Egyik a Saigon, szomszédja Cassai Pozmar Bálint. A Kakas hegyen kettő. A délről valónak szomszédja Thokai Sente Mátyás, a felsőnek Kéri Mártonné. A negyedik a Vaar hegyen, szomszédja Homonnai György. Ezeknek munkája a Prédikátoré, hanem minden ember egy-egy napi mível tartozik, azaz 14 dénárral. Ha nem akar fizetni, munkálkodjék érette mind nemes, mind paraszt ember. Vincellért a város ad. De a Prédikátor tartozik neki a napi munkának fizetésével és étellel.

Vayon két nyomás. A Tarczali nyomásra vayon két helyen, egyiken is négy, másokon is négy, azaz hogy ugyan nyilvánban szóljunk, a Közep szeren délre négy, melyiknek Tarczal felől szomszédja János kovács. A város felől Monos János. Az által Henien is vayon egy szántó föld. A másik nyomásra a Kakas hegy alatt négy föld. Ugyan ottan a két út között is négy földek vannak.

A Bodrogon túl vayon egy rét, Pap rétének hívják. A Hegybe is azon szerint. Ezenkívül, mikor a város rétet megszabadítják, szabad kaszáltatni mind Prédikátornak, Káplánnak annyi magával, mint a jobbágnak. Vayon egy halastó is, Pap tavának hívják. Ennek ilyen rendtartása vayon, hogy a betételre egy forinttal tartozik a Prédikátor nádra. Annak utána, ami számos hal találtatik benne, annak két része a Prédikátoré, harmadik a halászoké. A fehér hal pedig mindenestől fogva a halászoké.

Valakinek a Kerezturi hegyen szőlője vayon, akár hon lakos, akárki földje legyen, egy köből borral tartozik. Akinek szőlője nincsen XXV pénzzel. Borból, búzából, bárányból való tizedből octava a Pásztoré. Temetéstől, kereszteléstől, esketéstől semmi. (Flor. 1 ususban ment, sine controversia⁴ megadják.) A szabad erdőből való fahordásra szabadsága vayon.

Reditus templi

A Kerezturi templomhoz Testamentomban két szőlő hagyatott. Az egyiket a Saigo nevű hegyen Erzsébet asszony hagyta, melynek napkeletről való szomszédja Szeki Gáspár, napnyugatról Gönczi Szabo Istvánné szőlője vayon. A másik szőlőt a Kakas hegyen Gaoz Olah János hadta, melynek délről való szomszédja Nagy Janosné szőlője vayon. Északról Kiraly Pál bírja ugyanazon szőlőnek felét. *Harmadik szőlő a Kővágón a felső renden, kinek északról való szomszédja Nilas Pál, délről Senge Mihály.*

Kisfalud⁵

Proventus Pastoris

Vayon két nyomás. A felső nyomásra vayon három szántó föld. Az alsóra egy vayon, de kétfelé szántják. Vayon Pap réte is, melyekről emlékeztünk a Kerezturi jövedelem-

¹ Az évszámmal nem jelölt későbbi betoldások a 17. század első feléből valók. Ami ettől eltér, azt a jegyzetekben jelezzük.

² Bodrogkeresztúr, Zemplén vm.

³ Az első lelkipásztor jövedelme. A tehetősebb mezővárosok többnyire két lelkészi állást tartottak fenn.

⁴ háborgás nélkül

⁵ Bodrogkisfalud, Zemplén vm. 1611-ben Bodrogkeresztúr leányegyháza.

ben. Akinek szőlője vagyon, avagy vidéki, avagy ott való, tartozik cub. vini.⁶ Akinek szőlője nincsen XX pénzzel. Ezenkívül egy-egy napi mű, X pénz, garaspénznek hívják. Esketéstől, kereszteléstől, temetéstől ut supra. Borból, búzából való fejedelem tizedéből octava.

Paalffi Zsigmond 1640. esztendőben ispotálynak egy házat hagyott, melynek egyfelől Bogdani István, másfelől Ibrani Mihály háza szomszédja. Hatvani Mihály is anno 1639 egy szőlőt hagyott ispotályhoz a Kecse kő alatt, melynek napkeletről Lenkei Mihályné, északról Vas Lukács szomszédja.

Reditus collegae Kerezturiensis ex Kereztur⁷

Vagyon két szőlő. Egyik az Chionka málon, szomszédja Cota Gáspár. Másik a Kóvágón, szomszédja Horvat Szabo János. Ha kell neki míveltesse meg. *Harmadik a Saigon vagyon Csiszar Pálné hagyta, szomszédja napkeletről Keresztes András szőlője. ANNO 1639 Szóts Mihály Testamentomban hagyott egy szőlőt a Vaar hegyen, északról szomszédja Senge Mihály. Chirka Izsák is az Lapisson való szőlőjének magára néző részét is oda hagyta. Nagy Thaljai István Káplánsághoz két szántóföldet hagyott. Egyik a Hangatson, másik a két [...] közt vagyon.*

Eiusdem ex Szőghi⁸

Az otthon lakozó Szőgiek, kiknek szőlejek vagyon, tartoznak három-három köből borral, azaz XXX iccével, melyet a Kis faludi dézsmán vesznek meg. A kívül valók, kiknek a Szőghi hegyen szőlejek vagyon mind nemesek, mind parasztok, egy-egy köből borral tartoznak. Akinek szőleje nincsen, XX pénzzel. Özvegyek három sing vásznat adnak. A fejedelem borból, búzából álló dézsmájából octava jár. Ha kedd nap kijár prédikálni, minden ember egy-egy napi mível tartozik.

Rectoris Scholae Kerezturiensis proventus⁹

Minden Kerezturi, Kis faludi, Szőghi nemes és nemtelen ember azonképpen a vidéki is, ha az ott való, és a filiálisi¹⁰ hegyen szőlője vagyon, egy-egy köből bort ad. Akinek pedig szőlője nincsen, Kerezturból XXV pénzt, Szőghiből X, Kis faludrol XX pénzt, mint szintén a Pásztornak. Vagyon egy szőlő a Vaaron, a Bihari Jósáé mellett. Míveltesse, ha kell neki. *Ezt eladták, mást adtak érette a Kakas hegyen.* Leckehallgató gyermektől adnak 1 forintot, avagy egy csőbör bort szüretben, ha az egy forintot meg nem akarja adni. Abcdariustól¹¹ egy köből bort. Akik a Donatust¹² könyvbetéve tanulják, két köből bort adnak. Halott temetéstől Kerezturban, Kis faludon, Szőgiban XII pénzt, mellyel a deákokkal osztózik. Item a deákoknak egy kenyér, egy tál éték jóakaratóból, és egy kupa lőre. Szabad asztala a Prédikátornál. Ha pedig nem akar a Pásztor asztalt tartani, amint megalkudhat vele.

⁶ Egy köből borral.

⁷ A kereztúri második lelkész jövedelme Kerezturból.

⁸ Ugyanaz Szőgiből. Szegi, Zemplén vm. (Bodrogszegi, 1950-ben egyesítették Bodrogkisfaluddal, 1991-ben elváltak.) 1611-ben Bodrogkeresztúr leányegyháza.

⁹ A kereztúri iskola tanítójának jövedelme.

¹⁰ A leányegyházakban lévő.

¹¹ Ábécét tanulótól.

¹² Donatus IV. századi római grammatikus latin nyelvtana.

Pulsatoris proventus in Kereztur¹³

A harangozónak fél-fél köböl bort fizetnek. Ha az órával jól bánik, attól is fél köbölt adnak.

Mostan hét icce bort fizetnek, a harangok nagyobbak. Minekutána anno 1636 nagyobb harangot szerzett a város, hét icce bort fizet.

*Ad Szóghi et Kis falud Rector Scholae cum Diacono exire debet, aut si ipse exire nequeat, studiosum idoneum mittat.*¹⁴

A deákoknak Kerezturban vagyon két szőlőjük. Az egyik a Pokloson, északról szomszédja Nagy János, alszélről Katona Mátyás, délről Percz Sütő Márton. A másik szőlő a medve völgyén vagyon. *Elveszett. Harmadik szőlőt Bereznai György hagyta a Meszselátón, kinek szomszédja Halasz Mihály.*

ERDŐ BÉNYE¹⁵

Pastoris Reditus

A Prédikátorsághoz vagyon három szőlő. Egyik Bakfü szőlő, másik Furmint szőlő a Giöpü völgyön, harmadik Hosszú szőlő. Ezeknek míve a Prédikátoré. *Negyedik a Mulaton, melyet adtanak a Hosszú szőlő felett való parlagért.* Vagyon két nyomás. Egyik napnyugatra Beczk Thalja fele vagyon. Ezen a nyomáson tíz föld. *ANNO Christi 1623 benienses voluerunt emendari.*¹⁶ *A Beniei határban való nyomáson.* A másik nyomásra napkeletre Lizka felé hét föld vagyon.

A Baskai nyomásra vagyon két rét. Egyiket Marcin rétének hívják, a másikat Mondohanak. A Lizkai nyomásra is két rét vagyon. Egyik Malom réte, másik Kender föld. Vagyon egy kenderföld is. Abrints vágásra szabadsága vagyon.

Aki szánt és a dézsmától 40 kereszt búzája marad, vagy ha annál több is, 60 kévét ad vagy egy képét. Akinek 40 kereszt búzája nem marad, de szőlője vagyon, egy köböl borral tartozik. Ha pedig szőlője nincsen, tartozik 45 pénzzel. Aki maga ekéjével szánt, tartozik egy délig a Prédikátornak szántani. Aki cimborával szánt, az is egy délig tartozik szántani. A fejedelem dézsmájából octava jár. Annak harmada mind borból, búzából a Mesteré az asztaltartásért. Esketéstől, kereszteléstől, temetéstől semmi. *Immár egy forint ususban ment.*

Reditus Rectoris

Aki dézsmát ad, akár vidéki s akár itt való, másfél köböl borral tartozik, azaz XV iccével. Baskaijak, kiknek az itt való hegyen vagyon szőlejek, egy-egy köböl borral tartoznak. Örökséglevéltől, ha mindjárt fizet, egy forintot ad. Ha pedig szüretre várja, szőlő örökségtől egy csöbör bort, ház örökségtől pedig XXXX pénzt ad. *Ez a notáriusé.* Akinek szőleje nincsen is, ugyan XXXXV pénzt fizet. Parlagszőlőtől, ha levelet ír, tehát XXXX pénzt ad, ha mindjárt fizet, ha pedig szüretre várja, egy köböl bort fizet. Ha ta-

¹³ A harangozó jövedelme Kereszturban.

¹⁴ Szegibe és Kisfaludba az iskola tanítója a Káplánnal járjon ki, ha ő maga nem mehet, alkalmas diákot küldjön.

¹⁵ Erdőbénye, Zemplén vm.

¹⁶ Krisztus 1623. évében a bényeiek meg akarták javíttatni.

núvállás levelet ír, melyet a falu pecsétivel pecsételnek be, XII pénzt adnak neki. *Ez is a notáriusé. Didactrumban, ex beneplacito,*¹⁷ ki egy köbölt ad, ki egy csebret.

Campanatoris Reditus

Amely másfél köből bort a Schola Mesternek fizetnek, annak a fél-fél köblét a harangozóságért adták neki. Mivel penig már kiváltképpen való harangozó szokott lenni, annak a Schola Mester tartozik esztendőnként 12 rénes forintot fizetni a fél köből borért.

Régenten a harangozónak fél köblöt fizettek, de a hadak miatt deák nem lévén, a Mester harangozott. Mostan nem lévén háborúság, a régi rend szerint a harangozónak ítélte a község a fél köbölt. ANNO 163[...].

Kinek szőlője nincsen, 12 dénárt ad a harangozónak, akinek vagyon, köből bort fizet.

A deákoknak vagyon két darab szőlőjük. Egyik a Messzelátón, Josa István ilyen conditioval¹⁸ adta, hogy esztendőnként a deákok 300 kosár földet vigyenek bele ahová szükséges. Szomszédja napkeletről Vaida János, délről a Bakfü szőlő, nyugatról Hertzeg Zsigmond szőlője. A másik a mulaton, egy néma siket ember hagyta. Napkeletről való szomszédja a gyalog ösvény, délről Bial Péterné szőleje, napnyugatról Ádám deák szőlője.

Vagyon harmadik is, melyet András deák hagyott a Verő Malon, fejtől Bardos Jánosé, napkeletről Kas Péter parlagja.

LIZKA¹⁹

Pastoris Reditus

Vagyon kilenc szőlő, melyeknek nevek ezek: az Elő hegyen 1. Monos; 2. Dongo; 3. Kotis; 4. Niulas; 5. Varga; 6. Kurta maal. A Harazt hegyen: 7. Deác szőlő, kit Benedek deákné hagyott volt Testamentumban (*anno Christi 1605*²⁰). 8. Caplan szőlőnek hívják. 9. A Farkas háton, kit Bálint deák hagyott volt a Káplánsághoz, de úgy, hogy meddig Káplánt nem fogadnak, addig az ispotály számára míveltessék az egyházfiak.

*Ezek kívül a Meszes nevű hegyen vagyon egy Baan nevű szőlő, kit Baan András Testamentumban úgy hagyott, hogy felébe míveljék, és a fele haszna a Prédikátor kezében szolgáltatassék, melyet Academiában tanuló atyafiúnak táplálására conferáljon.*²¹

Ezért a szőlőért Lizka városa 300 rénes forintot adott az eklézsiának, és a Káplánsághoz conferalta anno Domini 1634.

Vagyon két nyomás. Az alsó nyomásra a Meszes szögbe vagyon három föld. A Dreznek patakja mellett is három. A Harazt hegy út mellett kettő. A Paal tavára járóban kettő egymás mellett.

A Káplán számára vagyon egy föld a Paal tavára járóban. A Dula dombján is egy. A Kender szerben is egy vagyon.

A felső nyomáson, a Vamos Ujfalusi határon alól egymás mellett hat föld vagyon. A Raany alatt is vagyon három. Ugyanezen felső mezőn a Káplánsághoz is harmadfél föld vagyon. A Raanion a három föld mellett vagyon egy darab rétecske. A hat föld mellett is a határban ott is egy darab rét. *De én felszántottam.*²² A Meszes szögben való földnek

¹⁷ Tandíjat jóakarattal szerint.

¹⁸ Feltétellel.

¹⁹ Olaszliszka, Zemplén vm.

²⁰ Krisztus 1605. évében.

²¹ Külföldi egyetemen tanuló diák eltartására adjon át.

²² Miskolczi Csulyak István (1575-1645) olaszliszkai lelkész (1616-1645) megjegyzése.

lábában egy darab. A Bodrogon túl is vagyon egy darab rét. A Káplánsághoz is vagyon ház után a Bodrogon túl egy darab rét.

Vagyon egy halastó is, Pap tavának hívják.

Vagyon egy Mészárszék, melyből minden tehén nyelve a Prédikátoré, annak felette minden esztendőre fél mázsa faggyú jár.

A városnak vagyon egy kis molna, abból sabbathalis jár. A király dézsmájából, borból, búzából octava jár. Aki ő maga ekéjével szánt, három szapu búzát ad, Lizkait. Ezt nagy szapunak hívják. Aki cimborával szánt, ketten adnak három szapu búzát. Aki pénzéért szántat, ha húsz kereszt búzája vagyon, az is másfél szapu búzával tartozik. ha pedig húsz kereszt búzája nincsen, XX pénzzel tartozik, melyet garaspénznek hívnak. Esketés-től, kereszteléstől semmi. *1 forint 3 dénár*. Temetéstől, ha prédikál, nemes embertől 1 forintot, polgári rendtől ötven pénzt fizetnek. *De már rendeltetett egy forint*. Fát szabad tűzre a tilalmas erdőből hordani, nyerset és aszút.

Reditus Rectoris

Az Lizkai hegyen valakinek szőleje vagyon, akár vidéki, akár itt való, egy köből bort ad. Ha pedig szőleje nincsen, tehát harminchárom pénzt ad. Gyermektanítástól, ha olvas vagy colligal, egy köből bort adnak. A declinista két köblöt ad. Ha örökséglevelet ír maga papirosára, egy köből borral tartoznak, ha maga hártájára, két köből bort adnak. *ANNO 1628 ezt a reditust a notariusnak conferalta a város.*²³ Ha vidéki embert temet el, XII pénzt adnak, ittvalótól semmi. A deákoknak ételt, italt adnak. Ha nőtlen legényt temet el a Mester, fizetnek 12 pénzt. Asztala a Prédikátornál vagyon.

Campanatoris

A harangozóknak fél-fél köből borral tartoznak. Aki pedig bort nem adhat, tizenhated fél pénzzel tartozik.

*Reverendus vir Emericus Pellionis Lizkai, testamento legavit Biblia Sacra, in quarta forma et mediis tortis, versionis Tremellianae, anno Christi 1631. mense Augusto, Scholae Liscensis alumnus.*²⁴

Az Lizkai deák Coetus számára Halasz György Testamentomban hagyott a Desőn egy fél szőlőt anno 1632. április 1., melynek a város felől való szomszédja Lodingos Mátyás szőlője, a Bodrog felől Gomba Mátyásné napnyugatról. ANNO 1640 Gomba Mátyásné nemes asszony azon Deső nevű való hegyen hagyott egy egész szőlőt, melynek a város felől és a Bodrog felől való szomszédja, az árokkal kerített gyepű, napnyugatról szomszédja. Mind a két szőlőt anno Christi 1640. április 16. Sas Ferenc bíróságában az Lizkai Tanács, az Coetus kezébe bocsátotta.

²³ 1628-ban ezt a jövedelmet a jegyzőnek adta a város.

²⁴ Liszkai Pellionis Imre tisztelendő férfiú, 1631. augusztus hónapban, a liszkai iskola alumnusai számára végrendeletileg hagyott egy Szent Bibliát, amely negyedrétt alakú, középen fűzött, Tremellius-féle fordítás. (Tremellius, Immanuel 1510-1580; héber nyelvész, több iskola és egyetem tanára Németországban. / alumnus = teljes ellátást élvező diák)

*

Par Testamenti Andreae Baan Lizkaiensis²⁵

ANNO 1616. 17. Januarii. Lizkai Baan András, testemben beteg lévén, lelkemben pedig örvendezvén, lelkemet ajánlom az én Christusomnak, testemet pedig ő anyjának, a földnek, teszek ilyen Testamentumot.

Elsőben hagyok az úrnak egy hordó bort, akit Orosz András adott. Vagyok adós Orosz Andrásnak flor. 7. A Pataki Zabo Pálnak, az én atyámfiának vagyok adós flor. 14. Adós nekem a Szegi Sipos Tamás két hordó borral. Mihály deák két csöbör, három köböllel. Ezt a két adósságot hagyom Szögi Kerekes Mihálynak. Fazekas Pál adósságát, a tizenkét csöbör bort hagyom a Pataki Szabó Pál atyámfiának az adóslevél szerint. Lizkai Sánta András adós nekem flor. 69, ezt is hagyom Szabó Pálnak, a Patakinak. (Ezt a flor. 69 ellenzette a felesége, Ban Andrásné Anna asszony.) Lővei György adós 59 magyar forinttal, Szabó Pálnak hagyom; (ezt is ellenzette Ban Andrásné, a felesége). A Prédikátornak flor. 1. Scholabeli deákoknak flor. 1. Az ispotálybeli szegényeknek flor. 1. Vagyon arany 33, ezzel az arannyal osztozzanak. A Meszesi szőlőt hagyom Santa Andrásnak, hogy művelje felében, a fele hasznát adja a Prédikátor kezében. A Prédikátor azt a pénzt tartsa meg, és amely ifjak Vitebergában mennek, azoknak táplálására adják. A Beniei földön lévő rétemmel is osztozzanak meg. Lotto János adós nekem flor 56, melyre a háza nálam zálogban. Ezt is hagyom Szabo Pálnak; (ezt is ellenzette a felesége). Az Isepi Pottko Imrének hagyok flor. 10. Borbeli Andrásnak hagyok flor. 3. In summa a felesége, Ban Andrásné mindeneket ellenzett, valamit vele együtt keresett lőtt.

Voltnak a Testamentum hallgatásban Lizkai főbíró Meszaros Imre. Tanácsbeli személy Szabo Márton, Redmeczi Pál, Bindor Lőrinc esküdt bíró, Pesti János. Közszemély Lotto János, János Deák nemes személy és Kabai János deák esküdt bíró.

Hasce literas testamentales concessit Ecclesia, ut conserventur in publico conservatorio oppidi, sed hac conditione, ut cives sint defensores hujus boni Ecclesiastici. Vigore literarum Testamentalium publico sigillo oppidi autoritate corroboratarum.²⁶

Hanc vineam ab Ecclesia Senatus Liscensis coemit pro diacono Liscensi flor. 300, quos florenis in ratione Ecclesiae, Ecclesia aliam vineam coemit in promontorio Sadaniensi. 1639.²⁷

VAMOS UYFALU²⁸

Pastoris Reditus

A Toltsvai hegyen vagyon két szőlő. Egyiknek neve Nagy szőlő a Kut patkán. A másik Bernard szőlő, ugyanazon hegyen. De ezekből a Prédikátor dézsmával tartozott a földesúrnak, s fertonnal is. A míve magáé a Prédikátoré.

Vagyon két nyomás: felső és alsó. A felső nyomásra az Erdő Szelen a Pap Rakottianál öt vagyon. A Tanoinkban kettő egymás mellett a határban. A Gödör közt egymás mel-

²⁵ Liszkai Baan András végrendeletének párja.

²⁶ Ezt a végrendeleti iratot átadta az egyház, hogy őriztessék a város közlevéltárában, de azzal a feltétellel, hogy a polgárok legyenek védelmezői ennek az egyházi jussnak. A város érvényes közpecsétjével megerősített végrendeleti irat erejével.

²⁷ Ezt a szőlőt az egyháztól a liszkai tanács megvásárolta a liszkai segédlelkész számára 300 forintért, mely összeg az egyház haszna, az egyház másik szőlőt vásárolt a zsadányi szőlőhegyen. 1639.

²⁸ Vámosújfalú, Zemplén vm.

lett öt vagyon. Az alsó nyomásra az Czikkel földekben négy föld egymás mellett. A Raany Chierejében is kettő (*volt, mikor kétfelé szántották, de most egy*).

ANNO 1623 így újították. Vagyon hét szántóföld az alsó nyomásban, melyeket, noha a Toltsvaiak szántanak, mindazonáltal decimaval tartoznak azokból az Ujjfalusi Pásztor-nak.

A Pap Rakottianal való földek mellett vagyon egy rét, mely csak akkor szolgál, mikor oda vagyon a vetés. A derék réten is, a Bodrog szegben vagyon egy rét.

Vagyon egy tó, kit Pap tavának hívnak. Csak magáé a Pásztoré. Vagyon egy malom is, úr számára való, melyből sabbathális jár egy nap s egy éjjel.

Aki maga ekéjével szánt, ad egy kalongya búzát, azaz 30 manip. Aki cimborával szánt, egy keresztet ad, ha pénzért szántatja is. Aki nem szánthat, XXV pénzt fizet. *Mind a Prédikátor, mind az Oskola Mester szőlőjének homlításával a falubeliek tartoznak.*

Az özvegyek három sing vászonnal tartoznak. Kereszteléstől egy kenyeret s egy tyúkot adnak. Esketéstől, temetéstől semmi (*1 forint*). *Szolga legényt és jövevény legényt ha esket, 40 dénár.*²⁹

*ANNO 1617. Orosz András olyan Testamentumot tett volt, hogy valaki fogja bírni holta után az ő Rani szőlőjét, bátor szintén eladná is áron a felesége a szőlőt, oly conditioval adja el, hogy minden esztendőben adjon az Ujjfalusi templom építésére belőle egy csöbör bort, valaki bírja a szőlőt. Most az Ungvári jezsuiták bírák.*³⁰

ANNO 1646. ezen ususra, templom és parókia építésére hagyott testamentumában Bojnai János egy szőlőt, melyet szolgálatával szerzett volt. Szomszédjai napkeletről a Rany közti közönséges út, dél felől Liszkán lakó Butkai Márton. Északról Liszkai Visolyi János. Napnyugatról az Liszkai közhatár.

Rectoris Reditus

A Raanion vagyon egy szőlő, Mesterséghez való, melyet magának kell műveltetni. Aki-nek szőleje vagyon mind vidéki s mind itt való, egy-egy köből borral tartozik. Ha szőlő-je nincs 32 pénzzel. Aki maga ekéjével szánt, egy szapu búzát ad falu szapujával. Aki cimborával szánt, s ha csépével keresi is és házas ember, ketten adnak egy szaput.

Ahová vetésünk vagyon, egy földet adunk, melyet a barmosok háromszor szántanak meg, azután maga ad magot bele. A Pásztor bor és búza octavájából harmadrész a Mes-teré.

Örökséglevéltől szőlőre egy köből bor. Házra és rétre 25 dénár. Nőtlen legény adjon 12 pénzt. Özvegyasszony 10 pénzt. Ezt rendelték anno 1629. 15 Maji, Parlagi István bíróságában.

TOLTSVA³¹

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlő, melyet Czirokának hívnak. Volt egy parlagszőlő is, ugyanazon Czirokán, melynek egyik részét Zoliomi Balázs a maga fiaival építette fel. A másikat penig Kovats András ugyan Toltsvai, de ilyen ok alatt, hogy ab anno 1610 ad annum usque 1622³² semmit ne adjanak belőle senkinek, hanem minden hasznát szabadon el-

²⁹ Később ez is javítva: 100 dénár, azaz 1 forint.

³⁰ Ez utóbbi mondat még későbbi, újabb kéztől származó betoldás.

³¹ Tolcsva, Zemplén vm.

³² Az 1610. évtől az 1622. esztendőig.

vehessék. Elöljövén pedig az az esztendő, tartozzanak quintát³³ adni akkori Toltsvai Prédikátornak.

Vagyon két nyomás. Az egyik nyomásra a falu felett Horvat felé vagyon hét föld egymás mellett. A falun alól vagyon 19. Az alsó nyomásra Benie felől vagyon 14. Ezeket a földeket ha maga akarja bevetni, maga szabadsága. Ha pedig másnak akarja adni, szabad vele úgy, hogy tizedet adjanak neki belőle.

Rét itt semmi nincs. *Egy darab vagyon a Vamosujfalusi határában a (...) mellett, melyet Lenkei hagyott.*

Vagyon egy kétkövű malom, melynek gondviselése külsőképpen a falué, de követ a Prédikátor tartozik a molnárral együtt venni a közből.

Aki maga ekéjével szánt, ad egy kalongya búzát, azaz XXX manip. Aki cimborával szánt, egy keresztet ad, azaz ketten adnak egy kalongyát. Amely földből a földesúrnak kilencedet adnak, abból a Prédikátornak tizedet adnak. Aki nem szánt, XXV pénzt ad, ha szüretig megadja. De ha addig meg nem adja, ha egy hordó bora vagyon, egy köből bort ad. A királyéból, borból, búzából, bárányból octava jár.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Ha a nem léssen, 14 pénzt. Esketéstől 12 pénz. *Régen vala az, most a Templomba ha esket III forint, háznál egy tallér. Temetéstől semmi. I forint.* Az özvegyek, kik guzsalyukkal keresik, három sing vásznat adnak.

Rectoris Reditus

Valakinek szőlője vagyon a Toltsvai hegyen, akár vidéki legyen s akár ittvaló, egy köből bort ad. Szintén úgy ad, ha másutt vagyon szőlője is. Akinek szőlője nincs, XXV pénzt. Nőtlen legények, akik kapájok után élnek, tizenkét pénzt.

Örökséglevél írástól Toltsvai ember egy köből bort ad, a vidéki pedig egy forintot. Ha pedig a vidéki szüretre hagyja a fizetést, egy csöbör bort ad. *Ezt a jövedelmet a notáriusnak rendelték.*

Didactrumban egy köből borral tartoznak. A Pásztor bor, búza quartájából³⁴ harmada jár az asztaltartásért.

Campanatorium

Valaki a dézsmára megyen dézsmálni, három icce borral tartozik.

Horváti, filialis Toltsvensis³⁵

Pastoris Reditus

Vagyon két rét. Egyik a Pap kuttya, a másik a malom völgyén, Toltsva patakjának hívják. Ő maga kaszáltatja a Prédikátor.

Az erdőről innen szabad fát hordani s abrincot is vágni.

Aki maga ekéjével szánt, egy kalongya búzát ad vagy 30 manipulust. Aki cimborával szánt, egy keresztet. Aki nem szánt és szőlője vagyon, akárhol legyen is szőlője, de egy köből bort ad. Akinek szőlője nincs, 25 pénzt.

Az úr molnából a Prédikátornak sabbathális jár, de az asztaltartásért a Mesternek engedte a Prédikátor az octavának harmadrészevel egyetemben, mind Toltsvan, Horvaton, Saaran. A fejedelem dézsmájából, borból, búzából, bárányból octava jár. Keresztelés, esketés, temetés egyenlő a Toltsvaival. Özvegyasszony három sing vásznat ad.

³³ Ötödrészt.

³⁴ A tizedből járó negyedrészből.

³⁵ Erdőhorváti, Zemplén vm. 1611-ben Tolcsva leánygyháza.

Rectoris Reditus

Akinek szőleje vagyon, fél-fél köből bort ad. Akinek nincs szőlője, 15 pénzt. Özvegy-asszony nyolcadfél pénzt fizet. Temetéstől, ha a Mester deákival oda megyen, 25 pénzt adnak. Ha pedig Toltsvára hozzák a Prédikátor molnához, 12 pénzt.

Saara, filialis Toltsvensis³⁶

Pastoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, egy köből búzát ad. Ha pedig a búzát meg nem akarná adni, egy forintot. Aki cimborával szánt, fél köből búzát ad, ha pedig elkölti, ötven pénzt. Aki nem szánt, 25 pénzt. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Esketés, keresztelés, mint Toltsván. Temetéstől se Prédikátornak, se Mesternek, ha Toltsvára hozzák halottjukat, semmit. Ha pedig kihívják a Mestert, 25 pénzt. Fejedelem dézsmájából, bárányból, búzából octava.

Rectoris Reditus

Minden házasember 15 pénzt ad.

Campanatori

Toltsván valakinek szőlője vagyon, három icce bort ad. Mikor halottnak harangoz Saarából és Toltsvára hozzák a halottat [...]. Horvatból semmi sem jár.

OLASZI³⁷

Pastoris Reditus

Szőlő vagyon a magas hegyen kit Hotykán lakozó Demjén Pálnétól 1634-ben százhuszonöt forinton vett a falu. Szomszédja napkeletről Pesti Lukács, nyugatról Erszengiarto István. Északról Sipos András szőlője vagyon, délről pedig a közönséges út.

Vagyon két nyomás: alsó és felső. Az alsó nyomáson vagyon hat hold föld. Ugyanott Biro Mátyásnál vagyon öt föld. Nagy Mihálynál négy. Pesthi Lukácsnál másfél. Kovats Andrásnál másfél. Summa szerint 12 föld. Ezekből a Prédikátornak tized jár.

A felső nyomáson örökös föld nincsen, melyet a Prédikátor bírhatna, hanem a Hogykai útra Gaczna Tamásnál vagyon három föld. A Hogykai úton felül Luca Péternél vagyon két föld. Thot Mártonnál egy föld, melyet Pesthi Istvánnak vetett zálogba. Ezekből is a Prédikátornak tized jár. *ANNO 1624 a felső nyomáson hat örökös földet rendeltek a Bodrog parton Kaliszer mellett, a Petrahai³⁸ határ mellett, melyeknek szomszédja a falu oszlás földje.*

A Bodrogon túl, a Piscaros tekerületben vagyon egy rét, melyet Pap rétének hívnak.

Aki maga ekéjével szánt, 25 kéve búzát ad. Aki cimborával, 20 kévét ad. Aki pénzért vagy barátságért szántat, s dézsmától tíz kereszt búzája marad, egy kereszt búzát, azaz 15 manip. *Ha pedig annyi nem marad, tizenharmadfél pénzt adott, míg Sadany filiális volt. Mostan filiális nem lévén, 25 dénárt.*

³⁶ Sára → Sárzasadány (Sára és Bodrogzsadány egyesítése, 1949.), Zemplén vm. 1611-ben Tolcsva leány-egyháza.

³⁷ Bodrogolaszi, Zemplén vm.

³⁸ Petrahó később Bodroghalász, 1950-től Sárospatak része.

Akinek szőlője vagyon, ha dézsmától két csöbör bor marad, egy köből bort ad. Ha annyi nem marad, tizenharmadfél pénzt. *Mostan 25 dénár. Ha sem búzát, sem bort nem adhat, ötven pénzt kell adni.*

A vidékiek, kiknek itt szőlője vagyon, nem adnak semmit. Aki itt lakos, de se bora, se búzája nincsen, 50 pénzt fizet (*ut supra*).

Özvegyasszony, aki guzsalyával keresi, három sing vásznat. *Ha vásznat nem adhat, 27 dénárt adjon.*

A fejedelem dézsmájából, borból, búzából, bárányból octava jár. Kereszteléstől egy kenyér és egy tyúk. *Akár 24 pénz. Hogy Sadani eklézsia materré lett,³⁹ azután úgy rendelte Olaszi, hogy tizenkét köből búzát adgyon a falu szapujával esztendőnként.*

Esketéstől az itt való semmit nem ad. Vidéki avagy szolgálja legyen, aki fizetést nem tett volna, esketéstől 40 pénzt ad. Temetéstől semmi. *Adnak 25 dénárt.* Vagyon egy tó is, melyet Pap tavának hívnak.

Rectoris Reditus

Aki a Prédikátornak köből bort ad, a Mesternek is köből borral tartozik. Minden házasember, aki bort nem adhat, szőlője nincsen, 15 pénzt ad. Aki pedig bort ad az egy köből bor fölött, öt pénzt fizet garaspénzt. Minden vidéki ember, akinek az Olaszi földön szőlője vagyon, egy köből bort ad. Az örökségről való írott levélért mind itt lakos, mind vidéki, 12 dénárt ad.

Sadan⁴⁰

Pastoris et Rectoris Reditus

Sadanban minden fizetés egyaránt vagyon az Olasziakkal mind Prédikátornak, s mind Mesternek. De ott sem szőlő, sem föld, sem rét nincsen.

HOTÝKA⁴¹

Pastoris Reditus

A Prédikátorsághoz vagyon egy kicsiny szőlőcske, melyet Aztalos Anna hagyott volt Testamentomban. Azonkívül nincs több. *Erdővé lett.*

Rét semmi nincs.

Egészhelyes nincs senki. Aki félhelyes, egy kereszt búzát ad, avagy 15 manipulust. *ANNO 1621 két kévével szaporították meg.*

Zsellér 8 manipulust ad, ha nyolc kévét nem adhat, ha csépével keresi is, egy csötörtöt ad. A félhelyes, ha nem szánt is, fél köből búzát ad a Szécsi köböllel. Özvegyasszony is, ha félhelyes, fél köblöt ad. Aki guzsalyával keresi, három sing vásznat avagy 12 pénzt ad.

ANNO 1622 Nagy András a Papalyon hagyott egy szántóföldet, melyben egy Szécsi köből búza megyen. Elparlagosodott.⁴²

³⁹ Amikor a bodrogzsadányi egyház anyaegyház, azaz önálló lett, vagyis elvált Bodrogolaszitól.

⁴⁰ Bodrogzsadány →Sárazsadány (Sára és Bodrogzsadány egyesítése, 1949.), Zemplén vm. 1611-ben Bodrogolaszi leányegyháza.

⁴¹ Makkoshotyka, Zemplén vm.

⁴² Ez utóbbi megjegyzés még későbbi, újabb kéztől származik.

Kereszteléstől egy kenyér s egy tyúk. Komapénz egy pénz. *Egy poltura, azaz 3 dénár.* Esketéstől a násznép 3 dénárt. Ha vidéki avagy jövevény, aki azelőtt Prédikátornak nem fizetett, 40 pénzt.

Akinek járó marhája vagyon, ámbátor csak két ökre legyen is, egy szekér fával tartozik. Minden házasember, akinek szőlője vagyon, egy-egy köből borral, egy-egy tyúkkal s hat-hat pénzzel tartozik, melyet garaspénznek hívnak. *Akinek bora nem terem, a bor helyett 60 pénzt ad, az auditorok⁴³ maguk rendelték. Sic competens. In visitatione Anni 1660. die 2. Febr. Visitoribus Reverendo ac Clarissimo Domino Paulo Tarczali, Michaele Hejzei et Stephano Sarkadi.⁴⁴*

A falu közepén lévő udvarháztól egy hordó bor, egy hordó lőre, hat Szécsi köből búza s egy disznó jár. Ha disznót nem adnak, 3 forint. Ennek két részéről a Pataki úr fizet. Harmadrészét Sibrik uram fizeti. A negyedik részét Beczi István.

Antiquitus ex hac curia decima dari solebat ex tritico, sed per Andream Soos abrogata fuit.⁴⁵

A Pataki úr számára való dézsmából, borból, búzából egész quarta jár. A Pásztor cathedraicumban tartozik két forinttal. Egyikkel a borért, másikkal a búzáért. Temetéstől étel s ital.

Rectorem non habent.

*

Rectorem habere coeperunt anno 1654. Primus Rector Michael Megyeri.⁴⁶ Fizetése ez: Minden paraszt házasember 36 pénzt ad. Minden házasember, akinek szőlője van s bora terem, fél köből bort, avagy 5 budai iccét. A vidéki ember egy köből bort. Akinek szőlője lévén, bora nem azé, a fél köből borért 30 pénzt ad. Akinek semmi szőlője nincs, a bor helyett 15 pénzt ad. Minden külön kenyeres ember két-két házi kenyeret,⁴⁷ amellyel egy tál étket ad. Halott temetéstől étel, ital.

*

Szántóföldek

ANNO 1628. Vaida Pál hagyott egy szántóföldet a felső nyomáson, kinek délről való szomszédja Feksz Mihály. Felül a Szabó szőlő alatt Beiczi István parlagja vagyon. (*Elveszett a zápor miatt.*) Ugyanakkor Giörke Mihály is egyet hagyott a felső nyomáson, a kovács kútjánál alá járó föld. Napenyészetről való szomszédja Demjen András, belől Rosa Tamásé. Peter György az alsó nyomáson, az oldal földek között hagyott egy szántóföldet. Ennek délről való szomszédja Rosa Tamás. Botka Lukácsné is a felső nyomáson hagyott egy földet, irtványt, kinek délről való szomszédja ő maga. Északról Peter János földje.

ANNO 1639. május 23-i Vízitációkor Korlat György élő nyelvvel hagyott egy szántóföldet az alsó nyomáson a két út között a Matias Andrásé mellett, ily conditioval, hogyha meghaland, mert agit annum circiter 80,⁴⁸ a teste felett prédikáljon a Pásztor.

⁴³ A hallgatók (az igehirdetést hallgatók), azaz a gyülekezet tagjai.

⁴⁴ Így helyes. Az 1660. február 2-i egyházlátogatás során. Tiszteletes és tudós Tarczali Pál úr, Hejzei Mihály és Sarkadi István egyházlátogatók által.

⁴⁵ Régen ebből az udvarházból tized járt búzából, de Soos András eltörölte.

⁴⁶ Tanítójuk nincs. *Tanítót 1654-ben kezdtek tartani. Az első tanító Megyeri Mihály.*

⁴⁷ Később betoldva: *fél szapu búzát a kenyerekért.*

⁴⁸ Mintegy 80 esztendő [volt].

Ez az utolsó föld volt zálogban Horvát Jánosnénál Béczi Máriánál, de 1671. esztendőben a parókusnak remittálta.⁴⁹

Hogykai reditushoz tartozandó

ANNO 1645 Nagy Imre testált. A Hogyka hegyen lévő földjét, melyet Lengiel Mártontól az Olaszin lévő szőlőért cserélt, hagyta a Pásztorok számára. Melyet Bejczy István is az Ecclesiának megengedett.

Ugyanezen Nagy Imre az Laz Oldalon való rétecskéjét is hagyta az Ecclesia számára.
Matyas János az alsó nyomásban egy szántóföldet.

Peter András fejedelem tisztartóját ölte meg. A polgárok is lopott disznót vettek el a drabantoktól, megölték a lopók társai. A lopásért nem akarják, hogy ekléziát kövessenek a nőtelenek.

PATAK⁵⁰

Pastoris Reditus

Patakon a temetőkert alatt vagyon nyolc szántóföld. A Petrahoi földön, avagy Petrahohoz közel, úgymint a törvényfánál hat szántóföld. A Botkónél vagyon 44 avagy 45 szántóföld, bizonyos határok vagyon. Az Abai homok földjével, dézsmájával, rétjével, tavával egészen, de a földet a Kis Patakiak⁵¹ szántják, s dézsmát adnak belőle. Nincsen senkinek egyébnek semmi jussa hozzá. Hanem a Prédikátor szabadsága, kinek adja mind rétét s mind csikos tavát.

A Megyeren vagyon egy puszta szőlő, melyet Saarosi András hagyott volt a Főpásztor-nak, de ez elpusztult. A város szabadságában vagyon, kinek adja dézsmájából, hogy el ne idegenüljön az Ecclesiától.

Patakon minden házasember egy tyúkkal tartozik, Szent János tyúkjának hívják. Így Kis Patakon s a két Hostatokon is. Petrahon s Ardon⁵² hasonlatosképpen egy-egy tyúkkal tartoznak, melyeket a Pásztor régen jóakarattjából a két Káplánnak engedett. Egyik faluét egyiknek, a másikat másiknak.

Cziarnaho⁵³

Pastoris Patakiensis Reditus⁵⁴

Vagyon egy szőlő a Ladanion, melynek minden mívével a falu tartozik. Vagyon egy rét, melynek kaszálása, takarása, Patakra való hordása a falué.

Vagyon három nyomás. Az egyikén vagyon négy föld, másokra is négy, harmadikra is négy, de ennek a ketteit pénzen adták volt el. A Nagy Pál helyéhez bírják, mindazonáltal azokból is tized s kilenced jár. Mind borból, búzából tized jár mind lakostól s mind vidékitől. Szent Mihály adója egészhelyestől 1 forint, félhelyestől 50 pénz. Karácsony fája egészhelyestől ő magától egy szekér fa, félhelyestől kettőtől egy szekér. Három főünnep ajándéka: karácsonyé, húsvété, pünkösde egészhelyestől egy tyúk, két félhe-

⁴⁹ A lelkésznek visszaadta.

⁵⁰ Sárospatak, Zemplén vm.

⁵¹ Sárospatak Bodrogon túli része.

⁵² Végardó, Zemplén vm. 1966-tól Sárospatak része.

⁵³ Csernahó →Csarnahó →Gyopáros (1942) →[Szk. Černochoy], Zemplén vm.

⁵⁴ A pataki lelkész jövedelme.

lyestől ismét egy. A hegyváltágtól, kívül valóktól egy köből zab, egy kappan s két kenyér.

Ex Nagy Toronia Pastoris Patakiensis Reditus⁵⁵

In Also Szer. A Daroczi kerte alatt vagyon hat föld. Alól a falu végén a Malomkára vagyon 3 föld. A felső nyomásra a Veletei út mellett 3 föld. A Hosszú Kötelen szintén szélen a tövis mellett 4 föld. Kis Tora vagyon egy darab föld, Azzoniok földjének hívják, közel húsz földig vagyon. Ezekből két dézsma jár, azaz tized s kilenced a Prédikátornak. Az alsó Szerről a búzából egész tized jár. A bordézsmanak is penig, az alsó dézsmanak, a tizednek a fele a Prédikátoré, s a fele a földesúré. A Nonához penig semmi közi nincs. A Szent Mihály adója egészen a Pataki Prédikátoré, egy helyről, ha hárman laknak rajta is, negyven pénz. Karácsony fája minden embertől, akinek marhája vagyon, egy-egy szekér fa. A három főünnep ajándéka. Bor és búza dézsmanak behozása a Thoronaiakra néz. A hegyváltás ajándékának a fele a Prédikátoré, zabból, tyúkból, kenyérből. Ászok pénz is vagyon 4 dénár.

Rectoris, Lectoris et Cantoris Patakiensis Reditus⁵⁶

Hét bor az úrtól. Tíz köből búza. Két verő ártány. A fő Mesternek mind a városbeliek, mind a vidékiek, kiknek a Pataki hegyen szőlejek vagyon, egy-egy köből borral tartoznak.

Coetus Reditus⁵⁷

Négy hordó bor az úrtól. Negyven köből búza. Porci quatuor mactabiles. Ex molendino Ardoviensi Sabbathale ex quatuor rotis. Funus pénz toti coetui 1 forint. Dimidiae parti 50 denarii. Quartae parti 25 denarii.⁵⁸

Pataki Káplánok jövedelme

Hét bor az úrtól. Tíz köből búza. Két verő ártány. A két falu tyúkjá, ut supra. Az Ardai malomból, Lorantffi uram rendeléséből, sabbathalé a duabus rotis.⁵⁹ Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér, avagy 12 pénz. Temetéstől, ha prédikál 1 forint. Esketéstől 12 pénz.

Si quis collegarum aut infirmetur, aut propter causas necessarias absit, alter ipsius opus supportare tenetur gratis, iuxta regulam Pauli, alter alterius onus portate, ad Galat 6,2.⁶⁰

*

ANNO 1627 ex deliberatione spectabilis comitis Domini Georgii Rakoczi de Felső Vadasz, et consensu totius civitatis Saaros Patak constitutum.⁶¹ Hogy a Pataki eklézsia-

⁵⁵ A pataki lelkész jövedelme Nagytoronyáról. Sem Csarnahó, sem Nagytoronya nem volt Patak leányegyháza. Földesúri rendelkezés nyomán nyert azoktól is javadalmat, minden biztonnal középkori örökségként.

⁵⁶ A pataki iskolaigazgató, tanár és énekvezér jövedelme.

⁵⁷ A diákközösség jövedelme.

⁵⁸ Négy vágósértés. Az ardói malomból szombati jövedelem négy örlésből. Temetéspénz az egész diákközösségnek 1 forint, a felének 50 dénár, a negyedének 25 dénár. (Attól függően, hogy hányan énekeltek a temetésen.)

⁵⁹ A malom szombati jövedelme két örlés után.

⁶⁰ Ha valaki a hivatalársak közül betegeskedik, vagy elkerülhetetlen dolog miatt távol van, a másik köteles annak munkáját végezni ingyen, Pál szabálya szerint: egymás terhét hordozzátok (Gal 6,2).

ban való két Káplánoknak táplálására valakinek a pataki hegyen szőlője vagyon, tartozék egy köből bort adni a bordézmán. A vidékiek mostan jóakarattal adták meg.

Az Saaros Pataki Káplán házához való szántóföldek renddel ezek:

Az alsó nyomásban, az óhalas tócskára járóban vagyon két föld egymás mellett, kiknek alsó szomszédja Varro István földje. Felső szomszédja Kaposi Péter földje. Az alsó föld, az alsó Káplán házához való. A felső a felső Káplán házához tartozik.

Az felső nyomásban, a felső sorompón kívül, a Hotykai út mellett, második szerben az utcának felül harmadik és negyedik földek, kettő egymás mellett, Nagy Péter hagyta. Felső szomszédja városbeli Chiszar János földje. Alsó szomszédja Chismadia Gergely földje. Itt is az alsó föld az alsó Káplán házához, a felső a felső Káplán házához való.

Az nagy halastónak alsó végénél vagyon egymás mellett két föld, Nagy Péter hagyta. A tó felől felső szomszédja Chismadia Gergely földje. Alsó szomszédja az a föld, melyet Koncz György hagyott a Tanácsnak. Itt is az alsó föld az alsó Káplán házához, a felső a felső Káplán házához való.

Mondják, hogy a Pogany kúti szőlők alatt fel szélről a határban az csere mellett, alá volna hat szántóföld egy szélben, mely földeket régenten a pataki Dienes Káplán házához bírtak, melyeket mostan is Dienes földjének hívnak, mint arról ő maga is, pataki Dienes Péter bizonyágot tett Szepsi Pál uram előtt. Azoknak is a földeknek alól hármá az alsó Káplán házához való, felső hármá a felső Káplán házához való.

Annak alól ismét, és a portörő malomnak felül, vagyon egy jó föld, amint Szepsi Pál Káplán megmutatta, amely út a Hotykara járó hídnál általmegyén egyenesen a portörő malom patakjára az útnak felül. Az alsó vég a patakra megyen alá, a felső végénél fel szélről tövisbokor vagyon.

Vagyon a Bot kő erdeje alatt napkeletről alá az útrajáróban két föld, kiket Szepsi Pál Káplán összeszántott. Az alsó föld az alsó Káplán házához való, a felső a felső Káplán házához való. Szomszédja alól Barbely Gergely földje, felül, kispataki emberé.

Pankotai András hagyott testamentumban két földet a Káplánoknak. Az egyik vagyon a mondolas szőlőnek felszélről a tó felől hatodik föld, kinek alsó szomszédja Ferencz deákné földje, felső Szóts Györgyé. Ez a föld az alsó Káplán házához való. Második föld a Bot kő erdőnek napenyészet felől vagyon a két út között. Az egyik vége a Forro kúti útra megyen. Felső vége a középső Megyeri útra, és ez a felső Káplán házához való.

Az két falu is, Ardo és Petraho a felső és alsó Káplán házakhoz való. Ardo a felsőhöz, Petraho az alsóhoz, kikben minden külön kenyeres egy tyúkkal tartozik.

UYHEL⁶²

Pastoris Reditus

Vagyon a Tompa kövön egy szőlő, szomszédja alól Ferencziné. A Dersikön vagyon egy szőlő, felül mellette közönséges út. Harmadik a Szaar hegyen, egy kis szőlő, kinek szomszédja Niró János, a fölén közönséges gyalogút vagyon ott. A negyedik szőlő vagyon a Satoran, szomszédja egyfelől Josa István. Ezeket mostan a Főpásztor bírja Saarosi István idejétől fogva, s Mattheus Tihemerit is ezekre hívták. S ugyanúgy rendel-

⁶¹ Tekintetes Felsővadászi Rákóczi György főispán úr rendeletéből és Sárospatak város egész [közösségének] megegyezéséből 1627-ben elvégeztetett.

⁶² Sátoraljaújhely, Zemplén vm.

ték, hogy jövőben is a Főpásztoré legyenek. De jó lelkiismeret szerint bizonyosságot tesznek az esküdtek felőle, hogy régenten a Dersiknek alsó része, a kis szőlő egészen, és a Sator is egészen Káplánsághoz voltak.

Vagyon a Ronyvan, a Santa Szabo molna felől egy malom, háromkerekű, kinek derék építése a városra néz. Kővétele pedig a Prédikátoré a molnárral.

Szántóföld vagyon egy szélben a malom alól 12. A malmon felől az Érig 15. Az Éren túl mindjárt 4. A Tank rakottyán a Thoronai és az ország útja között, véggel feljáró földek 7. A Ronyva gyakra mellett alájáró földek 7. Ezek a felső mezőn vannak. A Baari hegy aljára való mezőn. A Hosszú korong mellett vagyon 8 föld, a Katé útjára jár véggel. Vannak ott több földek is, melyekről a Thoronaiakat kell megkeresni, azok szám szerint tizen vannak. Az alsó mezőn a Borsi szőlője alatt vagyon négy föld. A kerek erdő mellett is öt. *ANNO 1629. 17. M[...] in visitatione refer[...] Thoma Paszadi.*⁶³ *A Körös patakjának innen a Feketében öt föld vagyon, kinek napkelet felől szomszédja Nagy Miklós, árok megyen el a végén.*

Rét vagyon az alsó réten, kit Pap szeginek hívnak. A Hosszú Lazon egy darab rét, napnyugatról szomszédja Daika István. A Malomgát között is egy darab rét.

Vagyon egy mézárszék is a Főpásztor számára, melyből amint Beke Antal hite szerint vallotta, esztendeig jár 1 forint. Ismét egy takaros faggyú. Ezeknek felette minden levágott marhából egy-egy font hús. Ennek elocálása a Pásztor szabadságában vagyon, amint kivel conveniálhat. *Limitáltuk a lizskai szokás szerint: a takaros faggyú 60 font legyen, és ha a Minister a mézárrost reáveheti, a levágott baromnak nyelve, de a 60 fontnak meg kell lenni.*

Az Uyheli úr dézsmájából, ugyanitt Uyhelben, a dézsma borokból ad az úr az egyházi rendnek huszonkét hordó bort. Ennek a tizennégye a Főpásztoré. A többivel a két collega, a Mester és a kántor osztozik, kettőt-kettőt vesznek.

Gabonát az úréból adnak a Főpásztornak 32 köblöt, most a kassai köböllel. De Apacza János hite után vallja, hogy régen az ittvaló köböllel adták.

Lőrét négy hordóval adnak. Kézpénzt ad az úr a Főpásztornak subára 16 forintot. Az úr disznó tizedéből adnak nyolc disznót.

Collegak fizetése

A felső mezőn a Kis Thoronai útra fordul szántóföld nyolc. A Hosszú korongra jár négy. A Chiörge út mentében a Pap molnán alól kettő. Ugyanazon út mentében alább három. A Baari hegy alá az Ugro Szegben vagyon 4, kinek szomszédja felül Deli György. A Sombokos tónál vagyon hat. Az Őszilasban napkeletre járóban a Baari mocsárban három föld vagyon. Az alsó mezőn a holt Ronyvánál negyedfél. Az erdőre járóban az Orvos kút folyására megyen négy föld. *A Borsi háton a Körös patakra járóban vagyon négy föld, amint Paszadi Tamás mondotta anno 1629 visitatióban.*

Szőlők. A Köves hegyen négy szőlő. Egyik Nagy szőlő, szomszédja napkeletről Demjen Márton. Másik út melléke szőlő, szomszédja napkeletről Konia János. Harmadik Zima szőlő, szomszédja alól Thot Simon. Negyedik Fazekas szőlő, szomszédja napnyugatról D. Mattheus Tihemeri. A Fekete hegyen kettő. A felsőnek szomszédja Eskwt Péter. A másodiknak Makaj Pál. A Satoron egymás mellett kettő, napnyugatról szomszédja Szabo István. A földesúr adta borokból két-két hordó bor jár.

⁶³ Az 1629. (március vagy május) 17-i egyházlátogatás során elmondta Paszadi Tamás.

A Hosszú Lazon vagyon egy darab rét, szomszédja északról Aprod János. A Magas hegyen is vagyon, melynek neve Pazmany Laczia. A Galambosban egy négy szántó-földnyi, melynek szomszédja felül Szabo Gergely, alul Pruz János. Kereszteléstől 10 pénz jár. Esketéstől, amit a menyegzősök szabad akaratjukból akarnak adni. (*Egy forint.*) Halott temetéstől étel, ital. (*Egy forint.*)

Rectoris Reditus

Vagyon a Szaar hegyen egy szőlő. Mind lakosok s mind vidékiek, akiknek szőlejek vagyon, adnak egy-egy köből bort. A zsellér is, ha szőlője vagyon, egy köből bort ad, ha szőlője nincsen, ad 16 pénzt. Aki szüret előtt vagy szüretben szőlője termését eladja, annyi pénzzel tartozik, amennyin ekkoriban egy köből bor jár. A földesúr adta 22 hordó borból jár két hordó bor, amint a Főpásztor jövedelmében meg vagyon írva.

A város készpénzt ad, 16 forintot. Kassai két köből búzát.

Ha örökséglevelet ír, melyre a város pecsétjét vetik, a városiak adnak két pénzt, a vidékiek húsz pénzt. Ha ki vidékiek közül bizonyáglevelet írat, akár ő maga írja a Mester, akár deákjaival írassa, 20 pénzzel tartoznak. *Ezt notáriusnak rendelték.*

Funustól 8 pénzt adnak.

Cantoris Proventus

Vagyon egy szőlője a Dersikon, mely annak előtte Káplánsághoz való szőlő volt. Akinek szőlője vagyon, mind itt való s mind vidéki, fél köből bort ad. Akinek szőlője nincsen, nyolc pénzt ad. Aki szőlője termését eladná, fél köből bor árával tartozik. A földesúr adta huszonnégy hordó borból, két hordó bora jár, ut supra.

Funustól 8 pénzzel tartoznak.

Campanatorum Proventus

Akinek szőlője vagyon, akár itt való s akár vidéki, fél köből bort ad, öt iccével. Ha szőlője nincsen, 8 pénzt ad. Akik szőlőjük termését eladják, fél köből bor árával tartoznak. Vagyon egy kis szőlő is a Vaar hegyen, kétfelől szomszédjai Hartai Bálint és Debreczeni Szabo János.

Ha halott vagyon, tartoznak pénz nélkül mind a két haranggal kétszer harangozni. De ha harmadszor is harangoztatnak, 10 pénzzel tartoznak.

Schola

Vagyon a Pataksan egy szőlőcske, melynek szomszédja Soltesz Andrásné. Ezt a deákok magok művelik. A város molnából sabbathalé jár. Másik szőlő vagyon a Boglioskan, napkeletről való szomszédja Görgei Jób. Harmadik szőlő a Szaar hegyen vagyon. Ennek délről való szomszédja a patakfolyás, napnyugatról Fazekas András.

*Collegae habent filiales Borsi et Baniatska.*⁶⁴

Borsi⁶⁵

Reditus Pastoris Collegae

Aki ő maga szánt, egy kalongya búzát ad, continentem manip. 32. Aki cimborával szánt, egy keresztet. Zsellér is, aki pénzért szántat, ugyan egy keresztet ad, mert annyi

⁶⁴ A másodlelkészeké Borsi és Bányácska leányegyház.

⁶⁵ Borsi → [Szk. Borša], Zemplén vm.

földje vagyon, mint a jobbágnak. Aki nem szánt, fél köből búzát ad. Aki egyes ember, egy szapu búzát ad. Minden ember Szent Mihály napra egy-egy tyúkot ad. Özvegyaszszony három sing vásznat ad. A Borsi úr a malomból tíz köből búzát ad. *Lorantffi uram jóakaratójából tízzel szaporította meg.* A fejedelem dézsmájából octava jár. Kereszteléstől tartoznak egy kenyérrel és egy tyúkkal. *Komapénz egy pénz.*

Banyatska⁶⁶

Reditus Pastoris Collegae

A földesúr dézsmájából egész quarta jár. Minden ember egy-egy tyúkkal tartozik. Kereszteléstől egy kenyér és egy tyúk. Esketéstől a vőlegény egy hivatalos vendég ajándékát adja neki. A vőfély négy pénzt. A hivatalos vendégek egy-egy pénzt. Aki szabad legény, s nem szánt, egy csötört gabonát ad.

Servitutis ratio. Minden héten vasárnap a Pásztorral egy-egy deák járjon ki Baniatskara. ANNO 1628. 19. januarii in generali synodo Uyhelini deliberatum,⁶⁷ mert azt a szokást három ember vallotta, tudniillik: Hegedüs Imre, Tasko Antal és Santa Balázsné.

CHIERGŐ⁶⁸

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás. Az egyik nyomáson Ronyvalljon vagyon hét föld. A másik nyomáson szőlő alján hat. Harmadik nyomáson Legenye felé hat. *A Poshatt földek mellett mindenütt és minden nyomáson felül.*

Vagyon hét darab rét.

Vagyon két pusztadarab szőlő, vagyon harmadik is, az egyiket felművelték. *A Fekete hegyen az aranyos szőlő mellett a délre járóban, napkeletről és délről szomszédja Possai István.*

Akinek tíz kepe búzája vagyon, egy kepét ad, melyben vagyon manipuli 60. Ha száz volna is, nem ad többet. Akinek öt kepe búzája vagyon, fél kepét ad, vagy manip. 30. Akinek semmije nincsen, s prédikációt hallgat, 20 pénzt fizet. Az özvegyek három sing vásznat adnak.

A fejedelem dézsmájából, borból, búzából, bárányból octavát adnak. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Komapénz 1 dénár. Esketéstől a násztól 1 dénár. Rideg legény 40 pénzt. Temetéstől ételt, italt adnak neki.

Rectoris Reditus

Valaki a Prédikátornak kepét ad, a Mesternek keresztet ad, manip. 15. Aki fél kepét ad, manip. 8. Minden külön kenyeres ember, vidéki is, egy-egy köből bort ad. Aki a Prédikátornak húsz pénzt ad, a Mesternek ad öt pénzt.

⁶⁶ Rudabányácska, Zemplén vm.

⁶⁷ Szolgálati rend. Az 1628. január 19-i újhelyi zsinatban határozott meg.

⁶⁸ Csergő →Csörgő →[Szk. Čerhov], Zemplén vm.

Mihalii⁶⁹

A Chiörgei Prédikátornak Szécsi tíz köből búzát fizetnek. A falu földjén egyház földjei vannak. Annak ötödét veszi a Prédikátor. [...] *12 és egy tábla föld, melyen keresztül megyen a Lasztocki gyalogút, Pap ortványának hívják. Item Csapo Házán egy, melynek szomszédja északról Pilisi uram földje, délről Balásházi uram földje. Signantur ANNO 1723. die 3. Februarii.*⁷⁰

A Falutsaki földön vagyon talán tíz föld, azokból tizedet veszen. Halott temetéstől 12 (24) dénár, de prédikálni kell. Ha ki forintot ad is, nem bánják. Kereszteléstől egy tyúk, és egy kenyér.

A Mesternek fizetnek Szécsi négy köből búzát. A halottól 12 dénárt.

NAGY THORONYA⁷¹

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlő a Fekete hegyen gödör mellett, melyet a Pásztor önnön maga műveltet. *ANNO 1686. Ungvari Mihály idejében hagyott testamentomban Horvath István egy pincét a parókiához.*

Vagyon három nyomás. Az alsó nyomáson vagyon hat föld Kis Thoronia felé. A másik Chiörgő felé a felső nyomáson, ott is hat föld. A harmadik nyomáson Legenie felé kilenc föld vagyon.

A Chiörgei réten egy darab rétecske vagyon, úgymint két szekér szénatermő. Ez itt való felső nyomáson is egy kicsiny rétecske. *ANNO 1682. Ungvari Mihály Prédikátorságában adott az Czörgei határban Tiborcz János egy darab rétet. Ennek szomszédja napkeletről Kállai István rétje, délről Tiborcz János rétje, napnyugatról a parókiális elébbeni rét, északról [...].*

Akinek a Pataki szeren 40 kereszt búzája vagyon, egész kepét ad, manip. 60. Akinek 20 kereszt, fél kepét, manip. 30. Aki búzát nem adhat, 20 pénzt. Ha pedig Szent Mihály napig a húsz pénzt meg nem adhatja, dézsmakor egy köből bort ad. Minden külön kenyeres egy-egy tyúkot ad. Ha pediglen tyúkot nem adhat, 9 pénzt fizet. Az özvegyek, akinek öröksége nincsen, három sing vásznat adnak. Akinek pedig szőleje vagyon, ha a húsz pénzt Szent Mihály napig meg nem adhatja, köből borral tartozik. A fejedelem dézsmájából, búzából, tavaszból, integra quarta, azonképpen a borból és bárányból is. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér, ha egyiket is meg nem adhatja, 12 pénzt. Esketés-től a násznéptől egy-egy pénz. Temetéstől étel, ital, ha kell neki. *Halott felett való prédikálástul rendeltek huszonnégy pénzt in visitatione ANNO 1668. 4. Martii instituta praesintibus visitoribus, Judice item Notario, Senatoribus et Aedilibus.*⁷²

Rectoris Reditus

Az felső szer Upori szer, minden ember, akinek 40 kereszt búzája vagyon, egy kepevel tartozik. Akinek 20 kereszt vagyon, fél kepevel tartozik. Minden külön kenyeres ember egy-egy tyúkkal tartozik. Aki tyúkot nem ad, 3 dénárral tartozik. Aki búzát nem adhat,

⁶⁹ Alsómihályi →[Szk. Michal'ani], Zemplén vm. Csörgő leányegyháza.

⁷⁰ Lejegyeztetett 1723. február 3-án.

⁷¹ Nagytoronya →[Szk. Vel'ka Trňa], Zemplén vm.

⁷² Az 1668. március 4-én lefolytatott egyházlátogatásban az egyházlátogatók, a bíró, úgyszintén a jegyző, a tanácsosok és az egyházfik jelenlétében.

20 pénzt ad. Ha az 20 pénzt Szent Mihály napig meg nem adhatja, egy köből borral tartozik.

A Sandoron vagyon egy szőlő, melyet a Mester ő maga műveltet. Az özvegyek 3 sing vásznot adnak, ha örökségek nincsen. De ha örökségek vagyon, 20 pénzzel tartoznak. Minden ember, mind a két szer, köből borral tartozik. A vidékiek hasonlóképpen. Valakik a dézsmára mennek, köből bort adnak.

Kis Thoronya⁷³

Pastoris Reditus

Vagyon négy szőlő, melyeket mindeniket a Pásztor műveltet. Az egyik szőlő a Thai hegyen. A másik szőlő a Baratok szőlője mellett vagyon. A harmadik az út alatt vagyon, Tallas a neve. A negyedik a Keletkan, melyet Caplany szőlőnek hívnak.

Itt sem rét, sem szántóföld nincsen. *Vagyon kilenc a gaz mellett.*

Minden külön kenyeres, akinek búzája vagyon 40 kereszt egész kefével tartozik, manip. 60. Akinek 20 kereszt búzája vagyon, fél kefével, manip. 30 tartozik. A fejedelem búzadézsmájából integra quarta. A borból és a tavaszról semmit sem adnak. Báránydézsmából integra quarta. Minden külön kenyeres egy-egy tyúkkal tartozik. Ha a tyúkot meg nem adhatja, 3 pénzt fizet. Amely ember búzát nem adhat, minden külön kenyeres húsz pénzt ad, melyet ha Szent Mihály napig⁷⁴ meg nem adhat, egy köből borral tartozik. Az özvegyasszonyoknak fizetések akképpen vagyon, mint Nagy Thoroniaké.

Kereszteléstől, esketéstől, temetéstől egyaránt való fizetések vagyon a Nagy Thoronyaiakkal. *Itt is a halotti prédikációtól rendeltek negyven pénzt. Praesintibus visitoribus, Judicibus et Senatoribus ANNO 1668. 4 Martii in visitatione.*⁷⁵

Rectoris Reditus

Minden ember, valaki a dézsmára megyen, mind Kis Thoronyai, mind vidéki, egy-egy köből bort ad. Temetéstől 16 pénzt.

Örökséglevél írástól egy pint bor arra, ha valakinek ír, de az ott való semmit nem ad. *Ez notárius jövedelmévé lett.*

*Primus Rector in hac Ecclesia Kis Toronensi Caspar Ruzskai. Eductus ex Schola Patachina ANNO 1665 4. Maj.*⁷⁶

De minekutána az eklézsiában Shola Mestert kezdettenek tartani, rendeltének, hogy fizessen minden külön kenyeres ember egy-egy Szécsi szapu búzát. Ugyanezen Kis Thoronyai Schola Mester jövedelmére istenes indulatjából, néhai jó emlékezetű Kövér Mihály özvegye, Balási Ilona asszony conferált egy szőlőt a Kis Thoronyai határban, Simonné nevű hegyen, melyet hívnak Nagy [...] szőlőnek. Ismét ugyan őkegyelme hagyott a Schola Mesternek egy rétet az [...].

Velete, filialis libera (*Filiales Gertsel, Keletsen*)⁷⁷

⁷³ Kistoronya →[Szk. Malá Trňa], Zemplén vm. 1611-ben Nagytoronya társegyháza.

⁷⁴ Szeptember 29.

⁷⁵ Az egyházlátogatók, a bírák és tanácsosok jelenlétében 1668. március 4-i egyházlátogatás során.

⁷⁶ Az első tanító ebben a kistoronyai egyházban Ruzskai Gáspár. Kihozatott a pataki iskolából 1665. május 4-én.

⁷⁷ Velejte, szabad leányegyház. 1611-ben a nagytoronyai Prédikátor szolgált itt is. Később anyaegyház lett (1620-ban már így találjuk), amikor leányegyházai Gercsely és Kelecsény (erről 1629-ből van adatunk). Velejte →[Szk. Vel'aty], Zemplén vm. Gercsely →[Szk. Hrčel'] és Zemplénkelecsény, →[Szk. Zemplínsky Klečenov; több helységgel Zemlinska Nová Ves néven egyesítették], Zemplén vm.

Pastoris Reditus

Aki ő maga ekéjével szánt, két kereszt búzát ad, 30 manip. Aki cimborával szánt egy keresztet ad. Aki csépével keresi egy csötörtöt (*fél köből búzát ad*). Özvegyek, akik guzsalyukkal keresik, 3 sing vásznat adnak.

Kereszteléstől, esketéstől, temetéstől egyaránt az Lasztocziakkal.

Vagyon egy kis darab rétje a kerek harasztban. A fejedelem dézsmájából a Pásztornak octava jár. *A Gerzseli határban is egy jó darab, egy kaszálója, takarója a Gertselieké, hazahordása a Keletsenieké. A kerek harashti rétet Veletiek kaszálják, a Pásztor maga takartatja s hordatja.*

Mind a három faluban való külön kenyeres ember egy-egy tyúkkal tartozik, de ez okon, ha az ifjú népet katekizmusra tanítja.

Rectoris Reditus

A Mesternek fizetése szabados, valamint a Mesterrel megalkudhatnak. *ANNO 1633 Nikolaus Berei Prédikátorságában, Veletői főbíró Jakab Mihály, esküdt társai Thot Bálint, Fwletlen Bálint, Molnar György idejében az Isten ígéjéhez való szereteti a falut arra vitte, mind a három helyben lévő auditorokat, hogy mind ő magok, mind az ő utánuk való maradékok, hogy egy-egy kereszt, azaz tizenhat kéve búzát fizetnek, melyről pecsétes levelek is vagyon az Ecclesia ládájában.*

Mesternek temetéstől 4 poltura.

LAZTOCZ⁷⁸

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás az Laztoczi földön. Az első nyomásra, melyet Kákásnak hívnak vagyon 4 föld, melyet Pap ortványának hívnak. Vagyon azon nyomáson az Egres kútra járóban 2. Ismét ugyanazon nyomáson kettő, a Kákásra járó véggel. A másik nyomáson, a Mihály határon vagyon 3, mely a Ronyvára jár véggel. A felvégi mezőn, a malom árokra kettő a Ronyvára járóban. Afelül ugyanazon nyomásban, a Bot mezején három. Azonkívül a más mezőn, a Bíró kútjára három föld.

Vagyon a malom mellett egy rét. A Fekete réten is egy. Vagyon egy erdőcske is, Pap harasztinak hívják, az alvégi mezőn. Vagyon egy malom, melynek egyik része a Prédikátoré. Másik a templomhoz jár. Harmadik a molnáré. A sabbathálisa penig szombaton déltől fogva vasárnap napleszálltaig a Mesteré.

A nemes uraim tizeddel tartoznak búzából. A Prédikátort kivívén a mezőre, hogy aholott jut, eljegyezze.

A jobbágyok mostan így fizetnek: Akinek hat vagy nyolc ökre vagyon is, két kereszt búzát ad, 32 manip. Akinek csak két ökre vagyon is, az is két keresztet ad. Aki cimborával szánt, az is két keresztet ad. Aki pénzért vettet, az is vagy egy köből búzát, vagy egy keresztet ad. Az özvegyek három sing vásznat adnak.

Sarlópénz búzadézsmá idején, nyolcadrész a fejedeleméből. A fejedelem bordézsmájából octava jár. Kereszteléstől a nemes rend semmit nem ad. A közönséges rendbeliek egy tyúkot s egy kenyeret. Komapénz egy-egy pénz. Esketéstől, temetéstől semmi. *Egy-egy forint.* Az Úr vacsorájához az aedilis tartozik borral. *(Az egyház pénzéből.)*

⁷⁸ Lasztóc →[Szk. Lastovce], Zemplén vm..

Rectoris Reditus

A Prédikátor jövedelméből jár 12 kereszt búza, melyet a felvégen elkezdvén a napkeletről való szerez, válogatás nélkül míg kitelik, el kell venni, vagy tiszta vagy abajdocz.⁷⁹ A malomból sabbathalé, szombaton déltől fogva vasárnap napleszálltaig. A nemes emberek fejenként egy-egy csötört búzát. Így a paraszt ember is.
ANNO 1623. 31. Januarii in visitatione dictum est:⁸⁰ a paraszt ember fél-fél csötört búzát ad.

FELSŐ REDMECZ⁸¹

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlő a Dioson, melyet Kisszőlőnek hívnak. Szomszédja napkeletről az út, napnyugatról az úré. Volt más is, melyet régenten Benedictus Ketskemethi perlett volt meg, de minekutána bontakozása lett ez helyből, Szakoli György vette el, és ők bírták, mostan penig elparlagosodott.

Vagyon három nyomás. A felső nyomáson vagyon a Kapcz alatt kettő. A Rakottias völgyön hat egy szélben. A Gödör mellett egy. A Margit harasztján felül három. A Vitani út alatt egy. A Gödrön innen öt. A Gödrön túl a Dioson hat. Azon felül a Dios kútra járóban öt. Azon alul a Gödör mellett egy.

Második nyomáson a Balkon kettő. A Hosszú kötelben kettő együtt. Másutt egy. A mesgyén alul is egy. A Nad kútra járóban Vitany felől egy. A Szent Pál völgyén együtt kettő, másutt is kettő. A határban négy. Ugyanitt a második nyomáson Huzti föld hat, annak is mind a két dézsmája a Prédikátoré.

A harmadik nyomáson a Kut Szörben a mesgyén felül kettő, de összeszántották. A mesgyén alul kettő. A Mikohazi úton alul három. Az Also Redmeczi határon felül kettő. A Motsarkaban egy. A Beerczön ugyanott három. *Vagyon egy szőlő a Balog völgyön, melyet mivel Horváth János. Templomra való. Felső szomszédja Horváth István, az urak, ti. füzéri urak, alsó szomszédja a mikóházi orosz pap, az alján az út.*

A Bérczön ugyanott alól kettő. Az Izrara járóban három. A Hosszú kötelben Szabo Jánosnál egy. A határra járóban 4. A Nilasban itt elől egy. Azon túl a Zodka mellett egy. Ismét az urakén túl, a Ronyva felől egy. A Zodka alól egy.

Kövé Páter testamentomban hagyott egy földet a Nád úton felül [...]. Ketskemeti Istvánné hagyott egy földet a motsarkan fölül.

A Czeke rét a Ronyva mellett. Mind borból, búzából, a királyéból octava. A búzadézsmakor a dézsmásnak a Prédikátor ad 1 forintot. A bordézsmásnak egy vacsorát.

Esketéstől a nász népe egy pénzt. Jövevények, kiknek attyok, annyok nem fizetett, 40 pénzt. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy pénz. Temetéstől egy forint jár attól, aki jövevény ember és sem Pásztornak, sem Mesternek nem fizet.

Kerczi Lukácsné hagyott a Ronyva mellett a Mátyásházi határban mindkét felől az urak rétje vicinitásában egy darab rétet a templomra.

⁷⁹ Abajdocz búza: elegyes, rozssal vegyesen vetett búza.

⁸⁰ Az 1623. január 31-i egyházlátogatás során rendeltetett.

⁸¹ Felsőregmec, Zemplén vm. A későbbi betoldások – Kövér Péter és Ketskeméti Istvánné hagyatékát kivéve – a 17. század második feléből valók.

Also Redmecz⁸²

Földek: A Ronyva felől való nyomásban, Varjasban vagyon négy. A Pap ortványban 15.
Rét: A Varjasban vagyon egy. A Ronyva mellett Kappan rét.

Aki maga szánt, tartozik egy kepe búzával, manip 52. Aki cimborával szánt, fél kepe
fizet, azaz 26 kévét. Aki nem szánt, ezelőtt egy Szécsi köből búzát adott. De mostan ad
egy köből bort, aut quomodo convenire potest.⁸³ Az özvegyek, kiknek szőlőjük nincsen,
három sing vásznat adnak.

Esketés, temetés, keresztelés egyaránt vagyon, mint Felső Redmeczen. Csakhogy mikor
Alsó Redmeczre hívnak, s onnan hozzák fel a halottat, 32 pénzt adnak, melynek fele a
Mesteré. De ha csak egyik vagyon ott, felét adják meg. Ha magok hozzák fel, s a
Forrashoz hívnak eleiben, 16 pénzt adnak, melynek fele a Mesteré.

Mikóháza⁸⁴

Szántóföld a hegyen öt vagyon. Aki ő maga szánt, fizet egy kepe búzát, manip 52. Aki
mással szánt, 26 kévét. Aki nem szánt, egy köből bor ad. Itt is a borból, búzából quarta
jár a Prédikátornak. Özvegyek három sing vásznat adnak. Esketéstől, kereszteléstől,
temetéstől úgy, mint Felső Redmeczen. *Temetéstől 12 dénár.*

Vill⁸⁵

Félhelyes 26 kéve búzát ad. Zsellér 13 kévét. Özvegyasszony három sing vászonnal
tartozik. Mind borból, búzából octava a Pásztoré. Kereszteléstől, esketéstől, temetéstől
mint Felső Redmeczen.

*Minekutána a Vágásiak Vitánytól elszakadtak,⁸⁶ a Wiliak az előtti fizetést megváltoztat-
ván, ilyen fizetést rendeltek.*

Pastoris Reditus

*Aki maga szánt, ad manipulos 30. Aki cimborával szánt, ad manipulos 15. Aki pénzért
szántat, vettet, manipulos 10. A parókiális szőlőnek kapálásával egyszer tartoznak. Ke-
reszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Halott temetéstől, ha prédikál 25 dénár. Az özvegy-
asszony, aki guzsalyával keresi, a Prédikátornak 3 sing vásznat, a Mesternek 1 ½ singet
ad. Minden gazdaember egy-egy tyúkot. Esketéstől úgy fizetnek, mint Vitányban.*

Rectoris Reditus

*Aki a Prédikátornak 30 kévét ad, az a Mesternek egy Szécsi stapu búzát ad. Aki 15 ké-
vét, vagy 10-et ad, az egy Kassai szaput ad. Akinek búzája nincsen [...]. Temetéstől
aszerint, mint Vitányban.*

⁸² Alsóregmec, Zemplén vm. 1611-ben Felsőregmec leányegyháza.

⁸³ Vagy ahogy meg tud egyezni.

⁸⁴ Mikóháza, Zemplén vm. 1611-ben Felsőregmec leányegyháza.

⁸⁵ Vily → Vilyvitány (Vily és Vitány egyesítése, 1940.), Zemplén vm. Vily 1611-ben Felsőregmec leány-
egyháza, később (1655) Vitányé.

⁸⁶ Kovácsvágás 1653-ben anyaegyház.

Matyas haaza⁸⁷

A Dioson a Matyas Haazi határban vagyon hét föld. A szőlők, melyeket odafel megírtunk a matyas Haazi földön vannak. Vagyon egy darab Tilalmas is Prédikátor számára, *(melyben mikor erdőznek, senki a fa tetejét le ne vágja, hanem éljék az ágait. Ha a tetejét levágja valaki, a bíró megbüntesse személyválogatás nélkül)*. Octava mind borból, búzából a Pásztoré. Esketéstől, kereszteléstől, temetéstől mint Felső Redmeczen.

Rectoris Reditus ex Felső Redmecz et Matyas haaza

Aki ő maga szánt, 30 kéve búzát ad. Aki cimborával szánt, 15 kévét. A Matyas Haazi hegyről ugyan azon Felső Redmecziek egy köből bort adnak. Aki csépével keresi, sem vetése, sem szőlője nincs, fél köből búzát ad. A Matyas Haazi fizetés mind borból, búzából egy a Felső Redmeczivel. Ezenkívül a Matyas hegyéről, felső Redmeczi hegyről vidékiek egy-egy köből bort adnak, ha két csöbör bora vagyon. Ha nincs, ami az úr dézsmája, a Mesternek is annyit ad. Özvegyek három sing vászonnal tartoznak. Halottul tizenkét pénzzel tartoznak. A schola építése a két falué, Matias hazaé és Redmeczé.

VITÁNY⁸⁸

Pastoris Reditus

Aki félhelyet bír, egy kalongya búzát ad, 30 manip. Ismét egy köből bort, kiben nyolc Szécsi icce vagyon. Ismét egy tyúkot (öreg csirkét), kit mindjárt el kell a Prédikátornak venni, mihelyt annyira nő, hogy az asztalra fel röpülhet. Ezféle félhelyesek öten vannak Vitányban.

A zsellérek, kiknek szőlőjük nincsen, 16 pénzt s egy tyúkot adnak. Valakinek a Vitányi hegyen szőlőjük vagyon, vagy itt lakos, vagy kívül való, akár zsellér s akár félhelyes legyen, egy-egy köből borral tartoznak. A köbőlben pedig 8 Szécsi icce vagyon.

Az özvegyasszonyok 3 sing vászonnal tartoznak.

Vagyon három nyomás. Az egyiket hívják Kő Kut nyomásnak, amelyen vagyon öt hold föld, *diversis in locis*.⁸⁹ A Suba György fiánál vagyon egy föld a Balas kerekénél, az úr földje mellett. Ennek mind a két dézsmája, azaz tizede, kilencede a Prédikátornak jár. A másik nyomást Oh teleknek hívják. Vagyon itt is a Prédikátorsághoz való öt föld. A harmadikat hívják Kis Méhesnek, azon vagyon négy hold föld.

Vagyon a derék rétek között egy kis rét is.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Amely pénzt a komák adnak, a Mesteré. Az esketéstől, ha ős fiú, semmit nem ad, hanem a hivatalos vendég egy-egy pénzt ad. Ha pedig szolgálgeény avagy jövevény 40 pénzt.

A temetéstől, mikor csak énekléssel temetik el, ha a torba nem akar elmenni, 8 pénzt, ha pedig elmegy, nem tartoznak semmivel. Ha pedig prédikálni kérik, az ő jóakarata, miben megalkudhatnak vele. *Végzés szerint 25 dénárral tartoznak immár a prédikálásért, de olyankor 12 dénár a Mesteré.*

⁸⁷ Mátyásháza → Felsőregmec (1940), Zemplén vm. 1611-ben Felsőregmec leányegyháza.

⁸⁸ Vitány → Vilyvitány (Vily és Vitány egyesítése, 1940.), Zemplén vm.

⁸⁹ Különböző helyeken.

Pálháza⁹⁰

Aki szekeres, ad a Prédikátornak egy kereszt gabonát, 15 manip. Aki zsellér szánt s vet, ad 10 kévét. Aki nem szánt, 8 pénzt. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komáktul jár egy-egy batka, de az a Mesteré. Temetéstől ordinárié⁹¹ 12 pénzig elvehet, de feljebb nem mehet a Prédikátor. Itt is, ha prédikáltak, amiben megalkudhatnak vele. *Halott felett való prédikálástól 25 dénár.* Az özvegyektől három sing vászon jár.

Rhodovan⁹²

Aki szánt s vet, egy kereszt búzát ad vagy 15 manip. [...] *a filialis többítette a reditust, manip. 20.* A zsellér, aki nem szánt, hanem mással vettet, 10 manip. Akinek semmije nincs, 25 dénárt. A cimborás, 15 manip. A szőlőhegyről mind az ott lakos, s mind vidéki, egy-egy köből bort fizet, azaz Szécsi nyolc iccét. Az özvegyektől 3 sing vászon jár. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komáktul egy-egy batka, aki a Mesteré. Esketéstől úgy, mint Vitányban. Temetéstől 8 pénzt adnak. *Prédikálástól 25 dénár.*

Biste⁹³

Aki félhelyes, 20 kéve búzát ad. Aki negyedese, 10 kévét. A zsellér is tiz kévét. Akinek barma nincsen, 8 pénzt. Az özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komáktul egy batka. Temetéstől 12 pénz. Az octavát borból, búzából, tavaszból és bárányból mindenütt kiadják. Az esketéstől, amely vőlegény fizetett, a Prédikátornak semmit nem ad, hanem a násznépe ad egy-egy pénzt. Ha penig jövevény vagy penig szolgálészen, 40 pénzt ad. *Az egész falu tartozik ötszáz szált hasitani, fenekestől együtt.*

Vágás⁹⁴

Vagast mindnyájan negyedesek, egytől megválva, kinek neve Kovats Imre, ki egy kalongya búzát ad, azaz 30 manip. Azonkívül a negyedesek egy-egy kereszt búzát adnak, azaz manip 15. *Post filiales ablatos man. 20.*⁹⁵ Minden zsellér aki *más házában lakik*, 15 pénzt. *Immár mostan 20 dénárt ad.* Minden két negyede egy-egy tyúkot ad. *Nunc singuli singulas gallinas.*⁹⁶ Minden valaki maga szánt, egy kereszt búzát, azaz 15 kévét ad.

*Nunc vero propter ablatos filiales,*⁹⁷ *minden negyede 20 kéve búzát ad, és egy-egy tyúkot. Ha búzát nem ad, 20 dénárt.*

Az özvegyasszonyok három sing vászonnal tartoznak. Vagyon egy darab rét is. *A Király kútja alatt Bodnár Péter is hagyott egyet. Vagyon még két darab rétecske. Egyik a Gyertyán hegy alatt, másik az [...].*

⁹⁰ Pálháza, Abaúj vm. 1611-ben Vitány leányegyháza.

⁹¹ Rendszerint, rendszeren.

⁹² Füzérradvány, Abaúj vm. 1611-ben Vitány leányegyháza.

⁹³ Biste → [Szk. Bysta], Zemplén vm. 1611-ben Vitány leányegyháza.

⁹⁴ Kovácsvágás, Abaúj vm. 1611-ben Vitány leányegyháza, később, 1653-ban önállósult.

⁹⁵ A leányegyházak elvétele után 20 kéve. 1629-ben Biste és Pálháza Füzérkajata leányegyháza.

⁹⁶ Most mindenki egy-egy tyúkot.

⁹⁷ Most a leányegyházak elvétele miatt.

Vagyon valami apró föld, négy vagy öt, Pap földjének hívják. Annak a dézsmája a Prédikátornak járt régenten. Mostan a földesúr bírja, Chiapi Ferenc.

Egy szőlőhegyet kezdték építeni János Vaaran, abból is a dézsmát az Istennek tisztességére rendelték 1623. esztendőben, február 1-én.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér jár. A komáktól egy batka. Temetéstől 8 pénz. A Mesternek is 8 pénz jár temetéstől. *De régenten volt úgy, mostan 12 dénár a Mesteré, a Prédikátoré 25.* Amely zsellér más ember házában lakik s házas, ha szolga legyen is, nyolc pénzt fizet. *Az is mostan 20, minekutána Bistét és Paal hazat elvették.*

Berta Kata hagyott egy rétet a Füzes réten, szomszédja napkeletről Bodnár István, napnyugatról Bodnár István. Item Bodnar István ugyanott hagyott egy rétecskét. Szomszédja napkeletről, Bodnár István. Bodnár János ugyanott a Füzes réten hagyott egy rétecskét, szomszédja napnyugatról [...] Signatum anno 1731. 29. Januarii.

Rectoris Reditus

Vitányban a szőlőhegyről minden embernek, akinek szőlője vagyon, ha szintén vidéki is, fél köből bort ad, azaz Szécsi négy iccét. Aki zsellér, 8 pénzt. A félhelyes egy (*másfél*) csötört búzát. Aki búzát nem ad, 16 dénárt.

Hic Dominus Patronus ex tritico decimam dare tenetur, tertia pars cedit in rationem Rectoris.⁹⁸

A Vagasiak, akinek búzája vagyon, fél (*egy*) csötört búzát ad. Akinek búzája nincsen, 8 pénzt. *Immár mostan 12 dénárt.*

Paal Hazan aki szánt és szekeres, fél csötört búzát ad. A zsellérek ketten adnak fél csötört búzát. Amely zsellér nem szánt, 4 pénzt fizet.

Rectoris Vitaniensis

Rhodovanban a szekeres ember fél (*egy*) csötört búzát ad. A Zsellér négy pénzt. *Immár tizet. Biste elvétele után egy Szécsi csötört búzát adnak. Ha búzája nincsen, 10 dénárt.* Bisten valamit a Prédikátornak adnak, annak harmadrésze az Iskola[!] Mesteré.

NIRI és CAPOLNA⁹⁹

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás, de csak az egyiken, a közép mezőn vagyon 4 hold föld. Vagyon két rét két nyomáson. Egyik a közép mezőn. A másiknak neve Lőrincz réte. Amely réteket magok használnak s magok takarják, és magok hordják a falusiak a Prédikátor házához.

A félhelyes 30 kéve búzát ad, 2 kéve zabot, egy-egy szekér fát, akinek barma vagyon, ismét 9 pénzt s egy tyúkot. A harmadrészes 20 kéve búzát, 2 kéve zabot, egy szekér fát, kilenc pénzt s egy tyúkot. Az egész zsellér búzát, 15 kévét, 2 kéve zabot, egy szekér fát, 9 pénzt s egy tyúkot ad. A fél zsellér 7 kéve búzát, 2 kéve zabot, egy szekér fát, 9 pénzt, egy tyúkot.

Vagyon egészhelyes, Kovats János, aki 60 kéve búzát ad, 2 kéve zabot, egy szekér fát, egy tyúkot, egy köből bort, 3 pénzt. Özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Más ember házában lakó zsellérek, kiknek földjük nincs, 16 pénzt adnak.

⁹⁸ Itt a patrónus úr búzából tizedet kell, hogy adjon, egyharmad részt átenged a tanító javára.

⁹⁹ Nyíri és Kápolna, Abaúj vm. 1611-ben társégyházak.

Esketéstől a hivatalos vendégek egy-egy pénzt. A jövevény szolgaleányektól, ha megházasul, 40 pénz jár. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komáktul egy-egy pénz. Temetéstől, ha prédikál, amint megalkudhatnak a községgel egymás között. *Temetésnél, ha prédikál 25 dénár.*

Rectoris Reditus

Az egész megye, azaz Capolna, Niri, két Borsva¹⁰⁰ húsz köből búzát ad. *Ennek a hármát régenten az Capolnai Pásztor fizette, de törvény szerint Uyheli gyűlésünkben, anno 1612 magáról lenyeré. Azért immár az Capolnai Mester fizetése a két falutól tizenkét köből búza.*

Tizenkét esztendőnek felette valaki vagyon, mind leánytól, férfiútól, egy-egy pénz fizetés jár.

Niriből [...]. Valaki tulajdon kenyeren vagyon, minden ember ad egy [...]. Temetéstől nyolc pénzt adnak.

Egyház számára vagyon három rét. I. A Kontsol István picéjénél, melynek napkeletről való szomszédja Thot János, napnyugatról Dobos István. II. A Lőrincz réten az Chierepes alatt. Szomszédja napkeletről Fölső Imre, nyugatról Chierepes allja. III. Az Omlas aljon vagyon, melynek napkeletről és napnyugatról szántó mezők vannak.

FÜZÉR ALLJA¹⁰¹

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás, de csak a kettején vagyon Prédikátorsághoz való föld. Az egyik nyomáson, melynek neve Mező, vagyon egy hold föld, melyben bele megyen kassai harmadfél köből búza. A másikon, Tanorokon egy (két) föld, mely a Prédikátor kertjére jő ki.

ANNO 1624 a harmadikon a Ligeten, másfél köbőlnek valót adtak az Úr szam[...].

Vagyon négy rét. Egyiknek neve Hosszú rét. Másiknak Kisalmas. Harmadiknak Olah rét. Negyedik Nagyalmas, melyeknek megkaszálásával, feltakarásával s behordásával a megye tartozik. Úgy, hogy egy esztendőben egyik falu szolgál ebben, másikon a más falu, harmadikon a harmadik.

Az építés dolga a Prédikátor háza körül a három falué. A csúrt közönségesen építik.

A félhelyes 30 kéve búzát ad, két kéve tavaszt, zabot, egy-egy szekér fát, egy-egy tyúkot, három-három pénzt. Az egész zsellér, amely szánt, 20 kéve búzát ad, két kéve zabot, egy szekér fát, egy tyúkot, három pénzt. A fél zsellér 10 kéve búzát, egy kéve zabot, ha barma vagyon, egy szekér fát. Ha nincs, nem hozhat egy [...]. Más ember házában lakó zsellér tizenhat pénzt ad. Akinek avagy az itt való hegyen, avagy a Komloson, avagy a Puzta falusin vagyon szőlője, egy köből borral tartozik, melyben vagyon Szécsi 8 icce bor.

Az özvegyasszonyok három sing vászonnal tartoznak. A kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér jár. A komáktól egy-egy pénz, mely a Prédikátoré. Az esketéstől, akik a völégény mellett vannak, egy-egy pénzzel tartoznak. Ha penig olyat esket, aki nem fizet a Prédikátornak, azon 40 pénzt vehet, ha meg nem akarja engedni. A temetéstől nem adnak semmit, hanem étellel, itallal tartoznak. Ha penig prédikál, aki prédikáltat fizetéssel

¹⁰⁰ Nagybózsva és Kisbózsva →Bózsva [1979], Abaúj vm. 1611-ben Nyíri és Kápolna leányegyházai.

¹⁰¹ Füzér, Abaúj vm.

tartozik, amint ki-ki megalkudhat a Prédikátorral. *Immár a prédikálástól rendeltünk negyven pénzt.*

Rectoris Reditus

Félhelyes másfél csötört búzát ad, 2 pénzt, egy szekér fát. [...] csötört búzát, 2 pénzt, egy szekér fát. A fél zsellér fél csötört búzát, egy pénzt, ha barma vagyon egy szekér fát. Más ember házában lakó zsellérek nyolc pénzzel tartoznak. Az özvegyek 4 pénzt fizetnek. Ha örökséglevelet ír, legfeljebb, ha nem akar engedni, 40 pénzt elvehet, de többet nem.

ANNO 1653. die 27. Aug. hora 7 mat. tempore visitationis.¹⁰² Jelenték a Füzér alljai bírák, hogy az ide felljebb beiratott parókiális réteket igen elhagyván ezelőtti Prédikátorok, gondoltuk, hogy másutt adjunk rétet a parókiához. Ezokáért közönségesen végeztünk, és adtuk a parókiához a Bodo rétet, melyet mi megmásolhatatlanul odaadtunk a parókiához, ugyan mostani alkalmatossággal be is írtuk esperes uram előtt, mi a Füzér alljai főbíró, Kosa Miklós esküdt társaimmal, Puzta Falusi bíró Hufka Imre is jelen lévén. Praesentibus Visitoribus Clarissimo Reverendo ac Domino Seniore Paulo Tarczali, Casparo Hathazi, Georgio Beszteri, Johanne Baratsi Ministro Ecclesiae, per manum Johannis Mikolai, Min. Toronyiensis.¹⁰³

Komlos¹⁰⁴

Pastoris Reditus

Az egész zsellér 20 kéve búzát ad. Garaspénzt 3 pénzt, két kéve zabot, egy tyúkot, egy szekér fát, akinek barma vagyon. A harmados 25 kéve búzát ad, 2 kéve zabot, 3 pénzt, egy tyúkot, egy szekér fát. Más ember házában lakó zsellér 8 pénzt fizet. Az özvegyek három sing vásznat adnak. Az esketés, keresztelés, temetés dolgában egyeznek a Füzeriekkel.

Rectoris Reditus

Före-före vagy zsellér, vagy harmados, egy-egy csötört búzát ad, ismét két-két pénzt (3 dénárt). Akinek barma vagyon, egy-egy szekér fát visz.

Kajata¹⁰⁵

Pastoris Reditus

A negyedrészes 15 kéve búzát ad, azaz négyen adnak hatvan kévét egy helytől. A félhelyes 30 kévét ad. Aki nyolcados, 7 kévét. A negyedes egy-egy szekér fát. A nyolcados ketten egy szekér fát. A félhelyes egy szekér fát. Akinek barma nincsen, semmit nem hozhat.

A negyedes két kéve zabot. A félhelyes 4 kévét, a nyolcados egy-egy kévét. A negyedes 3 pénzt. A félhelyes 6 pénzt. A nyolcados fél garast fizet. Minden házasembertől egy

¹⁰² 1653. augusztus 27-én, reggel 7 órakor tartott egyházlátogatás.

¹⁰³ Nagytiszteletű Tarczali Pál esperes úr, Hatházi Gáspár, Beszteri György egyházlátogatók, az egyház lelkésze Baratsi János jelenlétében, Mikolai János toronyi lelkész kezével.

¹⁰⁴ Füzérkomlós, Abaúj vm. 1611-ben Füzér leányegyháza.

¹⁰⁵ Füzérkajata, Abaúj vm. 1611-ben Füzér leányegyháza, néhány évvel később, 1620-ban önálló lett.

tyúk jár. Az özvegyasszony három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komák egy-egy pénzt fizetnek.

Esketéstől egy-egy pénz, minden vendég férfiútól, akik asztalhoz ülnek, ha tizen lesznek egy háztól is, ha leányt hoznak a legénynek.

Temetéstől 12 pénz, ha Mesterével kijár, ha meg nem akarják engedni. Ha prédikál is, nem tartoznak egyébbel ételnél, italnál, de prédikálásra senki nem kényszerítheti. *Halott felett való egyszeri prédikálástól 25 dénár, kettőtől 50 dénár.*

Rectoris Reditus

Az negyedrészes egy csötört búzát ad. A nyolcados fél csötörtöt. A félhelyes fél köblöt. Az özvegyasszony, akinek búzája nem volna, 8 pénzt fizet. A temetéspénznek fele a Mesteré. Ha pengig a Pásztor jelen nem leszen, egészen a temetéspénz övé.

Puzta falu, filialis Füzeriensis Ecclesiae.¹⁰⁶

Reditus Pastoris

Az egészhelyes 20 manip. Ha terem a szőlő, 1 cubulus. Főről-főre 10 kéve búzát adnak, egy kéve zabot, 3 pénzt, egy tyúkot, egy szekér fát. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Esketéstől a jövevény szolgálégény 40 dénárt. A násznépe egy-egy pénzzel tartozik. Temetéstől, aki prédikáltat, 40 dénárt. Aki nem prédikáltat, semmit nem ad. Az Oskola Mesternek egy-egy csötört búzát adnak. Temetéstől 12 dénárt.

KOZMA¹⁰⁷

Pastoris Reditus

Szántóföld itt semmi nincs, hanem vagyon egy kis rétecske; az, kit Giwmölts Meghi rétnék neveztek (*alias Puckosnak nevezik*). *Thot Mihály adott magától ortót, egy hold földet a Kis Ligeten. Szomszédja napkeletről Varga Pál ortványa, nyugatról is a fölibe ugyan övé, délről Nemet Andrásé. Kozmai Péter is egy hold földet adott az Chionka farkon. Szomszédja napkeletről Thot Mihály, napnyugatról Buga András.*

Plagai Ambrusne két hold földet adott. Egyik vége a szőlőre jár, másik az útra. Szomszédja napkeletről azon Plagaine földei, nyugatról Zwrke István és Zwrke Mihály földjei fordulnak reá. Kozmai Boldizsárné is egyet adott az Araniason. Szomszédja napkeletről Tholnai Jánosné, [...]mai Istvánné, fölszélről a Kalmaniok rétyjére fordul a föld.

Tholnai Mihály is adott egyet az Aranyoson, szomszédja [...] alsó puszta udvarhoz való földek vannak, Kozmai Istváné és Tolnai Istváné szomszédágában napnyugatról. Ifjabbik Tolnai Mihály éltében adott egy földet a Torkoson, egyköblöst. Délről Ecclesia földe, északról maga ortványa. In visitatione 20. Januarii 1614.¹⁰⁸

Az egészhelyes jobbágy ad egy kepe búzát, azaz hatvan kévét. Félhelyes 30 kéve búzát ad. Negyedrészes egy keresztet, melyben 15 kéve vagyon. Aki csépével keresi, fél köből búzát ad. A nemes uraink, kik itt e helyben lakoznak, a Kozmai határban való búzából decimát adnak.

In vindemia integra sessio solvit cubulum vini. Media sessio justas quatuor. Qui quartam capetiae partem solvunt, justas duas. Similiter viduae vineam habentes justas

¹⁰⁶ Pusztafalu, Abaúj vm. 1611-ben Füzér leányegyháza.

¹⁰⁷ Kozma →[Szk. Kuzmice], Zemplén vm.

¹⁰⁸ Az 1614. január 20-i egyházlátogatás során.

duas.¹⁰⁹ Az özvegyasszony három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. A komák is egy-egy pénzt adnak a Prédikátornak. Esketéstől a vőlegény hivatalos vendégei egy-egy pénzt adnak. Ha szolga házasodik meg, az esketéstől 40 pénzt ad. Temetéstől étel, ital. *Ha szintén prédikál is, egyebet semmit nem ad.*

Rectoris Reditus

A patrónusok de jure¹¹⁰ egy-egy köből búzával tartoznak. *De jóakaratajokból örökre megmaradandó ususra megöregbítették, hogy inkább találhassanak Mestert. Kozmai Péter uram 2 köblöt ad. Plagaine asszonyom 1 ½ köblöt. Kozmai Boldizsár uram 1 ½ köblöt. Bornemisszane asszonyom egy köblöt.*

A Prédikátor jövedelméből, akik csépekkal keresik, a félköblösök, totaliter¹¹¹ a Mesteré. *A fél köblöre immár fél csötörtöt adnak. A helyes jobbágy egy csötört búzát ad. Immár egy fél köblöt. A zsellérek, cséplők, negyedrészesek egy csötörtnek negyed részét adják. Immár ezek is csötörtöt adnak. Akinek gyermeke iskolába jár, egy szekér fával tartozik. Didaktrum ez fölött vagyon. Az abcdárius 25 pénzt, a declinista 50 pénzt fizet.*

Kolbasa¹¹²

Pastoris Reditus

Félhelyes harminc kéve búzát ad. Harmados húsz kévét. Negyedrészes egy keresztet. Zsellér, aki pénzért szántat, öt kéve búzát ad. Amely zsellér nem szánt, 24 pénzt fizet. Nemes ember, Deli István egy köből búzát ad. Szalai Márton egy keresztet. Penzes Lukács egy csötörtöt. Az özvegyasszonyok 3 sing vászonnal tartoznak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér, s komapénz egy pénz. Esketéstől, temetéstől egyaránt fizetnek a Kozmaiakkal.

Penzes Pál conferált egy rétet Hegy alljai határban. Délről [...] patakja, északról Penzes Mihály rétje.

Rectoris Reditus

Félhelyes fél csötört búzát. *De mivel a keresztelő pénzt az eklézsia a Mestertől elvévén a Pásztornak adta, immár egy csötört búzát adnak. Negyedrészes a fél csötörtnek felét. Harmadrészes egy fél csötörtnek a harmad részét. Mostan immár egy-egy csötörtöt adnak a harmadrészesek is. Aki a Prédikátornak tíz pénzt ad, azon ember a Mesternek öt pénzt ad.*

Servitutis ratio

A Kozmai Prédikátor szolgálatja ilyen, hogy egyik vasárnap reggel Kozmán kell prédikálni, akkoron délest Kolbasan. Viszontag más vasárnap reggel Kolbasan prédikál s délest Kozman.

¹⁰⁹ Szüretkor az egésztelkes fizet egy köből bort. Féltelkes négy iccét. Akik a kepeének negyedrészt fizetik, két iccét. Hasonlóan a szőlővel rendelkező özvegyek is két iccét.

¹¹⁰ Jog szerint.

¹¹¹ Egészen.

¹¹² Kolbása →[Szk. Brezina], Zemplén vm. 1611-ben Kozma leányegyháza.

SZILVAS-UYFALU¹¹³

Pastoris Reditus

Vagyon 3 nyomás. Az egyik nyomáson, kit Felső nyomásnak hívnak, diversis in locis,¹¹⁴ kilenc hold föld vagyon. Az Arok között két föld. Kenderföld kettő. A Ronyva vize mellett kettő. A Szekben egy. Aszu völgyön kettő. Az alsó nyomáson vagyon nyolc föld, a Kis képnél kettei. A Hosszú Kötelen kettei. Kettei a Hasznosban, kettei a Kender Szörön.

A harmadik nyomáson, melyet Koztoka kútjának hívnak, vagyon hét föld, mert a nyolcadik eltévelyedett. Ennek a hárma Tanorokon. Kettei a Kozto kút mellett. A Motsolya szegben kettei.

Fábián Tamás hagyott a Koztoka mezején, a menyé patakára járóban az eklézsia számára két földet 34 forintokban, melyeknek felső szomszédja Vintze György földje, mely földet ha ki beveti, az eklézsia számára minden esztendőben 1 köből búzát ad.

Vagyon egy darab rétecske, melyet Puzkosnak hívnak.

Ezenkívül Ujfalusi Gáspárné testamentumban hagyott egy cikkely rétet. Harmadik ugyan a Putzkoson, a Kozmai határ mellett.

Az egész jobbágy ad egy kepe búzát, azaz hatvan kévét. Félhelyes egy kalongyát ad, azaz 30 kévét. Zsellér tizenkét kévét ad. Akinek szőleje vagyon ez itt való hegyen, akár itt való, akár vidéki, egy köből bort ad. Akinek bora nincs, 36 pénzt.

A nemesek az udvarok után való földek búzájából tizedet adnak. A quarta mind a két faluból, mind borból, búzából, bárányból a Prédikátoré. Az özvegyek három sing vásznat adnak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy pénz. Esketéstől a hivatalos vendégtől, ki a vőlegény mellett vagyon, egy pénz. Ha jövevény legény, rideg legény megházasodik, az esketéstől 40 pénz. Temetéstől étellel és itallal tartozik, egyébel nem, ha prédikál is. De szabad vele vagy prédikál vagy nem.

Caussa¹¹⁵

Rectoris Reditus

A Caussai jövedelem mind borból, búzából a Mesteré. Egészhelyes képét ad. Félhelyes kalongyát. Zsellér 12 kévét, avagy fél köből gabonát. *Valakinek szőleje vagyon akár vidéki, akár lakos, egy köből bort ad. Akinek szőlője nincsen, nyolc pénzt ad a falun lakó akár jobbágy, akár zsellér. Ha kinek szőleje vagyon, s bort nem adhat, 8 pénzt.*

Servitutis ratio

Az Szilvas-Uyfalusi Prédikátor szolgálatja ilyenformán vagyon, hogy két vasárnap reggel hon kell prédikálni. A déleesti prédikációra Caussara kell menni, ott elvégződven. Nyári napban, ha reá érkezik, ismét itthon kell prédikálni. A harmadik vasárnap reggel Caussan prédikál, délest ismét itthon.

¹¹³ Szilvásújfalu →[Szk. Slivnik], Zemplén vm.

¹¹⁴ Különféle helyeken.

¹¹⁵ Kalsa →[Szk. Kalša], Abauj vm.

UY-VAARAS¹¹⁶

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás és mindenik nyomáson a Prédikátornak földje. A felső nyomáson tizenegy föld vagyon, melyeket, ha be akar vetni a Prédikátor, a maga szabadságában vagyon. Ha penig másnak adja, mind a két dézsmája a Prédikátoré. Vagyon egy föld ugyanezen nyomáson, melyet Egyházföldnek neveznek, melytől a pápistaságban egy font viasz járt, melyet, ha szintén eladnak is jövőendőben, de mindkét dézsmája a Prédikátoré.

Az alsó nyomáson Caussa felé négy (*öt*) föld. A Tiburcara vagyon hat föld.

Az Ronyva mellett két rét vagyon. Ismét vagyon föld lábón való két darab rétecske. Az Uyszallasi erdőnél a Miriczen vagyon egy erdei rét. A Szalanci híd mellett, az úton belül egy darab rétecske. A Szilvas alján is Patvar révén egy darab rét.

Akinek tíz kepe búzája marad dézsmától, egy kepe búzát ad, azaz hatvan kévét. Akinek kilenc kepe marad, 3 kereszt búzát ad, a keresztbe 15 kéve. Akinek 7 avagy 8 kepe búzája marad, egy kalongya búzát ad vagy 30 kévét. Akinek semmi nincs, azaz csépével keresi, fél köből búzát ad avagy tíz kévét.

A nemes uraim a majorságból dézsmát adnak, de a pusztá földből nem. Vagyon egy föld a Varalli földön, melyet Détsének hívnak, melyből a dézsma a Prédikátornak járt, de elidegenítették. *Ismét megadták anno 1623.*

Valakinek itt az Uyvarasi hegyen szőlője vagyon, akár vidéki akár ittvaló legyen, egy köből borral tartozik, melynek fele a Mesteré.

Akinek 16 kereszt búzája marad, egy kereszt búzát ad. Akinek 16 kereszt alatt vagyon, tíz kéve búzát ad. A király dézsmájából Uyvarason és Uyszallason borból, búzából, bárányból integra quarta jár. Az özvegyek 3 sing vásznat adnak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy pénz. Esketéstől egy-egy pénz a vőlegény vendégétől. Temetéstől étel, ital. Uyvarasi Cathedraticum az Uyszallasival együtt egy forint és egy ebéd a dézsmásnak. Járt egy disznó is a várból.

Rectoris Reditus

Mester jövedelme közönségesen tizenkét köből búza, ittvaló köböllel. A köből bornak a fele a Mesteré.

Uy szallas¹¹⁷

Pastoris Reditus

Vagyon egy szél föld, melyet Pap réjtjének hívnak. Abból mind a két dézsma, arató marhából, búzából, zabból a Prédikátoré. Valakinek marhája vagyon, bátor csak kettő legyen is, egy-egy szán fával tartozik. Az özvegyek három sing vásznat adnak. A schola építése mindenestől övék. Az Uy szallasiak harmadosok a harangláb építésében. Esketéstől, temetéstől, kereszteléstől egyaránt fizetnek az Uyvarasiakkal.

Rectoris Reditus

Aki egészhelyes, fél köből búzát ad. Aki félhelyes, avagy zsellér, egy csötörttel tartozik.

¹¹⁶ Szaláncújváros →[Szk. Slanské Nové Mesto], Abaúj vm.

¹¹⁷ Újszállás →[Szk. Nový Salaš], Abaúj vm. 1611-ben Szaláncújváros leányegyháza.

Szalanczka¹¹⁸

Pastoris Reditus

Egészhelyes húsz kéve búzát ad. Félhelyes tíz kéve búzát fizet. Aki zsellér, öt kéve búzát. A császáréból¹¹⁹ búzából, zabból, bárányból octava jár. A Pásztor cathedraicumban tartozik ötven pénzzel. Az özvegyasszony három sing vásznat ad. Az esketéstől, kereszteléstől, temetéstől egyaránt fizetnek az Uyvarasiakkal.

Reditus Rectoris

Ebből a Szalanczkai reditusnak negyed része a Mesteré.

Vaar allja¹²⁰

Pastoris Reditus

Egészhelyes 20 kéve búzát és négy kéve zabot fizet. Félhelyes tíz kéve búzát és két kéve zabot ad. Szántó zsellér öt kéve búzával tartozik. Aki nem vet, egy csötört búzát ad. A fejedelem dézsmájából, búzából, bárányból, tavaszból octava jár, amely egészen a Prédikátoré. Özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Esketéstől, temetéstől, kereszteléstől egyaránt fizetnek az Uyvarasiakkal.

Rectoris Reditus

A quartan kívül valami búzája jut a Prédikátornak, annak a negyed része a Mesternek jár.

SZÉTS KERESZTUR¹²¹

Pastoris Reditus

Vagyon ebben a helyben három nyomás. Az egyik nyomáson, melyet Czizenek hívnak, vagyon tíz föld. A másik nyomáson, melyet Dünaknak hívnak, tíz föld vagyon. A harmadikon a Pataksa mellett tíz föld.

Ortványok. A Czizére vagyon egymás mellett 4. A Feir kútnál egymás mellett 7. A kert alatt 8 egymás mellett. Ezek közül, egy tanú vallja, hogy kettei a Mesteré. Ezeket, ha a Pásztor maga akarja bevetni, szabadságában vagyon. Ha pedig másnak adja, quintát adnak belőle.

A Feir kútnál egy darab rétecske is vagyon az ortvány lábán.

Egészhelyes egy is nincsen. Félhelyes két kereszt búzát ad, azaz negyven kévét. Szántó zsellér húsz kévét fizet. Aki nem szánt, fél köblöt.

Valakinek a Kereztúri hegyen szőlője vagyon, vagy nemes, vagy nemtelen, akár ittvaló akár vidéki legyen, egy köből bort ad, mely köbőlben vagyon Szécsi 8 icce. A király dézsmájából, borból, búzából, bárányból, tavaszból, rajból, kereszttyénpénzből octava jár, mely mind itt s mind Egresben in toto¹²² a Pásztoré.

¹¹⁸ Kisszalánc →[Szk. Slančik], Abaúj vm. 1611-ben Szaláncújváros leányegyháza.

¹¹⁹ A tizedből. A tizedet ugyanis a kamara bérelte a végvárak fenntartására.

¹²⁰ Szaláncváralja →Nagyszalánc →[Szk. Slanec], Abaúj vm. 1611-ben Szaláncújváros leányegyháza.

¹²¹ Szécskeresztúr →[Szk. Zemlínska Teplica], Zemplén vm.

¹²² Egészen, teljesen.

Jobagy Jánosnál s Peter Miklóséknál, Balázsnál, Tamásnál vannak egyházhoz való földek a motsarban, amelyből quintát adnak. De magának el nem foglalhatja. A Czizére a patak között, a négy orvány föld mellett vagyon egy darab ortvány, abból is quintát adnak.

A Pásztor cathedraticummal tartozik, 1 forint. Özvegyasszonyok három sing vásznat adnak. A keresztelestől egy tyúk s egy kenyér, mind itt s mind Egresben. Komapénz egy pénz. Ez is in toto a Pásztoré. Esketéstől, ha lakos s a Pásztornak fizetett, semmit nem ad, hanem a násznépe egy-egy pénzt. Ha penig jövevény és a Pásztornak nem fizetett, 40 pénzzel tartozik. Temetéstől étel, ital, ha kell neki.

Rectoris Reditus

Az ittvalók semmit nem adnak a Mesternek, hanem az Egresi jövedelem mindenestől neki jár. Az esketéstől, keresztelestől és quartától megválva, amely a Pásztoré. *In visitatione anno 1670. die 18 Martii Visitatoribus Johanne Szentpeteri Seniore, Johanne Tecsi, et Petro Azari, sic repertum et constitutum immobiliter.*¹²³ *Aki a Pásztornak ad negyven kévét, az olyan ad a Mesternek hét kévét. Aki a Pásztornak ad húsz kévét, az a Mesternek ad öt kévét. Aki tíz kévét ad a Prédikátornak avagy fél köblöt, az ad három kévét. Valakinek az itt való hegyen szőlője vagyon, a Mesternek ad egy Szécsi pint bort vagy két iccét.*

Egres¹²⁴

Pastoris Reditus

A Pásztornak Egresben a keresztelest, az esketésen és az quartán kívül semmit nem adnak, mert ezek csak a Mesternek fizetnek aszerint, amint következik.

Rectoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, 40 kéve búzát fizet. Aki ketten szánt, 20 kévét. Aki zsellér, fél köblöt ad, avagy tíz kévét. Egresi nemes, nemtelen fél köblöt bort ad. Özvegyasszony három sing vásznat.

Nota¹²⁵

Törvény szerint a schola építése az Egresieké. De mostan a romlás idején a Prédikátor a schola házban lakván, mindenek pusztaságban vannak. Jóakarattjokból a Prédikátor házához háromnapig szolgálataikat ígérnek, azaz egy tanuló házat csinálnak. Melyet ez okon akarunk feljegyezni, hogy soha senki ennekutánna törvényül ne költse, se ne költhesse, hanem valamint az ő jóakarattjok tart jövendőben.

Servitutis Ratio

A Szets kereztúri Prédikátor olyan formán szolgál, hogy két vasárnap itthon prédikál mind reggel s mind délest. Harmadik vasárnapon reggel Egresben, délest itthon.

¹²³ Az 1670. március 18-i egyházlátogatás során Szentpéter János esperes, Técsi János és Azari Péter egyházlátogatók így találták és megváltoztathatatlanul elrendelték.

¹²⁴ Egres → Szécssegres, [Szk. Egreš], Zemplén vm. 1611-ben Szécskeresztúr leányegyháza.

¹²⁵ Megjegyzés. Nem dönthető el, hogy 1611-es, vagy későbbi állapotra utal. Mindenképpen 1623 a lejegyzés legkésőbbi ideje.

KIS AZAR¹²⁶

Pastoris Reditus

Vagyon egy helyben három nyomás. Az egyik nyomáson, melyet Hegy alljának hívnak, vagyon két kötel, két Azari út s egy Chin, azaz öt föld. A másik nyomáson Kolbasa felé, két Tarnok, négy kötel, két kenderföld, Peleitei út kettő, Közép ször kettő, azaz 12 föld. A harmadik nyomáson másik Kolbasara két Porgolat, de ennek egyike eltévelyedett. *ANNO 1635 Paxi Peter kezében volt.* A Vagason egy kis kenderföldecske, két út alja, ismét délre járó két kenderföld, két hitka, Kolbasa mögött kettő, két kötel. A Czicziben egy föld felül az úton, meg egy a Kolbasai úton, azaz 15 föld. Rét semmi nincs, hanem csak a földek lábja. Az egyházhoz vagyon egy ortvány. Az egyik dézsmája a Prédikátoré, a másik az egyház épületére. Vagyon ez a föld úgymint három köbölre való.

Az egészhelyes 60 kévét ad. Félhelyes 30 kéve búzát. Zsellér fél köblöt ad. Özvegy három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy kenyér s egy tyúk. *Komapénz férfiútól egy pénz, asszonyi állattól egy batka.* Temetéstől étel, ital, ha kell neki. Esketéstől az idegentől 40 pénz jár. A lakos násznéptől egy-egy pénz.

A nemes uraim fizetése ez: Azari Miklós ad 8 keresztet. Tassi Mátyás a több atyfiakkal a más udvartól 8 keresztet. Egy házhelyű nemes ember egy kepét, azaz hatvan kévét ad. A király dézsmájából octava jár, búzából, bárányból, tavaszból. Cathedraticum a Prédikátortul egy forint. A Regetei Tarnoka végén Nagy Azari úton vagyon egy föld.

Rectoris Reditus

Nagy Azari felvég egészen a Mesternek fizet. A jobbágy 60 kévét. Félhelyes 30 kévét. Zsellér fél köblöt. Özvegyasszony három sing vásznat. Kis Azarban amit a Zsellér fizet, fele a Mesteré.

Nagy Azar¹²⁷

Pastoris Reditus

Vagyon itt is három nyomás. Az egyik nyomáson Kolbasa felé egy hosszú kötel, egy kenderföld, két mezőbeli kötel össze vagyon szántva, egy rövidke. A másik nyomáson falu eleiben, az én helyem után, Szabo János mondja, vagyon kilenc föld. A Prédikátor-nak is annyinak kell lenni. Laztoczi Péter foglalt el egy fél földet, kenderföldet. *Ismét visszaadták.* A harmadik nyomáson az én földem után, azt vallja Szabo János, hogy vagyon öt föld. A Prédikátoré után is annyinak kell lenni. Ezek az elől számlált földek az alvéghez valók. Felvéghez: a Kolbasara vagyon nyolc föld. A Beercz alá hat. A szőlők felé öt. Ezeket, ha maga akarja bevetni, szabadságában vagyon. Ha másnak adja bevetni, két dézsmával tartoznak belőle.

Az egészhelyes hatvan kéve búzát ad. Félhelyes 30 kévét. Zsellér 15 kévét. Valakinek a Nagy Azari hegyen szőlője vagyon, köből bort ad, egy köbőlben vagyon hét Szécsi icce. Fekete Miklósné nyolc keresztet, Berzeviczi Miklós is nyolc keresztet ad, s a többi az ő tehetségek szerint. Özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Keresztelésben, temetésben, esketésben egyeznek a Kis Azariakkal. A király dézsmájából octava.

Servitutis Ratio

¹²⁶ Kisazar →[Szk. Malé Ozorovce], Zemplén vm.

¹²⁷ Nagyazar →[Szk. Vel'ké Ozorovce], Zemplén vm. 1611-ben Kisazar leányegyháza.

Az Prédikátor szolgálatja ebben áll, hogy egy vasárnap reggel Kis Azarban prédikál. Akkor délelőtt vagy ebédig Nagy Azarban is elvégzi, és hazajövén ismét Kis Azarban délután prédikál. Más vasárnap Nagy Azarban reggel, délig Kis Azarban. Délután ismét Nagy Azarban. Ruzkan hétfőn, avagy amely nap hetedszaka elérkezik.

PELEYTE¹²⁸

Pastoris Reditus

Az Upori út mellet napszállatról vagyon egy nagy szél mező a Tanoroktól fogván a határig, Pap földjének hívják. Ebből két dézsma jár. Az első dézsma a Prédikátoré, a másik dézsma a templom épülésére való. Ennek a Patak felől való lábán rétség vagyon, az mindenestől fogva a Prédikátor számára való. Ez megnevezett földekben penig a Prédikátor soha nem szántott, hanem csak a dézsmája néz reá. De a Testamentom levél szerint, amely költ anno Domini 1548, feria sexta post Stanislai,¹²⁹ a gondviselése a Prédikátorra néz, és akinek a földet adja szántani, egy kenyérral s egy kakással tartozik. Aki ő maga ekéjével szánt, kepét ad, melyben vagyon 60 kéve. Aki cimborával szánt és falu szerben lakik, ugyan egy kepét ad. Aki csépével keresi, fél köből gabonát ad. Aki az udvarokban zsellér módon vagyon s ökre vagyon, szánt, vet, egy köből búzát ad. Az özvegyasszony, ki guzsalyával keresi, 3 sing vásznat. A nemes uraim, akik jobban bírják magukat, jóakaratajokból adnak, ki hat, ki nyolc, ki tíz keresztet is. Akik vékonyabban bírják magukat, kepét adnak. Kereszteléstől egy kenyér s egy tyúk, komapénz egy pénz. Esketéstől a násznépe fizet egy-egy pénzt. Temetéstől étel, ital, ha kell neki. Az Úr vacsorájához a falu tartozik borral.

Paria Literarum testamenti Georgii Peleitei de terris arabilibus ad parochiam Peleiteiensem pertinentibus.¹³⁰

Peleitei Dienest ölték volt meg a Peleitei templom ajtajában. Peleitei György, Peleitei Dienes bátyja a megölt atyjafiának pörét felvötte, és azoknak, kik megölték volt Dienest, minden örökségeket elnyerte, ömagokat is levelesekké tette. Ez megnevezett Szent János földjei, úgy mint száz föld, a gyilkosoké volt. Ezt azért az örökséget Peleitei György hagyta a templom szükségére ez okon, hogy ne mondhatnák azt, hogy az ő megöletett atyjafiának vére után való örökséget bírja, avagy maradékinak hagyja. Hagyta pedig úgy, hogy ez száz földnek első dézsmája a Prédikátoré legyen. A másik dézsma az egyház szükségére vettessék ki, a Prédikátor gondviselése alatt legyen. Akinek akarja bevetni adni, annak adja. És a Prédikátornak egy kakast és egy kenyeret adjon az, kinek szántani adja. A szántóföldek végében a Patak mentében, kaszáló rétek vannak, azt egyedül csak a Prédikátor bírhatja és kaszálja. Ez örökségről való levél kelt anno 1548. Peleitei Péter volt gondviselője a földeknek Peleitei György testamentuma után.

Hagyta Peleitei György ez földek felől való testamentumot ez nemes személyek előtt: Kazontsi Gáspár előtt, Gazdag Balázs előtt, Nemergi Ferenc, Kozmai Gáspár, Attiai Lőrinc, Balog Demeter, Zelandi Boldizsár előtt. Datae in Castro Terebes, feria sexta post Ztanislai proxima anno 1548.

Has literas testamentales de praedictis agris, vidit D. senior Andreas Ersek Saarosius, cum D. Melchior Philpesio, imo et legit, custodiendasque tradidit Stephano Szőlősio, pro tunc pastore Peleiteiensi, visitationem instituens anno Domini 1603.¹³¹

¹²⁸ Pelejte →[Szk. Plechotice], Zemplén vm.

¹²⁹ Az Úr 1548. évében, Szent László ünnepe utáni hatodik napon.

¹³⁰ Pelejtei György végrendeletének mása a pelejtei parókiához tartozó szántóföldekről.

Rectoris Reditus

Rectorem non habent.¹³²

ANNO 1632. 17. Junii in visitatione Ecclesiae Peleitensis.¹³³

Peleiten lakozó Szabo Gergely nemes ember, mikor még a Vinnai János pap leánya nála jegyben volt, Peleiten lakozó Beczi Istvántól zálogban vött volt egy nemes puszta helyet pro flor. 300, melyről Captalanban költ levél is vagyon. Azon igen szép házat is épített a maga tulajdon pénzével, mint szintén hogy a nemes ülést¹³⁴ is maga tulajdon pénzen vötte volt. Meggondolván penig, hogy sok embereknek holtok után szép örökségeket, ha magvok nem marad, idegenek bírják, hogy az ő öröksége holta után idegenre ne szálljon, még egészséges és józan állapotában ilyen rendelést tött, hogy ha ő mag nélkül meghal, holta után az ő felesége Vinnai Mária, bátor szintén férjhez menjen is, és gyermeke lenne is, csak holtáig bírhasa, el ne adhassa, hanem a Peleitei Prédikátor házához való legyen mind a nemes ülés, három nyomásra 21 hold földjével és két nyilas rétjével. Az egyik nyomásra a Szetsi út mentében 9 föld vagyon, a másik nyomásra a rét mellett öt föld vagyon. A harmadik nyomásra az erdő mentében és az Upori út mentében 8 hold föld vagyon. A felső réten vagyon mind a két rét.

Ha penig Beczi István kiváltja a nemes ülést, elsőben ács mesteremberek becüljék meg az épületet, annak utána letévén mind a háznak árát, mind a derék summát, háromszáz forintot, vegyenek rajta avagy szőlőt, avagy másvalami állandó örökséget, mely a Peleitei Prédikátoroknak szokott jövedelmek legyen.

Ez rendelés lött a peleitei Eklézsiának vizitációjában Stephanus P. Miscolcinus Zempleny vármegyének seniorságában, Stephanus Caroli Pataki Káplán, Johannes Iratosi Thoronyai Pásztor, Joannes Béniei Uyheli Káplán és Joannes Chiakani Peleitei Prédikátor előtt. Jelen volt ugyanakkor ez rendelésben Peleitei nemes Veeg Mihály és Kovats Péter. Peleitei két főbíró Paal deak András és Itso Gergely, Kontur Miklós, Gaal István és Izkra András esküdt emberek előtt: anno et die supra notatis.¹³⁵

ISIP¹³⁶

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás az Isipi földön. A hídon túl a Kolbasara járóban két föld vagyon, melyeknek Észak felől való szomszédja Rinot István. A Varju nyomáson vagyon egy, melynek szomszédja napkeletről azon Rinot István. A kis kötelen is vagyon egy, annak is napkeletről való szomszédja Rinot István. Tornara függőre vagyon egy, ahol egy nyilas is vagyon a végében, annak is Délről való szomszédja Rinot István. A Terebesi útra való járóban vagyon két föld, annak is napkeletről szomszédja Rinot István. Czongora járóban vagyon egy, melynek szomszédja a földesúr.

A Czórvighi szörön vagyon négy. Egyik a rétre járóban, szomszédja Északról Rinot István. Másik Patakra járóban, szomszédja Északról Fekete Kristóf. Harmadik a

¹³¹ Kelt a terebesi várban, Szent László ünnepe utáni hatodik napon, 1548. évben. Ezt a hagyatéki iratot a fent megnevezett földekről látta Sárosi Érsek András esperes úr, Fülöpösi Menyhérttel, sőt olvasta is, megőrzésre átadta Szőlösi Istvánnak, akkori pelejtei lelkésznek, az Úr 1603. évében végzett egyházlátogatás során.

¹³² Tanítójuk nincs.

¹³³ A pelejtei egyház 1632. június 17-i látogatása során.

¹³⁴ sessio nobilitaris = nemesi telek; A *sessio* szónak az első jelentése *ülés*.

¹³⁵ A fent feljegyzett évben és napon.

¹³⁶ Magyarizsép →[Szk. Nižný Žipov], Zemplén vm.

mesgyére fordulóban, szomszédja Délről Nagy Péter. Negyedik a Cassai útra fordulóban, Északról szomszédja Záboly János. A kert alján vagyon egy kenderföld és egy rét is, melyet Pap rétének hívnak. Szomszédja Fekete Kristóf. Más rét vagyon a Soos réten alól, a nagy Gyakorban, szomszédja napkeletről Thot Gáspár, északról Horvath István. A nemes uraim képével fizetnek a Pásztornak. A kepe 64 kéve. Egészhelyes nincsen, hanem a jobbágy ad két keresztet, azaz 32 kévét. A zsellér egy keresztet, azaz 16 kévét, avagy egy köből búzát. A király dézsmájából octava jár a Pásztornak. Kereszteléstől egy kenyér s egy tyúk, komapénz egy pénz. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt ad. Temetéstől étel, ital jár.

Rectoris Reditus

A nemes uraim Isipben s Chieleiben adnak egy-egy szapu búzát.

Isipben: A jobbágy ad egy szapu búzát. A félhelyes fél szaput. A zsellér: négyen adnak egy csötörtöt.

ANNO 1623 így jobbitották meg a fizetést, hogy a kepés fél köblöt. A félhelyes egy csötörtöt. A zsellérek fél csötörtöt. Az Mesternek jóságát megtekintvén, öregbítették meg a fizetést. Ha tudatlan a Mester, a régi fizetést adják.

Chieleiben: A jobbágy fél csötörtöt ad. A zsellér, kinek ekéje vagyon és szánt, fél csötörtöt fizet. Amely zsellér csépével keresi, négyen adnak egy csötörtöt. A Prédikátor jövedelméből jut a Mesternek kilenc kereszt.

A templomhoz tartozó földek

A Diosban Szitar között három föld. A szőlő alatt kettő, kinek napkeletről szomszédja Patko Imre. A Ragia rét mellett kettő, annak is szomszédja mind napkeletről s mind napnyugatról Patko Imre. Ezekből az ötöd a templom építésére való. Vagyon egy rét is Patko kertje alján. Másik rét a Besenio lábán, szomszédja délről Isipi Marcus. Harmadik rét a Diosban, szomszédja délről Szomju István. Sed hoc pratum occupatum est ante aliquot annos a Sebastiano Isipi, nunc autem possidet filius Marcus Isipi.¹³⁷

Chieleley¹³⁸

Chieleiben is hasonlóképpen fizetnek, csak hogy a kepe náluk hatvan kéve.

TEREBES¹³⁹

Pastoris Reditus

Terebes öt részre vagyon, de a Prédikátornak csak három nyomásra vagyon földje. Az egyik nyomásra, melyet Alvégnek hívnak, vagyon két föld. A város derékban lakik a Prédikátor, annakokáért ott a városderékbeliekkel, ha akarja, a félhelyre való földet egyaránt kiveheti. A nyilast is szintén úgy, mint a jobbágy. A Kereztes földön kétfelől az úton vagyon két nagy szél föld, kinek határai vannak mind körül. *Ha maga szánthatja szabad vele, ha dézsmára adja, két dézsmája a Pásztoré.* Vagyon a város végén a Tanorokon két föld, annak a dézsmája a Prédikátoré. *Ezekből a két dézsma a Prédikátoré.*

¹³⁷ Azonban ezt a rétet néhány éve Isipi Sebestyén elfoglalta, most pedig fia, Isipi Márk birtokában van.

¹³⁸ Cselej →[Szk. Čel'ovce], Zemplén vm. 1611-ben Magyarizsép leányegyháza.

¹³⁹ Töketerebes, →[Szk. Trebišov], Zemplén vm.

A Nagy Thoronai Fekete nevű hegyen vagyon két parlag szőlő, melynek egyikét Sigmond István művelte fel, kiről az eklézsia levelet is adott neki. A másik még most is parlagon vagyon.

Prata.¹⁴⁰ A Terebesi határban a felvégi malomnál egy vagyon. A Ham Pataka mellett is vagyon egy, melyet egyház rétének hívnak. Az Alvég réten, a Rhadon szegben vagyon egy darab. A Bodrog mellett kettő. A szántóföldben egy darab. Mondják, hogy Hardiczán is egy vagyon, mely igaz is. *A Barátok megett.*

A felvégi malomból egy éjjel és egy nap a sabbatálé mindenestől fogva a Prédikátoré. Amely mostan Homonnai Györgynél vagyon. Aki pénzért szántat, ad manip. 15. Minden ember, aki maga ekéjével szánt, képét ad, azaz hatvan kévét. Aki cimborával szánt, fél képét, azaz 30 kévét. Akinek vetése nincs, 32 pénzt. Az özvegyek három sing vásznat adnak. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy pénz. Temetéstől étel, ital. *Most immár rendeltek 24 dénárt.*

ANNO 1723 Nagy Ruzskay Parabok Márton testalt a felső réteken egy Meszes nevű rétet, mely záloga volt huszonöt magyar forintokban, alsó szomszédja Urim János rétéje.

Rectoris Reditus

A jobbágy hatvan kéve búzával tartozik. Amely zsellér szánt, harminc kévét ad. Aki szegény legény, 32 pénzt fizet. Az özvegyasszony három sing vásznat fizet. A temetéstől tizenkét pénz jár.

Campanatoris Reditus

A harangozónak jövedelme 6 pénz, mellyel tartoznak.

Paricz¹⁴¹

Rectoris Reditus

Minden, aki ő maga kenyeren vagyon, tíz-tíz pénzzel tartozik. *Mostan adnak 18 pénzt a harangozóéval együtt.*

Nagy Ruzka¹⁴²

Pastoris Reditus

Aki ő maga ekéjével szánt, 30 kéve búzát ad. Aki ketten szánt, 15 kévét. A zsellér 25 pénzt.

Rectoris Reditus

Az temetéspénz itt a Mesteré, mely 12 dénár. *Valaki a Prédikátornak fizet, a Mesternek 9 dénárt ad.*

Harditsa¹⁴³

Ruzka fizetése egyaránt vagyon Harditsával.

¹⁴⁰ Rétek.

¹⁴¹ Parics →Töketerebes belterületén. 1611-ben Terebes leányegyháza.

¹⁴² Nagyruzka →[Szk. Vel'ký Ruskov], Zemplén vm. 1611-ben Terebes leányegyháza.

¹⁴³ Hardicsa →[Szk. Zemplínske Hradište], Zemplén vm.

GAAL SZETS¹⁴⁴

Pastoris Reditus

Vagyon a Gaal Szetsi szőlőhegyen két szőlő, melyeket a város míveltet és hasznát is veszi, mert elparlagultanak volt. Mindazáltal tartoznak a Prédikátor kezében bocsátani, ha meg akarja míveltetni. *Egyik elveszett a Botskai uram szőlője mellett, [...] verte fel, sohasem épül fel.*

Vagyon három nyomás. Az első nyomásra a kert alatt vannak három földek, melyeket Tarnoknak hívnak. A szőlő alatt négy. *Sovány földek, semmi sem terem rajta.* A másik nyomáson a Peleitei útra húsz földek vannak. A harmadik nyomáson Kohany határ felé, a Kő Patak között nyolc. Túl a Patakon négy. Batsko felé vagyon egy darab ortvány föld, melyből a Prédikátornak kilenced s tized jár.

Prata.¹⁴⁵ Az első nyomáson a szőlő alatt vagyon egy rét. A Kohani mezőn kettő. A Kentsesi határban egy. A Gerendai határban egy. A Vetsei mezőn is egy. Melyeket mindeniket a Prédikátor maga tartozik kaszáltatni, ha kell neki.

Valakinek háza vagyon Szetsben és helyföldet bír, egy köből búzával tartozik. Zsellér, aki csépevel, kapával keresi, fél köblöt. Az özvegyek négy sing vászonnal tartoznak. Esketéstől a násznépétől egy-egy pénz. A völegénytől 3 pénz. Vidéki, ha más megyéből jön, 40 pénzt ad. Temetéstől 16 pénz jár (*egy forint jár*), melynek fele a Prédikátoré, fele a kápáláné s Mesteré. *Ha nemes ember hal meg, azok másképpen fizetnek.* Kereszteléstől egy tyúkot s egy kenyeret adnak. Mind a tizenhárom falu fejedelem dézsmájából octava jár. Valahol szőlő vagyon ez 13 faluban, mindenünnen az octava a Prédikátoré. A tizenhárom falunak penig ez a neve: Zebegniő, Dargo, Botsko, Kereplye, Sztankocz, Visnio, Albin, Kintses, Thena, Gerenda, Kohany, Parno. Ex duobus molendinis nihil solvit, sed absque telonio in iis molere licet pastoribus.¹⁴⁶ Vagyon két falu a plébános-sághoz, Kohany és Gerenda.

Kohány¹⁴⁷

A Harasztok végére három föld vagyon, melynek a dézsmája a Prédikátoré. *Nem szántja senki, nem jók semmire, azt mondják. El kellene adni, mint egy ortoványt, ganajoznák meg, adnának dézsmát belőle.* Egészhelyes egy kepet ad, azaz 52 kévét. Félhelyes egy kalongyát. A zsellér, aki csépevel keresi, fél köblöt ad, ha rozssal fizet, de ha tiszta búzával fizet, egy negyedtet ad. Kepe tyúkot is adnak. Esketéstől minden násztól egy-egy pénz. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Ha a Prédikátor Szetsből temetni megyen Kohanyba, tehát a Prédikátornak tartoznak 64 pénzzel. *Mostan immár Cassai János idejétől fogva, az eklézsia rendelése szerint, 1 forint.* Ha penig csak a város végére, kert mögé, 32 pénzt adnak, melynek felét elveszi elsőben a Főprédikátor, azután a felével osztoznak a Káplán s a Mester.

Gerenda¹⁴⁸

A Gerendaiak fizetése a Pásztornak mindenben egyez a Kohaniakéval.

¹⁴⁴ Gálszécs →[Szk. Sečovce], Zemplén vm.

¹⁴⁵ Rétek.

¹⁴⁶ A két malomból semmit nem fizet [ti. Gálszécs], hanem azokban a lelkészeknek vámmentesen szabad örölni.

¹⁴⁷ Kohány →[Szk. Kochanovce], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁴⁸ Gerenda →[Szk. Hriadky], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

Dorgo¹⁴⁹

A Dorgoiak a Szetsi Főpásztornak egy-egy szekér fával tartoznak.

Reditus Collegae Szetsiensis ex istis septem pagis:¹⁵⁰

Batsko¹⁵¹

A jobbágy egy kepe búzát ad, amely 32 kéve. A félhelyes 26 kévét fizet. A zsellér egy köből zabot.

Kereplye¹⁵²

Aki jobbágy, egy köből búzát ad. Félhelyes fél köblöt. Zsellér egy csötört búzával tartozik.

Sztankocz¹⁵³

Jobbágy egy köből búzát. Félhelyes fél köblöt ad. Zsellér egy csötörtöt.

Visnio¹⁵⁴

Itt régenten, ut patet ex visitatione anni 1597 in senioratu Dn. Nicolai Germathi,¹⁵⁵ képét adtak, de mostan a jobbágy ad 26 kévét, a zsellér nyolc kévét.

Zebegniő¹⁵⁶

Jobbágy ad egy köből búzát, olyat, aminémű terem. Félhelyes fél köblöt. Zsellér fél köblöt.

Kintses¹⁵⁷

Jobbágy egy kepe búzát ad, azaz 52 kévét, 1 kepe tyúkot. Félhelyes 26 kévét. Zsellér fél köből búzát fizet.

Albin¹⁵⁸

Jobbágy egy kepe búzát, azaz 52 kévét ad és kepe tyúkot. Félhelyes 26 kévét. Zsellér fél köből búzát. Az özvegyek három sing vászonnal tartoznak. Esketéstől a vőlegény három pénzt, a násznagy 3 pénzt, a nyoszolyóasszony 3 pénzt, a Dorosba 3 pénzt. A többi vendég, avagy nász egy-egy pénzt fizet. Kereszteléstől egy kenyér s egy tyúk, ha tyúkjá nincsen 3 pénz jár. Komapénz egy pénz. Temetéstől, ha ugyan helyben mennek, Kintsesben, Albinban, Batskóban egy forinttal tartoznak, ha pedig csak a város végére mennek, 32 pénzzel.

¹⁴⁹ Dargó →[Szk. Dargov], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵⁰ A Szécsi másodlelkész javadalma a hét faluból.

¹⁵¹ Bacskó →[Szk. Bačkov], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵² Kereplye →[Szk. Kravany], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵³ Sztankóc →[Szk. Stankovce], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵⁴ Visnyó →[Szk. Višňov], Zemplén vm.

¹⁵⁵ ahogy Gyarmathi Miklós esperességében, az 1597. évi egyházlátogatásból kitetszik,

¹⁵⁶ Zebegniő →[Zbehňov], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵⁷ Kintses →Parnó 1907*, Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁵⁸ Albin →Gálszécs 1907*, Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

Rectoris Scholae Szetsiensis reditus talis est.¹⁵⁹

Valahol szőlő vagyon ez 13 faluban, akár hon lakos, akár vidéki legyen, egy Szécsi köből borral tartozik. A Pásztor tartozik a Mesternek asztaltartással. Ha penig nem tart asztalt, az asztalért 25 köből búzával tartozik.

Didactrum, amint kivel megalkudhat. Örökséglevél írástól 18 pénz jár. Ha a város könyvében írja, attól is 18 pénzzel tartoznak. Ha a Szetsi Mester kimegyen Parnora és Thenára, tehát a Mester egészen percipiálja¹⁶⁰ a jövedelmet. Ha penig ki nem akar menni, tót papot fogadjon jövedelmének harmad részére.

Thená¹⁶¹

A jobbágy képével tartozik, azaz 52 kéve búzával. Félhelyes 26 kévét, zsellér fél köből búzát fizet.

Parno¹⁶²

A Parnoiak mindenben egyaránt fizetnek a Thenaiakkal a Szetsi Mesternek.

POLYANKA¹⁶³

Pastoris Reditus

Annyi földje vagyon a Prédikátornak, mint egy helyes jobbágnak. Prata habet duo.¹⁶⁴ Káplánok rétének hívják. Colonus integrae sessionis solvit unam capeciam, 52 man. continentem. Inquilinus octo denarios. Viduae quatuor denarios. Ab introductione panis et gallina, 3 denarii. A copulatione 2 den. Convivae singuli denarium. *Si fuerit ex alio pago denarios 40 pro calceis dare tenetur.* A funere 16 den. pro concione 32 denarios. Quondam Nicolaus Szwrtei decimam solvit etiamsi dominus terrestris fuerit.¹⁶⁵

Rectoris Reditus

Qui pastori dat capeciam Rectori solvit coretum unum.¹⁶⁶

SOO KUT¹⁶⁷

Pastoris Reditus

Sessionem habet unam, ad quam terras arabiles pertinentes debent stercorare, arare et serere. Colonus integra sessionis solvit capetiam 1, manipulos 52. Item avenae man. 14. Lignorum plaustrum unum, gallinam unam. Ab introductione panem 1, gallinam unam. A funere 32 denarios. A capula pro unis soleis grossos XI. Colonus dimidia sessionis

¹⁵⁹ A Szécsi iskola tanítójának javadalma ez.

¹⁶⁰ felveszi, egészen az övé

¹⁶¹ Téna →[?], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁶² Parnó →[Szk. Parchovany], Zemplén vm. 1611-ben Gálszécs leányegyháza.

¹⁶³ Szécsmező →[Szk. Sečovská Polianka], Zemplén vm.

¹⁶⁴ Két réte van.

¹⁶⁵ Egészhelyes jobbágy egy képét fizet, amely 52 kévét tartalmaz. Zsellér nyolc dénárt [fizet]. Özvegyasszonyok négy dénárt [adnak]. Kereszteléstől kenyér és tyúk, 3 dénár. Esketéstől 2 dénár. A vendégek egy dénárt [adnak]. Ha más faluból való, a bocskorokért 40 dénárt tartozik adni. Temetésért 16 dénárt, a prédikációért 32 dénárt [adnak]. Régen Szürtei Miklós tizedet fizetett, noha földesúr volt.

¹⁶⁶ Aki a lelkésznek képét ad, az a tanítónak egy mérőt ad [ti. gabonát].

¹⁶⁷ Sókút →[Szk. Sol'], Zemplén vm.

dimidiam capeciam. Avenae manip. sex. Inquilinus novem denarios una cum Rectore.¹⁶⁸

Rectoris Reditus

Ab una sessione manip. 26. A media sessione manip. 13. Inquilinus denarios 3. Integram sessionem tenens debet unum plaustrum lignorum. Dimidia sessionis coloni, ambo coguntur unum plaustrum lignorum ferre.¹⁶⁹

Zamuto filialis hujus loci.¹⁷⁰

*Annuatim sex florenos pendunt, quorum duo in rationem Rectoris cedunt. Colonus quilibet gal. 1. unum plaustrum, duo inquilini unum plaustrum.*¹⁷¹

SZATSUR¹⁷²

Pastoris Reditus

Pro media sessione habet terras arabiles. *Una est capax cubulorum trium aut quatuor.* Pratum non habet praeter quam in horto. *Est pratum pro Ecclesia, quod si falcari curet pastor, dat flor. 1. pro aedificatione Ecclesiae.* Pagus est bipertitus. Una est Varanoviensis. Ex hac parte 14 capeciae solvuntur, ex altera tantum duae capeciae. Pro introductione panem et gallinam pensitant. A funere decem et sex denarios pendunt. *Nunc 1629 den. 40 pro una concione pro duabus den. 80. dant.* Pro baptisate compates Rectori per unum den. solvunt. Pro copulatione tot nummos dant quot unus calceus emitur. A copula gros. 4. Inquilini octo denarios. Viduae quatuor.¹⁷³

ANNO 1645. Bozák András hagyott egy irtvány kaszálót a felső mezőn a templom szükségére. Mihalko is hagyott azon mezőn ugyan a templom szükségére más kaszálót. Sol-tész Brosz András is ugyan a templomhoz hagyott egy kaszálót ilyen okkal, hogy ha őneki valamely vérsége vagy más, ki akarja váltani, 23 forintot adjon az eklézsiához. Szakál György a parókiához hagyott egy kaszálót a felső mezőn. Mateleh György is hagyott ugyan a parókiához egy kaszálót azon felső mezőn.

¹⁶⁸ Egy telek az övé, az ahhoz tartozó szántóföldeket tartoznak megrágyázni, felszántani és bevetni. Egésztelkes jobbágy egy képét fizet, azaz 52 kévét. Szintén 14 kéve zab. Egy szekér fát, egy tyúkot. Kereszteléstől egy kenyeret, egy tyúkot [adnak]. Temetéstől 32 dénárt. Esketésétől egy [pár] cipellőért 11 garast. Féltelkes jobbágy fél képét, 6 kéve zabot [fizet]. Zsellér 9 dénárt, együtt a tanítóval.

¹⁶⁹ Egy telektől 26 kéve. Féltelkektől 13 kéve. Zsellér 3 dénárt [fizet]. Akinek egésztelke van egy szekér fával tartozik. Féltelkes jobbágyok, kettesével összefogva hoznak egy szekér fát.

¹⁷⁰ Zamutó ennek a helynek a leányegyháza. Zamutó → Opálhegy → [Szk. Zámutov], Zemplén vm.

¹⁷¹ Évente hat forintot fizetnek, melyből kettőt a tanító számára engednek át. Bármely jobbágy egy tyúkot, egy szekér [fát], két zsellér egy szekér [fát ad].

¹⁷² Szacsúr → [Szk. Sačurov], Zemplén vm.

¹⁷³ Féltelkeknél szántóföldje van. Egy megfelel három- vagy négyköblösnek. Rétje nincs, hanem csak egy kertre való. Az egyháznak van rétje, amit ha kaszálta a lelkész, ad 1 forintot az egyház építésére. A falu két részre osztott. Egyik Varannóhoz tartozik. Ebből a részből 14 képét fizetnek, a másiktól pedig két képét. Keresztelésért kenyeret és tyúkot adnak. Temetéstől tizenhat dénárt fizetnek. Most, 1629-ben egy prédikációért 40 dénárt, kettőért 80 dénárt adnak. A keresztelővízért a komák a tanítónak egy-egy dénárt fizetnek. Az esketésért annyi pénzt fizetnek, amennyibe egy bocskor kerül. A házassági kötelékért 4 garast. Zsellér nyolc dénárt, özvegyasszony négyet [ad].

Lomnicza¹⁷⁴

Quilibet mediae sessionis colonus dat dimidium cubulum, gallinam, lignorum plastrum unum.¹⁷⁵

Porupca¹⁷⁶

Singuli coretum unum dant, ex his tertia pars cedit Rectori sicut et in Lomnica. Sunt numero quatuor nobiles, singuli solvunt cubulum unum.¹⁷⁷

Rectoris Reditus in Szatsur

Singuli ex integra sessione dant coretum unum siliginis. A media sessione medium coretum solvunt.¹⁷⁸

CZAKLYO¹⁷⁹

Pastoris Reditus

Habet terras arabiles pro una sessione, quas arare et serere coloni tenetur. Pastor debet vasculum cerevisiae et prandium dare. Coguntur etiam fimum portare. Colonus integrae sessionis currus duos, mediae sessionis currum 1. Pratum unum habet, sed bonum. Colonus unus integer solvit mediam capetiam tritici et mediam siliginis continentem manip. 52. Dimidiae sessionis 13 manipulos tritici, sic et siliginis. Plastrum lignorum et gallinam unam. Sed huius tertiam partem Rector accepit. Ab introductione panis et gallina, denar. 4. A baptismo singuli viri den. 1, mulieres obolum. A copulatione quantum potest exigere. A funere dum concia habetur 32 denarii dabuntur, si non decem et sex denarii solvuntur, quorum tertia pars cedit Rectori. Inquilini octo, viduae autem quatuor numos pendunt. Ex decimis principum octava pars cedit Parocho.¹⁸⁰

Rectoris Reditus

Ab integra sessione manip. 26. A mediae 13 manipuli dantur. Ab Inquilinis tertia pars cedit Rectori.¹⁸¹

Filiales huius ecclesiae habentur Vehecz et Komorocz.¹⁸²

¹⁷⁴ Lomnica → Csemernye → [Szk. Čemerné], Zemplén vm. 1611-ben Szacsúr leányegyháza.

¹⁷⁵ Mindegyik félhelyes jobbágy fél köblöt ad, egy tyúkot és egy szekér fát.

¹⁷⁶ Porubka → Kisortvány → [Szk. Porúbka], Zemplén vm. 1611-ben Szacsúr leányegyháza.

¹⁷⁷ Egyenként egy mérőt adnak, ennek harmadát átengedi a tanítónak úgy, mint Lomnicán is. Négy nemes van, egyenként egy köblöt fizetnek.

¹⁷⁸ Egésztelektől egyenként egy mérő rozst adnak. Féltelektől fél mérőt fizetnek.

¹⁷⁹ Csáklyó → [Szk. Čaklov], Zemplén vm.

¹⁸⁰ Három szántóföldje van, egy telek szerint, melyeket a jobbágyok tartoznak megszántani és bevetni. A lelkésznek adnia kell egy edény sört és ebédet. Trágyát is kell hordaniuk. Egésztelkes két szekérral, féltelkes 1 szekérral. Egy rétje van, de az jó. Egy egésztelkes jobbágy fizet fél képét búzából és felet rozsból, amely 52 kévét tartalmaz. Féltelkes 13 kévét búzából, ugyanígy rozsból. Egy szekér fát és egy tyúkot. De ennek harmadát a tanító veszi el. Kereszteléstől kenyér és tyúk, 4 dénár. A keresztelővízért a férfiak egyenként egy dénárt, az asszonyok egy obulust. Esketésért amennyit kérhet. Temetéstől, amikor prédikál, 32 dénárt kell majd adni, ha nem, 16 dénárt fizetnek, melynek harmadrésze a tanítónak jár. Zsellérek nyolc, özvegyasszonyok pedig négy pénzt fizetnek. A fejedelem tizedéből nyolcad rész jár a papnak.

¹⁸¹ Egésztelektől 26 kévét, féltelektől 13 kévét adnak. A zsellérektől egyharmad rész a tanítónak jár.

¹⁸² Ennek az egyháznak a leányegyházai Vehéc és Komoróc.

Vehecz¹⁸³

Annuatim ex isto pago Parocho solvuntur decem cubuli siliginis, floreni tres, plastrum lignorum unum, et gallina una ex singulis.¹⁸⁴

Primus Pastor 1641 Paulus Toroniai. Bantsi János de Laskod, Nicolaus et Andreas Bantsi cum Martino Bantsi de Vehőcz consenserunt 22 Junii de salario annuo pastoris.¹⁸⁵ A két udvarból készpénz, XX forint jár, két hordó bor. Ha bor nem lehet, a borért 16 forintot. Kétnegyed sert, négy verő ártányt. Búzából, rozsból, zabból, árpából tized a két udvarbeli nemesektől. Minden jobbágy egy-egy szekér fát viszen a három ünnepre. A papsághoz való földet is a jobbágyok megszántják.

Komorocz¹⁸⁶

Quotannis Pastori dantur tres floreni, item quinque plastra lignorum et quinque gallinae.¹⁸⁷

WARANO¹⁸⁸

Pastoris Reditus

Vagyon a varanai Prédikátorsághoz két falu, Isip és Visnyo, melyeknek úgy kell szolgálni, fizetni, mint szintén akármely jobbágyoknak földesurának. Valami építés házához kívántatik, ez két falukra tartozik. Varanai mezőről, irtványokból tizedet veszen. Veteményből úgy, mint búzából, rozsból, árpából, zabból ez két faluból kilencedet veszen. Hosszú mezei faluból az irtoványból tizedet veszen. Chiernernei mezőn vagyon két puszta, melyhez rét s föld vagyon a Prédikátorsághoz.

Három nyomás vagyon Varanon. Az első nyomásra, melyet Dubotznak hívnak, vagyon egy föld és egy kert. A középső nyomáson két föld. A harmadikon a város felől két föld s egy kert.

Ugyanitt, Varanon vagyon három szőlő. *Johannes Tholnai idejében pusztult el a harmadik.*

Rét vagyon két nyomáson. Az egyik nyomáson vagyon öt rét. Az alsó nyomáson két rét. A Hoszu mezei földön vagyon egy rét, melyet a jobbágyok kaszálnak. Chiernernei mezőn is hét rét vagyon.

Vagyon a Prédikátorsághoz egészen két malom. Egyik Isipben, másik Zamuton. Varanon is vagyon egy malom, kiből sabbatális jár két héten a Főprédikátornak, harmadikon a Káplánnak asztaltartásért.

Majorság: disznó barom vagyon hét öreg, nyolc süldő. A Pásztornak octava jár borból, búzából, tavaszról Varanon, Hoszu mezőn és Chiemernyen.

Reditus Collegae

Vagyon a Káplánsághoz egy darab szőlő, melynek kapálásával a város tartozik. Vagyon egy föld a Varanai mezőn, öreg Crusoczon. A Hoszu mezőn is vagyon egy föld. Vagyon egy rét a Szixai szőlő alatt.

¹⁸³ Vehéc →[Szk. Vehec], Zemplén vm. 1611-ben Csákyó leányegyháza.

¹⁸⁴ Ebből a faluból a papnak fizetnek évente tíz köből rozstot, három forintot, egy szekér fát, és egy tyúkot egyenként.

¹⁸⁵ Toronyai Pál az első lelkész, 1641. (Ekkor lett Vehéc anyaegyház.) Laskodi Bántsi János, Bántsi Miklós és András, Vehőczy Bántsi Mártonnal megegyeztek június 22-én a lelkész évi fizetéséről.

¹⁸⁶ Alsókomaróc →[Szk. Komárany], Zemplén vm. 1611-ben Csákyó leányegyháza.

¹⁸⁷ Minden esztendőben a lelkésznek adnak három forintot, szintén öt szekér fát, és öt tyúkot.

¹⁸⁸ Varannó →[Szk. Vranov nad Topľou], Zemplén vm.

A város készpénzt fizet, 15 forintot. A három céhek, úgymint polgároké, sütőké, vargá-
ké, három forinttal tartoznak. Benkocz, Zedliczke, Mogyoroczka, Henczócz képével
fizet. Ezen falukból mind borból, búzából octava jár. A Chemerneiek és a Hoszu
mezeiek fával tartoznak. A Káplán házának építése a város dolga.

Kereszteléstől adnak öt pénzt, melynek egyike az Aedilisé. Esketéstől ordinárie¹⁸⁹ 40
pénzt, ha ki többet akar adni, szabadságában vagyon. Temetéstől négy garas jár, ennek
kettei a Mesteré. Ha kik prédikáltatni akarnak, annak fizetése vagyon.

Rectoris Reditus

A város ad harminc forintot, id est 30 fl. hungaricales.¹⁹⁰ Ennek felette a bordézmakor
minden jobbágy ad 25 pénzt. A Főpásztor tartozik asztallal neki. Didactrum: Abcdarii
solvunt 50 denarios. Declinistae florenum unum. Nobiles amplius. Sabbathale a
singulis, obolus solvitur. Ex funere grossos duos pendunt. Nundinale a singulis duo
denarii, Bacchanalia 2 denarii, Tempore messis denarii totidem duo solvuntur.¹⁹¹

Nota

ANNO 1597 mense Majo in publica synodo Uyhelini celebrata, tempore senioratus
Nicolai Germathi, praesentibus trium dioeceseon Senioribus Clar. Johanne Siderio Aba-
Uyvariensi, Alberto Kallai Ungvariensi, Vincentio Tholnensi Borsodiensi, Varanoviensi
pastori permissa est inspectio super pastores sclavonicos possessionis Varanoviensis et
Mogyoros, hac tamen conditione ne nominis Senioratus isthic instituatur, sed a Seniore
diocesseos Zempliniensi, una cum illis dependeat, et Synodis interesse cogatur, si non
omnibus, saltem duobus vel tribus suis collateralibus sclavonicis pastoribus secum
assumptis.¹⁹²

SZŐLŐSKE¹⁹³

Pastoris Reditus

Vagyon a Szőlőskei Prédikátorsághoz egy szőlő, ép, kinek (*neve Hatos*) napnyugatról
való szomszédja az úr szőlője. Volt más parlagszőlő a Dióskán, melyet eklézsia enge-
delméből kezdett felmívelni Szőlőskei Gergely kovács, ANNO Domini 1608. 10
decembris, ily condicioval,¹⁹⁴ hogy ez megnevezett időtől fogván 12 esztendeig minden
hasznát maga vehesse. A 12 esztendő eltelvén penig tartozzék azidőbeli Szőlőskei Pré-
dikátornak mind a két dézsmáját megadni, kiről levél is vagyon. Abból penig a szőlőből
senki se böccsel, se mással ki ne vethesse, hanem mint szabad örökét bírja in filios

¹⁸⁹ rend szerint, általában

¹⁹⁰ azaz 30 magyar forintot

¹⁹¹ Tandíj: ábécét tanuló 50 dénárt fizet. Latin nyelvtant tanuló egy forintot. A nemesek többet.
Sabbathalisban egyenként egy obulust fizetnek. Temetéstől két garast fizetnek. A vásárból egyenként
két dénárt. Farsangkor két dénárt, aratás idején ugyancsak két dénárt fizetnek.

¹⁹² Az 1597 májusában tartott újhelyi nyilvános zsinaton, Gyarmathi Miklós esperessége idején, a három
egyházmegyei esperes, tudós Siderius János abaújvári, Kállai Albert ungvári, Tholnai Vince borsodi
esperes jelenlétében, a varannói lelkészek megengedték, hogy felvigyázó legyen Varannó és Mogyo-
ros vidékének szláv lelkészei felett; mégpedig azzal a feltétellel, hogy ne úgy járjon el, mintha esperesi
tiszte volna, hanem a zempléni egyházmegye esperesétől függjön azokkal egyetemben, és a zsinatokon
kötelezően megjelenjen, ha nem is mindenki, de legalább két vagy három szláv lelkész munkatársá-
val együtt.

¹⁹³ Szőlőske → [Szk. Viničky], Zemplén vm.

¹⁹⁴ az Úr 1608. évében, december 10-én, ilyen feltétellel

filiorum et haeredum haeredes,¹⁹⁵ hanem ha el akarná adni pénzen, mindenek ellen azidőbeli Szőlőskei Prédikátor nyulhasson hozzá, pénzét letévén.

Volt harmadik parlag szőlő is, melynek szomszédja Nyári Pál őnagysága. *Ennek deák szőlő a neve, mert Miskolci Mihály deák kezdette volt építeni.* Ezt Mattho Mihály kezdette felmívelni és úgy bírja, mint Gergely kovács a másik szőlőt vette kezébe anno Domini 1608. *Ladmoczi Fekete András, kinek felesége a Matho Mihály leánya, annak a szőlőnek fölét beültette, és az eklézsia 1631. Szőlőskén arra az ültetésre tíz esztendeig való szabdságot ígért, mely lészen anno 1641.*

Vagyon két nyomás. Az egyiken vagyon három (négy) föld Borsi felé. A másik nyomáson négy föld vagyon. Akinek szőlője vagyon, szegény s gazdg, egy köböl bort ad és fél-fél köböl búzát. Akinek szőlője nincsen is, ugyan fél köböl búzát ad. A fejedelem dézs-májából, borból, búzából octava jár. A földesúr búza majorságából tizedet adnak. A nemesség semmit nem ad. *Elég istentelen dolog!* Vagyon az uraknak egy tava, pénteken háza szükségére szabad a Prédikátornak benne halászni. Az özvegyek 3 sing vásznat adnak.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt ad. Idegen legény 40 pénzzel tartozik, vagy amiben megalkudhatnak. Temetéstől étel, ital. *Immár nyolc poltura.*

Rectoris Reditus

Minden házas embertől, szegénytől, gazdagtól, egy-egy csötört búza jár. Vidéki, akinek szőlője vagyon ez itt való hegyen, egy-egy köböl bort ad, melyben tíz icce vagyon. A két nyomásra két föld vagyon.

Ladmocz¹⁹⁶

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Az egyik nyomásra Szomotor felé hat derék föld vagyon, azonkívül is két darabocska volt, de azt régen elosztották a falu köziben. Odavagyon az. *Ennek egyik darabját 1634. ősszel kitalálták. Most már redealtak¹⁹⁷ a parókiához.* A házföldnek is egyike eltévelyedett, melyet ígérnek, hogy kikeresnek. A másik nyomásra Szőlőske felé vagyon hét föld. Az Eger alatt vagyon egy rét. Mikor a falu rétet szokott osztani, szakasztva ad valamit a Prédikátornak. Minden ember, valakinek szőlője vagyon az Ladmoczi hegyen, az Ladmocziak közül ad tíz icce bort. A kívül valók nyolc iccét. Akinek nincsen szőlője, 40 pénzt ad. Vagyon egy szőlő, kiből quinta járna et munera. Keresztelés, esketés, temetés egyaránt vagyon a Szőlőskeiekkel.

Rectoris Reditus

Minden ember, akinek szőlője vagyon, öt-öt icce borral tartozik.

Véts¹⁹⁸

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás, de csak az egyiken vagyon egy darab föld, melyet 11 holdban szántanak. Szántó ember egy kalongya búzát ad, azaz 32 kévét. Akinek barma nincsen,

¹⁹⁵ fiúról fiúra és örökösről örökösre

¹⁹⁶ Ladmóc → [Szk. Ladmouce], Zemplén vm. 1611-ben Szőlőske leányegyháza.

¹⁹⁷ visszaadták

¹⁹⁸ Bodrogvécs, → [Véč], Zemplén vm. 1611-ben Szőlőske leányegyháza.

20 pénzt ad, avagy egy nap kaszál neki. A fejedelem dézsmájából octava jár. Özvegyek három sing vászonnal tartoznak. Minden külön házas embertől, még a zsellérektől is, egy-egy tyúk. Kereszteléstől, esketéstől, temetéstől ut supra.¹⁹⁹

Rectoris Reditus

Minden szántóember tíz (*tizenhat*) kéve búzával tartozik. Akinek barma nincsen, öt (20) pénzt fizet.

Szomotor²⁰⁰

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Mindenik nyomásra hat-hat föld vagyon. A falu végén vagyon egy darab föld, rozsnak való. A Lukats homokja alatt vagyon egy rét, kit ugyan Prédikátor rétének hívnak. A szántó ember, aki maga marháján szánt, ha csak két ökre lészen is, egy kalongya búzát, azaz 30 manipulust ad. Akiknek barma nincs, tíz pénzzel tartoznak. *Ezt megjobbították, és a tíz pénzért huszat adnak. A fejedelem dézsmájából octava jár.* Minden külön házas embertől, még a zsellértől is, egy-egy tyúk. Kereszteléstől, esketéstől, temetéstől ut supra.

Rectoris Reditus

Minden ember, aki szánt, tíz kéve búzát fizet. *Egy keresztet; ANNO 1630 többítették a jövedelmet.* Akinek barma nincsen, öt pénzzel tartozik. *Ezt is 1630 úgy jobbították meg, hogy az öt pénz helyett, húsz pénzt adnak.*

KIS BAARI²⁰¹

Volt két szőlő, de elparlagosodott. Vagyon két nyomás. Az egyik nyomásra Fejer kepre vagyon három föld. A másik nyomásra négy, de az egyiket benötte a tövis. Rét semmi nincs, hanem földlábja vagyon a patak mentében. Aki ő maga ekéjével szánt, kepe ad, azaz hatvan kévét. *Most 64 kéve, mert a keresztet 16 kévéjével rakják.* Aki cimborával szánt, fél kepevel, azaz harminc kévével tartozik. Akinek marhája nincsen, de szőlője vagyon, az is köből bort ad. Amely özvegynek szőlője vagyon, az is köből bort ad, ha pengig nincsen, 3 sing vászonnal tartozik. Zsellér, akinek szőlője nincs, 20 pénzzel adós. *Most a húsz pénz helyett csötört búzát adnak.* Mikor a szőlő nem terem, hogy nem szedhet, 20 pénzzel tartozik, sed absit fraud. A nemesek tizeddel tartoznak. A fejedelem bor, búza dézsmájából octava jár. Keresztelő egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől nász-pénnz. Temetéstől 1 forint.

Nagý Baari²⁰²

Pastoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, egy kepe búzát, azaz 60 (64) kévét ad. Aki cimborával szánt, fél kepe, azaz 30 (32) kévét fizet. Zsellér húsz pénzzel tartozik. Fejedelem dézsmájából octava. A többi fizetés az esketésért, keresztelésért, temetésért egyenlő a Kis Barival.

¹⁹⁹ mint fent

²⁰⁰ Szomotor →[Szk. Somotor], Zemplén vm. 1611-ben Szőlöske leányegyháza.

²⁰¹ Kisbári →[Szk. Malá Bara], Zemplén vm.

²⁰² Nagybári →[Szk. Veľka Bara], Zemplén vm.

Chiarnaho²⁰³

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlő, amely parlag volt, de a három falu felvállalta, hogy felmívelik esztendőnként a Prédikátor számára. Az egészhelyes képét ad, azaz hatvan kéve búzát, *bátor pénzért szántasson is. A félhelyes fél képét ad, azaz harminc kévét. Zsellér, akinek szőlője nincsen és nem vet, húsz pénzt ad, de ha vet, búzával tartozik. A fejedelem dézsmájából, borból, búzából integra quarta jár. Esketés, temetés, keresztelés ut supra.*

Reditus Rectoris ex duobus Baari et Chiarnaho²⁰⁴

Valakinek szőlője vagyon a három falu hegyén, akár hon lakos, akár vidéki legyen, egy-egy köből bort ad. Aki bort nem adhat, húsz pénzt fizet. *Immár adnak egy szapu búzát. A nemesek is megadják az egy köből bort, azaz tíz iccét. De Nagy Bariban nyolc icce a köből.*

CZÉKE²⁰⁵

Pastoris Reditus

Vagyon két darab szőlő, melynek műveltetésével a falu tartozik, kötözésétől megválva. *E két darab szőlő egyé lett, mivel a közmesgyét felválták. Ha Kis Falud felépülne, egyike őreájok nézne, ANNO 1654. április 27. Gyopáros hegyen vagyon egy darab szabad nemes szőlő, de parlgos, melyet Pelsőci András Tarnoki Prédikátor hagyott a parókiához, ANNO 1654. ápr. 27.*

Vagyon három nyomás. Egyiken, melyet Doka hegyének és Bik aljának hívnak, vagyon tíz szántó föld. A másakra is, melyet Homoknak (*avagy Közepnek*) hívnak, tíz (*tizenegy*) vagyon. A harmadikra is, melyet Kis mezőnek neveznek, vagyon tíz. Ezeket, ha más szántja s veti, quintát ad a Pásztornak. Akinek húsz kalongya búzája vagyon, ad két kalongyát, azaz 60 manip. Akinek tíz vagyon, 1 gelimát ad. Akinek tizenöt vagyon, 1 ½ kalongyát ad. Akinek nyolc vagyon, 15 kévét ad. A zsellér húsz pénzzel tartozik. *Ezt anno 1640 esztendőben, Gönci János Prédikátorságában 40 pénzre vitték.*

Mélit Pálnének ami búzamajorsága vagyon, abból dézsmát ad. Amely özvegyasszony guzsalyával keresi, 3 sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúkot s egy kenyeret adnak. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt ad. Temetéstől étel, ital akitől lehet.

In Kis Falud eius filiali eadem est ratio proventus Parochi solutionis.²⁰⁶ A fejedlem dézsmájából, borból, búzából octava jár. Az úr tavában halászás után szabad halászni mind a Pásztornak, mind a Mesternek.

Rectoris Reditus

Aki a Pásztornak két kalongyát ad, a Mesternek 15 kévét. Aki a Pásztornak 1 kalongyát ad, a Mesternek 8 kévét. Aki a Pásztornak egy keresztet ad, a Mesternek hat kévét fizet. Akinek az Czekei hegyen szőlője vagyon, akár lakos, akár vidéki legyen, Czekei egy köből bort ad. *Harangozásért két icce bor és két kéve búza. Akinek se bora, se búzája*

²⁰³ Csarnahó → Gyopáros (1942) → [Szk. Černochovej], Zemplén vm.

²⁰⁴ A tanító jövedelme a két Báriából és Csarnahóról.

²⁰⁵ Céke → [Szk. Cejkov], Zemplén vm.

²⁰⁶ Kisfalud leányegyházban ugyanaz a pap fizetésének a rendje. Kisfalud pusztája Céke és Imreg között, Zemplén vm.

nincsen, 24 pénzt ad. Örökséglevéltől 12 pénz jár, de közönséges levelet pénz nélkül tartozik írni. Didactrum, aki mint véle megalkudhat.

Kisfaludon hasonlóképpen fizetnek, mint szintén Czékén.

ANNO 1651. 5. Junii.

Czékén lakozó nemzetes nemes Veres Péter uram Istenhez való indulatjából conferált egy malombeli portiot a parókiához és a scholához, mely vagyon a Padi mező alatt a Rét szélben. Conferálta átok alatt, hogy valameddig a Cekei Helvetica Confession való eklézsia fennáll, a Cekei Prédikátor és Schola Mester szer nélkül, vám nélkül örökhessenek. A szombati vámot hajnaltól fogva a vasárnapi hajnalig odaengedi, melynek két része a Prédikátoré, harmada a Mesteré. Erről pecsétes levelét keze írásával adta, akkori főbíró Kocsis Mihály, kisbíró Toot Mátyás, esküdtek: Gal Mihály, Molnar István, Kovacs András, Varga Mihály egyházfi Toot Péter előtt. Pastore Joanne Gönci, Rectore Joanne Zemplenyi existentibus.²⁰⁷

ANNO 1654. 27. Aprilis. Inscriptum Matrīci coram iudicibus in literis nomine referentibus. Visitoribus vero Paulo Tarczalj, Michaeli Toofaeo, Joanne Micolai, Gaspere Hathazi, ibidem visitationem peragentibus.²⁰⁸

UŸLAK²⁰⁹

Pastoris Reditus

Három nyomás vagyon. Egyik Nielő alja, melyen három helyen vagyon tíz föld. Másik Avas alja, melyen két helyen vagyon hat szántóföld. Harmadik Kizte felé való nyomás, itt két helyen tíz hold föld vagyon.

Vagyon egy szép gyümölcsös kert a halstó mellett, melynek szomszédja egyfelől az úr kertje, másfelől a patakocska. Vagyon egy templomhoz hagyatott szőlő a Kasoi hegyen, északról szomszédja Lengyel Mihály szőlője, délről Kiztei Deme Péter szőlője, napnyugatról az úr szőlője. Ennek hasznát nem rovásra s egyébire, hanem a templom stb. szükségére kell költeni, számot adni a Prédikátornak.

Vagyon két darab rét az úré mellett, a város végén. Bagoly István is hagyott egy kis rétet, mely vagyon a Polyanka előtt. Az első hegyen vagyon öt darab szőlő, melyekből quinta jár a Pásztornak.

Akinek két dézsmától húsz kalongya búzája marad, egész kepet ad, azaz hatvan kévét. Akinek tíz kalongya marad, egy kalongyát ad. Akinek 15 kalongya marad, három keresztet ad. Akinek tíz keresztnél kevesebb marad, 4 pénzt vagy egy köből búzát ad. Zsellér, aki nem vet, 20 pénzt fizet. Özvegyasszony, aki guzsalyával keresi, 3 sing vásznat ad. Ezeket a napnyugati szer adja a Pásztornak.

Az úr minden majorságából, búzából tudniillik tavaszról és valamit sarlóval szoktak learatni, tized jár. Garaspénz 3 pénz. Ismét egy-egy tyúk, melyet kepe tyúknak hívnak. A kereszteléstől jár egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy-egy pénz. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt ad. A jövevény 40 pénzzel tartozik. Aki háznál esküszik, egy forintot adjon, de a templomban semmit sem, ha azelőtt fizetett. Temetéstől semmit sem adnak, hanem ha prédikál, 40 pénzt adnak.

²⁰⁷ Gönci János lelkész, Zemplényi János tanító jelenlétében.

²⁰⁸ 1654. április 27-én beíratott az anyakönyvbe a bírák előtt, egy behozott irat nyomán. Tarczali Pál, Tófeus Mihály, Mikolai János, Hatházi Gáspár ugyanott végzett egyházlátogatása során.

²⁰⁹ Bodzásújlak →[Szk. Novosad], Zemplén vm.

Garany²¹⁰

Három nyomás vagyon. Az egyik Alsó nyomás Szwürnieg felé, melyen két hold föld vagyon. A másik Középső nyomás az Uylaki útra, vagyon ott egy hold föld. A harmadik Tölgies alja, ott is egy hold föld vagyon.

Kaso²¹¹

Ez a két falu, mivel örökös filiálisa Uylaknak, szintén úgy fizetnek a Prédikátornak, mint az Uylakiak.

Rectoris Reditus

A városon való napkeleti szer azon formán fizet az Oskola Mesternek, amint fizet a napnyugati szer a Prédikátornak. Annakfelette mind itt lakos, s mind vidéki, akinek bora vagyon, egy köből bort ad, melyben nyolc icce bor vagyon. *Szécsi icce*. Amely ember szőlőjében bor nem terem, avagy szőlője nincsen itt, 20 pénzzel tartozik. De ha búzát ad, húsz pénzzel nem tartozik. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Minden ember tartozik egy-egy garassal, de nem lengyel polturákkal, hanem három magyar pénzzel és egy-egy tyúkkal. Ha vidéki embernek örökséglevelet ír, melyre a város pecsétjét vetik, nyolc pénzt fizet.

Campanatorum Reditus

Minden ember annyit fizet az Uylaki harangozónak, amennyi öneki tetszik. *Deliberatum*:²¹² *búzát adnak, négy kévét minden ember. Bort minden ember, két iccét, Szécsit.*

Barants, Kasu²¹³

Ez a két falu, Barants és Kasu nem örökös filialisi az Uylaki ekléziának, mégis illetően módon fizet az Uylaki Prédikátornak. A nemes ember egy-egy kepét ad. Paraszt ember, ha maga ekéjével szánt is, csak egy kereszt búzát ad. Özvegyasszony 3 sing vásznat ad. Esketéstől, amely szolga nem fizet, 40 dénárt, a násznépe egy-egy pénzt. Kereszteléstől kenyert, tyúkot és komapénzt. *Halott temetéstől egy prédikációtól 24 dénár*. Aki peng csépével keresi, egy csötört búzát ad. A harangozóknak, kik a Pásztorral kijárnak a megnevezett falukra bizonyos időben, a jobbágyok hat-hat pénzt adnak. A nemes emberek peng kilenc-kilenc kéve gabonát.

Reditus Rectoris

A nemes uraim adnak egy kereszt búzát, 50 dénárt. Közönségesen nemesek és parasztok 3 szekér fát. Az egészhelyes jobágy 8 kéve búzát, 18 dénárt. A félhelyesek 4 kévét, 9 dénárt. A zsellérek 6 dénárt, fél csötört búzát. Az özvegyasszony 3 dénárt. Temetéstől 12 dénár.

*Kasu Mater Ecclesia facta 1628. Primus pastor Ambrosius Matsi, Transylvanus.*²¹⁴

Két szántóföld vagyon. Egyiket Bernard András adta, mely a pincére járóban vagyon. Szomszédi: napkeletről a földek dőlnek reá, napnyugatról Illyes Gergely. A másik egész

²¹⁰ Garany →[Szk. Hraň], Zemplén vm. 1611-ben Bodzásújlak leányegyháza.

²¹¹ Kásó →[Szk. Kašov], Zemplén vm. 1611-ben Bodzásújlak leányegyháza.

²¹² végzés

²¹³ Barancs →[Szk. Zemplínsky Branč]; Kászó →[Szk. Kožuchov], Zemplén vm.

²¹⁴ Kászó anyaegyház lett 1628-ban, első lelkésze az erdélyi Matsi Ambrus volt.

föld annyi, mennyi a helység, a kert alatt vagyon. Harmadik földet Ztropkai Istvanné Somodi Kata testamentumban hagyta a közép szeren, melynek napkeletről szomszédja Pilisi Balint uramék földje. Napnyugatról Dobronoki István földje. Vagyon egy rét is, melynek alól Dobrokai István darab rétje. A nemes uraim búzából, rozsból tizedet adnak, egy szekér fát, 1 tyúkot és 3 dénárt. Az egészhelyes jobbágy egész képét, azaz 68 manipulust, 1 szekér fát, 1 tyúkot, 3 dénárt. A félhelyes 1 szekér fát, 1 tyúkot, 3 dénárt. A csépevel kereső zsellér, ki nem száthat, fél köblöt, 1 tyúkot, 3 dénárt.

Gertsely²¹⁵

A Gertseliek aszerint fizetnek az Uylaki Pásztornak, amint vele megalkudhatnak. A harangozóknak két köből búzával tartoznak.

*Reditus Pastoris postquam filialis facta est Ecclesiae Veletensi.*²¹⁶

Aki maga avagy cimborával szánt, 2 keresztet ad, 30 manip. Aki fizetésért szántat, 1 keresztet. Akinek semmi vetése nincs, hanem csépevel keresi, Szécsi fél köből búzát. Az özvegyasszony 3 sing vászonnal tartozik.

JEZTREB²¹⁷

Pastoris Reditus

Három nyomás vagyon itt. Egyik felső nyomás, vagyon ezen tizennégy hold föld. *De anno 1623 Gregorius Vaaczi seniorságában való vizitációkor tizenháromt mondottanak. Ám az egyik elkopott.* Másik középső nyomás XV. Harmadik alsó nyomás, melyen tizenhat hold föld vagyon. Ezekon kétannyi a Prédikátoré, mint a jobbágyé. A Pap tavára a nyomásban vagyon egy darab rét, amikor szántásban nincs. Ezenkívül vagyon négy darab rét, az egyik Beniei ösvénynél, melynek egyfelől szomszédja Koponi Péter. Második Tanorok, szomszédja Szerem Mátyás. *Ötödik a Baczon Kereszti János szomszédja. Hatodik a Mogyoros mellett Kásó felé. Hetedik Kereszti tója között.*

Akinek a dézsmától húsz kalongya gabonája marad, képét ad, azaz hatvan kévét. Akinek tizenöt marad, 3 keresztet ad. Akinek tíz marad, kalongyát fizet. Akinek tíz nem marad, ad 25-öt. Ha tíz kereszt marad, egy keresztet ad. Amely özvegyasszony guzsalyával keresi, 3 sing vásznot ad.

Vagyon négy darab szőlő a Padi hegyen végül. Czékén Szabo János a király dézsmája előtt megesküdt és azt vallotta, hogy a maga szőlőjéből mind a két dézsma a Prédikátor-nak jár. A ketteiből decimát adnak. Törő Jakab az egyház földjén szőlőt épített, abból két dézsma jár. Volt a Szwürniegi földön egy szőlő, melyből dézsma járt. Ez felől azt beszélnek, hogy eladták, és a templom építésére költötték az árát. Fejedelem dézsmájából, borból, búzából octava jár. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől a násznepe egy-egy pénzt ad. Az idegen legény, ki a Prédikátor-nak nem fizetett, az esketéstől 40 pénzzel tartozik. *Deliberatum szerint a nemesektől egy tallér, a parasztembertől egy forint.* Temetéstől étel, ital. *Rendeltek 30 pénzt. (Egy forint.)* Minden külön kenyeres fél-fél garast ad. *Három pénzt ad.*

²¹⁵ Gercsely →[Szk. Hrčel], Zemplén vm. 1611-ben Bodzásújlak leányegyháza.

²¹⁶ A lelkész jövedelme, miután [Gercsely] a velejteit egyház leányegyháza lett. Vö. a 79. jegyzettel.

²¹⁷ Jesztreb →Magyarjesztreb →Magyarsas →[Szk. Zemplínske Jastrabie], Zemplén vm.

Rectoris Reditus

Az Iskola[!] Mesternek a Kis szer szintén úgy fizet, amint a más szer szokott a Prédikátornak fizetni, csak ez a különbség, hogy a Prédikátor szeriről is az egészhelyes négy-négy kéve búzát ad. *Adnak két kévét.* A félhelyes két kévét (*hetet*). Garaspénz fél-fél garas. A Padi hegyről egy-egy köből bor, amikor terem.

Aki búzát nem ad a Mesternek a Kis szerről, ad 24 pénzt.

Kizte²¹⁸

Pastoris Reditus

A kepe dolgából szintén úgy fizetnek ezek, mint a Jeztrebiek. Ami a pénzfizetést illeti, mely jár a zsellérektől, húsz pénz az. Özvegyasszonytól három sing vászon. A fejedelem bor, búza, bárány dézsmájából octava jár.

IMREGH²¹⁹

Pastoris Reditus

Két szőlő vagyon, egyik az Imreghi hegyen, másik a Szwürniegin. Ezeknek művek az auditoroké.²²⁰ Vagyon három nyomás, mindeniken annyi földje vagyon a Prédikátornak, mint egyhelyes embernek. A Kis hegyen ezenkívül vagyon öt írtvány egy szélben. A középső nyomásban vagyon három írtvány egy szélben. A Binioi parton három írtvány egy szélben. *Ezek mellett vagyon két föld. Egyiket Soltesz János, másikat Imregi Márton bírja, de a Ministeré a dézsmája, quinta, Talas András fide mediante²²¹ mondja.* A Szwürniegi mezőn, melyet Szénégető dombnak hívnak, vagyon négy írtvány egy szélben. Az Osva mentében vagyon három rét.

A községnek amint kinek-kinek vagyon a búzája, így fizet: Akinek tíz kereszt búzája vagyon, egy keresztet ad. Ha húsz kereszt vagyon, kettőt. Akinek harminc vagyon, hármat ad. Akinek negyven vagyon, négyet ad, azaz capeciam. De ha ezen felül lészen, abból semmit nem ad. Akinek nyolc kereszt búzája vagyon, ha maga (*a Prédikátor*) akarja, egy keresztet ad, ha pedig nem akarja, húsz pénzt ad. *Ususba jött Imreghen, akinek csak két kereszt búzája vagyon is, kínálja meg a Prédikátort vele, ha mi illik neki belőle, ha acceptálja²²² jó, ha nem, adjon húsz pénzt a Prédikátornak.* Akinek vetése nincsen, húsz pénzt ad. Erre pedig köteles, ha szintén más határban lenne vetése is. A fejedelem bor, búza dézsmájából octava jár. A falun felül, a Szwürniegi útra vagyon egy darab erdő, melyet az út hasít meg. Annak az alsó része a partig a Prédikátorsághoz való, melyet ugyan Pap erdejének hívnak. Az Imreghi hegyről fél-fél köből bor jár. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketétől a násznépe egy-egy pénzt ad. Jövevény legény, mely a Pásztornak nem fizet, 40 pénzzel tartozik. Temetéstől semmi.

Patrónusok fizetése

A boldog időben a patrónusok majorságokból dézsmát adtanak. *De anno 1620 tempore pastoratus Valentini Miskolci²²³ azt a régi szokást megújították, és csak szabadakarattal*

²¹⁸ Kiszte →[Szk. Kysta], Zemplén vm. 1611-ben Jesztreb leányegyháza.

²¹⁹ Imreg →[Szk. Brehov], Zemplén vm.

²²⁰ Az igehirdetést hallgatóknak, azaz a község lakosainak kell ezeket a földeket megművelni.

²²¹ Hite által, azaz eskü alatt.

²²² elfogadja

²²³ 1620-ban, Miskolci Bálint lelkészsége idején

jok szerint fizetnek. Ha mi liberalitas²²⁴ vagyon benne, abból esztendőnként egy-egy disznót adnak. Mikor tized disznó vagyon a köz kosárban, abból egyet adnak, ugyan jót. Ha mikor makk vagyon az erdőn, a Prédikátorral íratja be, ki mennyi disznót hajt az erdőre, és valamennyi emberé lészen a disznó, mindeniknek külön cédulát ad, és mindenik cédulától két-két pénzt adnak, mely a Prédikátoré. Az erdő makkjával és halászó távával szintén olyan szabadosan él a Prédikátor marhája és maga, mint az úr.

Szűrnyeg²²⁵

Eadem est ratio solutionis in filiali ecclesia Szűrnyeg.²²⁶ A Szűrnyegi hegyről mind ott lakos, mind vidéki egy-egy köből bort ad, mely régen a Mesteré volt.

ZEMPLENY²²⁷

Pastoris Reditus

Vayon két szőlő a Padi hegyen, (de az egyiket Nyariasnak hívják), melynek fedésével a város tartozik, de a több műve a Prédikátoré. Két nyomás vagyon. A felső mezőre 14 föld vagyon. Alsó mezőre, avagy nyomásra 13 föld vagyon. A Bodrogon túl kettő, egyik a Bodrog-parton, a másik a poklos éren túl, Pap homokához közel. Rét Kis falud ellenében, az Osvaban egy vagyon. Kis faludnak felől is egy vagyon, az is az Osva mellett. A Füzérnél vagyon két rét.

Aki maga szánt, egy kepet ad, azaz hatvan kévét. Aki cimborával szánt, 1 kalongyát fizet. Akinek lova vagy ökre vagyon, de nem vet, 32 pénzt ad. Akinek barma nincsen s nem vet, 20 pénzzel tartozik. A király bor, búza dézsmájából octava jár, melynek a Pásztor harmadrészét a Mesternek adja az asztaltartásért. Az özvegy, ki guzsalyával keresi, 3 sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Inkább 8 poltura, a komák mindenik négy-négy polturát adnak. Esketéstől nászpénz. Ha nemes, négy tallér, ha paraszt, 1 forint. Temetéstől semmi. Temetéstől 1 forint.

Volt egy szőlő a templomhoz, melyet a bírák maguknak tartván, s míveltetvén, hasznát is csak elköltötték. Mostan egyházfiat rendelvén, mivel azelőtt a sem volt, annak kezéhez adták, hogy hasznát az elébbi templom épületére, szükségére fordítsa. In visitatione anni 1654. die 26. Apr. sic compertum est.²²⁸

Rectoris Reditus

Mind vidékiek s mind lakosok, akiknek szőlőjük vagyon, egy-egy köből bort fizetnek. (Az öreg iccével.) Akinek szőlőjük nincsen, a városiak tizenkét pénzt adnak, de annak is a négy pénze a Harangozóké. Temetéstől a városbeliek tizenkét pénzt adnak, annak is a négye a harangozóké. A Szent Marjaiak hat-hat pénzt fizetnek, melyeknek négye a Schola Mesteré, ketteje a harangozóké.

A harangozónak minden szőlős ember, akár ittvaló, akár vidéki, fél köből bort ad, mely a Rectornak adatik, ha az harangoz. Signatum anno 1723. 29. Jan. tempore visitationis.²²⁹

²²⁴ jóindulat, adakozó készség

²²⁵ Szűrnyeg →[Szk. Sírnik], Zemplén vm. 1611-ben Imreg leányegyháza.

²²⁶ Szűrnyeg leányegyházban a fizetés rendje ugyanaz.

²²⁷ Zemplén →[Szk. Zemplín], Zemplén vm.

²²⁸ Az 1654. április 26-i egyházlátogatásban így lett nyilvánvalóvá.

²²⁹ Az 1723. január 29-i egyházlátogatás idején jegyeztetett fel.

Kis Uylak²³⁰

Rectoris Zempleniensis Reditus

Kis Uylak a Zempleni eklézsianak filiálisa, a hová a Mester kijár prédikálni (*mely szokás minékünk igen illetlennek tetszik, mivel sok Mesterből laikus lészen csak*)²³¹, holott minden ember ad a Mesternek két negyed vagy csötört búzát.

Szent Marja²³²

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás, mindenikre két-két föld vagyon. Egy rét vagyon a Kereztúri földön, mely a Szent Marjai templomhoz való, azt a Prédikátor bírja. Aki ő maga szánt, ad 1 kalongyát, azaz harminc kévét. *Most akinek 20 kereszt búzája vagyon, akár mint szánt, megadja az egy kalongyát. Magok rendelték.* Aki cimborával szánt, tizenöt kévét ad. Zsellér, aki nem szánt, tizenkét pénzt ad. Guzsalyos özvegyasszony 3 sing vásznat ad. A Szent Marjai erdőből szabad a Zempleni Pásztornak és Schola Mesternek fát hordani. Keresztelés, esketés, temetés aszerint vagyon, mint Zemplenben.

Paal falva²³³

Pastoris Reditus

Aki szánt, fél köből búzával tartozik. Aki penig nem szánt, tizenkét pénzt fizet. Keresztelés, esketés, temetés aszerint vagyon, ut supra.²³⁴

NAGY GEERES²³⁵

Pastoris Reditus

Az alsó nyomásra vagyon hat föld. Ismét ugn ott egy darab kaszáló rétecske, (*melyet Pap szigetének hívnak*). A felső nyomásra tizenkét hold föld. Ismét egy halastó, kaszáló rétfjével együtt. Vasas alatt vagyon egy kaszáló rét, Szálaskának is hivattatik. Az egyház földjének megszántása eleitől fogva való törvény szerint néz a falura. Így, hogy a falu az időnek javában szántsa meg (*kétszer*), ha ki penig a szántást elmúlatja, büntetése legyen egy forint. Utolszor vetés alá a Pásztor szántsa mag.

Valaki ő maga szánt, avagy cimborával az önnön maga marháján, egy kepevel tartozik. Akinek vetése nincs, egy kalongyával, avagy egy köből búzával tartozik, ha szintén csépével keresi is. Ha ki pénzért vettet egyet, kettőt, avagy hármát, egy kalongyát avagy egy köből búzát ad. Minden házasember egy tyúkkal, egy kenyérral és nyolc pénzzel tartozik. Akinek sem az aratásnak idején nincsen búzája, és a búzának sem csépével, sem egyéb munkájával szerét nem veheti, tartozik egy forintot adni.

Rectoris Reditus

Aki a Prédikátornak kepeát ad, a Mesternek egy csötört gabonával tartozik. *Tíz esztendővel ez 1629. esztendő előtt megjobbították a jövedelmet. Másfél csötörttel tartozik (más-*

²³⁰ Kisújlak →[Szk. Nová Vieska pri Bodrogu], Zemplén vm. 1611-ben Zemplén leányegyháza.

²³¹ Miskolczi Csulyak István megjegyzése 1629-ben.

²³² Bodrogszentmária →Szentmária (1994) →[Szk. Svätá Mária] 1611-ben Zemplén leányegyháza.

²³³ Pálfalva →Pálfölde →Bodrogszentmária (1943) →[Szk. Pavlovo], Zemplén vm. 1611-ben Zemplén leányegyháza.

²³⁴ mint fent

²³⁵ Nagygeeres →[Szk. Veľký Horeš], Zemplén vm.

fél vékával tartozik, a csötört itt is vékát tészén). Aki a Pásztornak egy kalongyát ad, a Mesternek fél csötörtöt (egy csötörtöt) ad. Zsellér, ki más házában lakik, egy mértéket, azaz fél csötörtöt. Minden külön házas 9 dénárt. Mind szegény boldog öt pénzt fizet. Post.²³⁶ másfél csötörtöt. Aki más ember házában (lakik), egy csötörtöt. Garaspézn hat pénz.

Örös²³⁷

Amint a Geresiek fizetnek, az Örösiék mindenkben fele annyit fizetnek, hoc excepto.²³⁸ a kenyeret és tyúkot Örösben is megadják. A Mesternek is azon szerént fizetnek. 1653. 3. Martii.

SZENTES²³⁹

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlőcske a papsághoz. Vagyon két nyomás. A felső és az alsó nyomáson vagyon négy-négy föld. Rétje szakasztva vagyon. A Szentesi földön kettő, a Veekein egy. ANNO 1627, itt lakos Kis Thot István adott a parókiához egy kisedet rétet a Hacziélon, az alsó mezőn. Szomszédja napnyugatról Tar András.

Minden tized, akár nemes legyen, akár paraszt, borból, búzából, árpából, zabból, borsóból, lencséből, kenderből, kölesből a Prédikátoré. Akinek disznaja vagyon, egy sütő malaccal tartozik. Ha pedig a gazda magának akarja megtartani, hat pénzzel válthatja meg. Akinek tyúkjá vagyon, minden külön kenyeres, egy tyúkkal tartozik. Ha pedig tyúkjá nem volna, három pénzt ad. Bárányból és méhrajból tized jár. Az özvegyaszonyok, ha dézsmát nem adnak, 3 sing vászonnal tartoznak, de akik dézsmát adnak, vászonnal nem tartoznak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől semmi. Temetéstől kaszálnak. Ha jövevény legényt esket meg, ki azelőtt semmit nem fizetett a Prédikátornak, 40 pénzzel tartozik.

Nota

A főbíró semmit nem fizet a Prédikátornak, mert tartozik forgolódni a Prédikátor jövedelmének beszédésében, és tartozik a Prédikátorral, mikor annak az ideje, dézsmálni.

Kepe búzát szabad behozni a községnek dézsmá előtt magának. Aki maga ekéjével szánt, 4 keresztet. Aki cimborával szánt, két keresztet. Aki pénzért szántat, vettet, egy keresztet.

Rectoris Reditus

A felső mezőről fizet a Prédikátor a Mesternek negyven kereszt búzát. Az alsóról harminckét keresztet. A bornak nyolcada jár, a báránynak ötöde, a tavasznak, tyúknak, malacnak, méhnek harmada jár. Filialisból harmadrész jár.

Veeke²⁴⁰

Urbanus Zanki szentesi Prédikátor idejében úgy alkották a Veekeiek, hogy ők egészen ötven keresztet adnak a Prédikátornak minden esztendőben.

²³⁶ később

²³⁷ Örös →[Szk. Strážne], Zemplén vm.

²³⁸ ezt kivéve

²³⁹ Bodrogszentes →Szentes [1994] →[Szk. Svätuše], Zemplén vm.

²⁴⁰ Véke →[Szk. Vojka], Zemplén vm. 1611-ben Szentes leányegyháza.

Rad²⁴¹

Pastoris Reditus

Akinek húsz kalongya búzája vagyon, tartozik a Pásztornak négy kereszttel. Akinek nincsn húsz kalongyája, egy kalongyát ad, avagy egy köből búzát, ha csak tíz kalongya gabonája vagyon is. Ha tíz kalongyája nem léssen, húsz pénzt fizet.

*ANNO 1623 in visitatione comperimus factam matrem Ecclesiam.*²⁴²

Két rét vagyon a parókiához, egyik a Füzesben való, másik Körtveles felé.

*A Ticzén, amely gáton a falu alatt általjárnak, a közepén vagyon egy híd, ott varsát tartson, és örökre való halászó vize legyen a Prédikátornak. Ezt Rad falu conferalta²⁴³ a Pásztornak örökké való ususra anno 1629, coram filiali Szinier, in praesentia Ambrosii Szakats, Martini Chiarnahai et Judicis Joannis Adam Szinieriensibus. Et Ecclesiasticis visitoribus Stephano Miskolci Seniore, Stephano Kaposi conseniore, Michaele Collega Uyhelienzi, Georgio Bozinkai Geresiensi et Johanne Vinnai Radiense Pastori; conferente iudice Joanne Vég iudice Radiense, et Andrea Balog Radiense.*²⁴⁴

Szinyer²⁴⁵

E filialisban hasonló fizetés vagyon, mint szintén Radban, csak ebben vagyon a különbség, hogy itt tizenhat kévéjével rakják a keresztet, de a Radiak tizenötével.

KÖRTVÉLYES²⁴⁶

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Egyiken vagyon hat föld, a másikon is hat föld vagyon. Vagyon rét is, melynek fűvéért annakelőtte a Prédikátor egy forintot adott, de most a leszállott. Hanem az Úr vacsorájához tartozik borral. Vagyon más rét is, egyházhoz való, Körtvélyes mellett. Özvegyasszonyok 3 sing vászonnal tartoznak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Akinek tyúkjá nincsen, három pénzzel tartozik. Idegen jövevény legényt ha megesket, 40 pénzzel tartozik. A násznépe egy-egy pénzzel.

Rectori Reditus

Akinek 20 kalongyája vagyon, két kalongyával tartozik. Constat autem man. 30.²⁴⁷ Aki- nek búzája nincsen, 16 pénzt ad. Tartoznak keptyúkkal, garaspézzel.

²⁴¹ Rad →[Szk. Rad], Zemplén vm. 1611-ben Szentés leányegyháza.

²⁴² Az 1623. évi egyházlátogatás során tudtuk meg, hogy anyaegyház lett.

²⁴³ adta, ajándékozta

²⁴⁴ A szinyéri leányegyház előtt, Szakáts Ambrus, Chiarnahai Márton és Ádám János bíró, szinyéri [lakosok], és Miskolci István esperes, Kaposi István esperes-helyettes, Laposi Mihály újhelyi másodlelkész, Bozinkai György géresi lelkész, egyházlátogató lelkiPásztorok, és Vinnai János rádi lelkész jelenlétében, átadván Vég János rádi bíró és Balog András rádi [lakos] által.

²⁴⁵ Szinyér, →[Szk. Svinice], Zemplén vm. 1611-ben Szentés leányegyháza; 1623-tól Rad leányegyháza.

²⁴⁶ Körtvélyes →[Szk. Hrušov], Zemplén vm. A későbbi egyházlátogatások során nem találkozunk vele.

²⁴⁷ Tartalmaz pedig 30 kévét.

BOLY²⁴⁸

Pastoris Reditus

Két nyomásra vagyon tizenkét hold föld. Vagyon öt rét. Farkas György fizet gabonát, 32 kalongyát. Rakoczi János 16 kalongyát. Ibraniné 3 kalongyát. Mindszenti János ad 2 kalongyát. Félhelyes jobbágy tartozik adni 1 kalongyát. Zsellér, akinek búzája nincsen, húsz pénzt ad. Özvegyasszony 3 sing vásznat ad. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt, ha idegen legényt esket, 40 pénzt ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér.

Zethen²⁴⁹

Pastoris Reditus

Jobbágy ember fizet búzát, 1 kalongyát. Zsellér húsz pénzt ad. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúkot s egy kenyeret adnak. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzzel tartozik, ha penig idegen legényt esket meg, 40 pénzzel.

Szolnok²⁵⁰

Rectoris Reditus

E filialisban szintén úgy fizetnek, mint Bolyban, de a jövedelem a Schola Mesteré.

HELMECZ²⁵¹

Pastoris Proventus

Vagyon két nyomás. Az egyik nyomáson: a Niak vágó mellett vagyon 3 föld. A Kis hegy alatt kettő. Ismét ugyan sorban vagyon három. A Ticzére járóban kettő (*három*). A Kis hegy mellett három. A Kúsora járóban három. A Chiernői határban vagyon három. A Polyani völgy homok alatt három vagyon, melyek között egy nyilas is vagyon. A Kis mezőben járó tónál kettő. A Kekasra járóban három. A Radi rétére járóban egy. A Berekre járóban kettő. A Széken, avagy Radi rétére ismét kettő.

Az másik nyomásra: az Abahazi határban vagyon négy hold föld. A Meredek (*most Mamutka*) hegy alatt kettő. Azon idebb a Döbömos kútjánál három. Annak végében a Szentesi út mellett három. A Hosszú gaznál kettő. A Kender szeren kettő. A Kerek Kuszon (*talán keresztúton*) kettő. A Zajontza háton kettő. A Zajontza közt három. A Boli útra és a Gyalmosra járóban az úr szerire három. Az Agyagason kettő. A Chiér mögött kettő. A Rakattiasnál ismét vagyon három. A Bozora a fenekben három. Az Iszapnál négy föld. Vagyon ezeken kívül egy föld Kis Mátyásnál.

In universum föld 71.²⁵²

Rétek: a Too köz mellett a Berek rétje. Tila akit nem írtott. A Szent Lélek rétje (*Lélek vesztő rétje*). Búza György mellett aki vagyon. A Saasas tónál. A Katsondon az Altal Mihályé mellett 3 hold. Az úr rétje között. Ismét egy hold. Más ismét a Kis Mátyás rétje mellett. A Kekas rétje. A Gyalmos.

²⁴⁸ Boly →[Szk. Boľ], Zemplén vm.

²⁴⁹ Zétény →[Szk. Zatin], Zemplén vm. 1611-ben Boly leányegyháza.

²⁵⁰ Szolnocska →[Szk. Soľnička], Zemplén vm.

²⁵¹ Királyhelmeč →[Szk. Kráľovský Chlmec], Zemplén vm.

²⁵² Mindösszesen 71 darab föld.

A földesúr a hegyről tizennégy hordó bort ad. Akinek dézsmától tíz kalongya búzája marad, egy kepét ad. Akinek kevesebb marad, avagy vetése nincs, 24 pénzt ad. Özvegy-asszony három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől valamely jövevény azelőtt a Prédikátornak nem fizetett, 40 pénzt ad. *Halott temetéstől 1 forint.*

Rectoris Reditus

Mind vidéki, s mind lakos, akinek a Helmeczi hegyen szőlője vagyon, egy-egy köből bort ad. Akinek bora nincsen, tíz-tíz pénzt fizet (*most fizetnek 48 dénárt, ANNO 1718*). Az asztaltartásért a Pásztor tizenkét kalongya búzát és egy hordó bort ad.

Kis Geeres²⁵³

Itt a búzából való fizetés szintén úgy vagyon, mint Helmeczen, hova a Helmeczi Pásztor a régi szokás szerint nem tartozik minden vasárnap kimenni, hanem alternatim.²⁵⁴ Mert ha vasárnap délest Helmeczen prédikál, nem tartozik akkor kimenni, hanem hétfőn reggel kell kimenni. Ha pedig más vasárnap délest Kis Géresben prédikál, nem köteles, hogy délest Helmeczen prédikáljon.

BATSKA²⁵⁵

Reditus Pastoris

Battian felé való nyomásra 8 szántóföld vagyon, mindenikben két-két föld vagyon összeszántva. 1. Vagyon a Gyümölcs között. 2. A Ticzere járóban. 3. A nagy rétre járóban. 4. A Pesegei erre járóban. 5. A Pap rétyje mellett. 6. A Besi tóháton. *Ezért a Besi tóháton való földért adott a Ticzere járóban kettőt Újlaki György uram.* 7. Ugyanott mellette. 8. A Buro alatt, néha répa föld, néha kender föld, de ez nem kettős, hanem csak egy. A másik mezőre, Helmech felé 14 föld. 1. A Felszarunál egyes föld. 2. A Nadas tóra járóban, az is egyes. 3. és 4. kettő egymás mellett, egyes földek, a Nagy homok alatt. 5. A kender szeren, egyes. 6. A Katsonra járóban kettő összeszántva. 7. A Szállásban, ott is kettőt szántottak egybe. 8. Ugyan a Szállásban, kettő összeszántva. 9. A Rödken kettő, külön-külön egymás mellett. 10. A Hoszakon egy egyes föld. 11. A Dobrai tóháton egy egyes föld. 12. A Dobrai út általban kettő összeszántva. 13. A Chirkés útra járóban kettő egymás mellett, külön szántva. 14. Ugyanaz Chirkés útjára egy darab.

Rét: 1. Ezt Pap tavának hívják és a környéke a Pásztoré. 2. Rét az Chirkés útjára járóban vagyon. 3. A Dobrai tóháton való szántó, ennek a vége jó kaszálórét. 4. A Nagy homok alatt való két földnek a vége kaszálórét. A Battian felé való nyomáson vagyon a rét, melyet ugyan Pap rétyjének hívnak.

Aki maga ekéjével szánt, 4 kereszt gabonát és egy szekér fát ad. Aki nem vet, egy köböt. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Komapénz egy pénz.

Kaponya, filialis ad Batska²⁵⁶

Minden marhás ember négy forinttal és egy szekér fával tartozik innen a Pásztornak.

ANNO 1639 bizonynal mondották, hogy minden házasság ember, akinek marhája vagyon és külön kenyeres, 33 dénárt (ad), és egy-egy szekér fával tartozik. Akinek marhája nincs,

²⁵³ Kisgéres →[Szk. Malý Horeš], Zemplén vm. 1611-ben Királyhelmech leányegyháza.

²⁵⁴ váltakozva

²⁵⁵ Bacska →[Szk. Bačka], Zemplén vm.

²⁵⁶ Kaponya Bacska-hoz tartozó leányegyház. →[Szk. Kapaňa] →Lelesz (1941), Zemplén vm.

harminchárom pénzzel tartozik. Az erdőről maga szekeren, szánján szabad fát hordani, és mikor makk vagyon, makkot is szedni.

BATTYAN²⁵⁷

Pastoris Reditus

Az első és a másik nyomásra is hat-hat szántóföld vagyon. Az ekléziához itt két rét vagyon. A malom jövedelméből integra decima jár. A Patrona negyven kalongya búzát ad, a kalongyába harminckét kéve vagyon. Ismét egy átalag bort s egy átalag lőrét ad. Akinek 20 kalongya búzája vagyon, két kalongyát ad, akinek tíz, egyet. Akinek tizenhat, másfél kalongyát. Const. ex man. 32. Akinek búzája nincs, 15 pénzt ad. *(és egy véka búzát.)* A quarta mind Battianból, mind Chierniőből a Pásztoré. Az özvegyek három sing vásznat adnak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől nászpénz. *Halottnál, ha egyszer prédikál, adnak 24 dénárt. Ha kétszer, adnak 50 dénárt. In visitatione anni 1670. 21. jan. in parochia Helmeziensi sic constitutum.*²⁵⁸

Chierniő²⁵⁹

Rectoris Reditus

Filialis Chierniő mostani időben a Mesternek fizet. Akinek 20 kalongya búzája vagyon, két kalongyát ad. Akinek tíz, egyet. Akinek búzája nincs, 18 pénzt ad. Az özvegyek három sing vászonnal tartoznak. Teszen a Rector jövedelme Chierniőből 32 kalongya búzát. Vagyon itt a felső nyomáson, Híd Zatonra járóban két hold föld.

Nota

Hogy Chierniő fizessen a Battiani Schola Mesternek, nem régen rendelték. Mert annakelőtte szabad volt a Pásztor azzal, akárhonnan adta legyen ki a Mester igazát, az 32 kalongya búzát. De mivel néha-néha visszavonás volt felőle, a szent békességnek megmaradásáért a kollégák között, ezt a fizetésnek rendjét találták.

TARKANY²⁶⁰

Pastoris Reditus

Vagyon három nyomás, és mindeniken hat-hat föld vagyon. Vagyon egy halastó, melyből ennekelőtte a halászok felét adták, mostan harmadát. Vagyon két rét, melyet a falu megkaszál, föltakar és behord.

A Patrona öngysága ötven kalongya abajdocz²⁶¹ búzát, és ötven kalongya rozst fizet. Ezek fölött egy hordó bort, egy hordó lőrét, két verő ártányt szokott adni.

A jobbágyok, kiknek 12 kalongya búzájuk vagyon, két kalongyát tartoznak fizetni. Akinek dézsmától 24 kereszt búzája marad, 4 kereszttel tartozik, kettei búza, kettei roz. Aki csépével keresi, egy köblöt ad. Az udvarbeli szolgák, tüzes és házasok, fél köből gabonát és 3 dénárt adnak. Akiknek nincsen búzájuk, huszonnyolc pénzt adnak. Garaspénz 12 pénz. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Akinek barma vagyon, tar-

²⁵⁷ Battyán →[Szk. Botány], Zemplén vm.

²⁵⁸ Az 1670. január 21-i egyházlátogatás során, a helmezi parókián így rendeltetett.

²⁵⁹ Csernyő →Ágcsernyő →[Szk Čierna], Zemplén vm. 1611-ben Battyán leányegyháza.

²⁶⁰ Nagytárkány →[Szk. Vel'ké Trakany], Zemplén vm.

²⁶¹ vegyes, kevert [többnyire búza és roz]

tozik egy szekér fával. Két rét vagyon, melyeket tartoznak a jobbágyok megkaszálni, feltakarni és behordani.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Komapénz egy-egy poltúra. Esketéstől az udvari 75 dénárt. Az itt lakos a templomban semmit, de házánál 90 dénárt. Temetéstől egy prédikációtól 24 dénár, ha kétszer prédikál, 50 dénár. Aki nem fizet, vagy lutheranus, vagy pápista, egy-egy forint[ot ad] minden prédikációtól.

Minden házas ember egy-egy sódart, ha sódart nem adhat, egy tyúkot ad.

Agard,

post multa tempora mater Ecclesia facta anno 1620.²⁶²

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Az egyik nyomásban vagyon 3 föld, a másikban kettő. Vagyon egy kaszáló rét, melynek kaszálásával, felgyűjtésével és behordásával a falubeliek tartoznak. Vagyon egy tó is, és egy ér. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Aki nem a harang alá való és szolgálégény, aki a Prédikátornak nem fizetett, 40 pénzzel tartozik. Az itt való menyasszony, esketéstől egy keszkenővel tartozik a Pásztornak.

Beel²⁶³

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás, melyeken vagyon hat szántóföld. Vagyon egy rét, melyet maga a falu kaszál, gyűjt és behord. Minden gazda negyven (22) pénzzel tartozik. Özvegyasszony három sing vászonnal. Kereszteléstől mindenik helyben egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől a menyasszony egy kendő keszkenővel, a násznépe is valamivel tartozik. Szolgálégény esketéstől 46 dénárt. A tarkani erdőről ők is egy-egy szekér fával tartoznak. Minden jobbágy és zsellér egy-egy garassal tartozik. Akinek az császár dézsmájától 24 kereszt búzája marad, 4 kereszttel, fele búzával, fele rozssal tartozik. A keresztben 16 kéve vagyon. *Halott temetéstől, egy prédikációtól 64 dénár. Minden gazda egy-egy sódart.*

Rectoris Reditus

Tarkanyban minden jobbágy egy Szécsi csötört búzát és három pénzt ad. Az özvegyek másfél sing vásznat. Agardon minden jobbágy 16 pénzt ad. Az özvegyek másfél sing vásznat. Vagyon itt egy halászó ér is. Beelben minden jobbágy 16 pénzt ad. Az asszony önagysága tíz forintot fizet, nyolc köből búzát, egy verő ártányt. Özvegyasszony másfél sing vásznat. *Utitur mensa propria pro lubitu.*²⁶⁴

Servitutis ratio eadem est in Tarkany et filialis Beel.²⁶⁵

Minden másod vasárnap reggel Belyben prédikál. Szerdán Tarkanyban. Pénteken mindenkor Belyben.

²⁶² Agárd hosszú idő után anyaegyház lett 1620-ban. Zemplénagárd, Zemplén vm. 1611-ben Nagytárkány leányegyháza.

²⁶³ Bély →[Szk. Biel], Zemplén vm.

²⁶⁴ Saját asztalával él, kedve szerint. (Tehát étkezését nem a lelkész biztosította, mint sok helyen.)

²⁶⁵ Szolgálati rend Tárkányban éa Bély leányegyházban.

PERBENIC²⁶⁶

Pastoris Reditus

Két nyomás vagyon. A Damocz felé való nyomáson vagyon két hold föld. Tarkany felé való nyomáson is kettő vagyon. Egyik felé is két darab rét vagyon, a másik felé is kettő, Pap rétének hívják. Minden ágytól egy kalongya búzát adnak, azaz 32 kévét és tíz pénzt. Aki búzát nem adhat, ötven pénzt ad. Garaspénzt 10 dénárt. *Vagasi István jóakaratajából ezt a tíz pénzt tizenkettőre vitték. Sic declaratum in visitatione anno 1659. 1. Decembris, Helmetzini celebrata.*²⁶⁷ Bodnar János Perbenyiki, Klara Andras Laczai bíróságokban. *Visitoribus Clar. D. Seniore Paulo Tarczali, Conseniore Georgio Buzinkai et Michaele Körösi pastore Ecclesiae Helmetziensi, Stephano Göncj Zetenyiensi.*²⁶⁸ A barmos ember egy szekér fával tartozik. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől nászpénz. Temetéstől semmi.

Lacza²⁶⁹

Ez az Laczia Perbeniki eklézsiának filialisa, és mindenben aszerint fizet, mint az ő mater eklézsiája.

NAGY ROZVAGY²⁷⁰

Reditus Pastoris

Valamely ember Nagy Rozvagyon vagyon, akinek húsz kereszt búzája vagyon, 4 keresztel tartozik, fele búza, fele rozs legyen. A fölött, akinek házhelye vagyon és nem másnál lakik, Szécsi egy köből gabonával tartozik, ha csak csépével keresi is. Minden marhás ember egy szekér fával tartozik. Minden helyes ember egy tyúkkal, egy kenyérral tartozik. Aki zsellér, akár egy tyúkkal, akár egy kenyérral tartozik. Özvegyasszony három sing vászonnal. Aki más ember házában lakik, Szécsi fél köből gabonát ad. Egy réteje vagyon Kis Rozvagy felé, melyet pap erdejének hívnak. *Mivel a Rozvagiak ezt a rétet nem szerették, mást adtak helyébe, melyet Job szigetének hívnak. ANNO 1668. 7. Decembris.* Ugyanezen nyomáson három szántóföld vagyon. A másik nyomáson is vagyon egy rét, melyet Pap tavának hívnak.

CZIGAND²⁷¹

Pastoris Reditus

Szántóföld, egyik nyomáson széna gaz háton vagyon egy hold búzaföld. A Kis tónál egy rossz föld. Harmadik vagyon a Hosszúban. Ismét pénzes szerben egy búzaföld. Közep homokon is egy vagyon. Ezeknek megszántásával maguk a hallgatók tartoznak. Aki gazda, fizet a Prédikátornak egy kalongya búzát, kilenc pénzt, egy tyúkot, egy kenyeret, egy sódort, egy szekér fát, egy boglya szénát. Ezeken kívül, aki házas, az ágytól

²⁶⁶ Perbenyik →[Szk. Pribenik], Zemplén vm.

²⁶⁷ Így rendeltetett az 1659. december 1-én Helmeceen lefolytatott egyházlátogatásban.

²⁶⁸ Tudós Tarczali Pál esperes úr, Buzinkai György esperes-helyettes és Körösi Mihály helmecei, Gönci István zétényi lelkész, egyházlátogatók által.

²⁶⁹ Láca →Lácacséke (1950), Zemplén vm. Láca 1611-ben Perbenyik leányegyháza.

²⁷⁰ Nagyrozvagy, Zemplén vm.

²⁷¹ Cigánd, Zemplén vm.

negyven-negyven pénzt ad. A másik faluban is ugyanez a fizetés.²⁷² Vagyon egy halastó, pap tava, alias eres tó. Ha jövevény legényt esket meg, 40 pénzzel tartozik. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. *Balla János a Hollósban az eklésia számára testált egy darab szántóföldet. Úgy mindazáltal, hogyha a vér ki akarja váltani, kiválthassa, hat forintot letévén érte, mely legyen a templom épületére.*

ANNO 1722 die 8. Febr. in visitatione: Tot György hagyott egy földet a Prédikátorok számára, mely a Dióson [van], szomszédja mindkét felől Filep György földje, mely tíz forintban vagyon zálogban, és ha vér találkozik hozzája,²⁷³ kiválthassa, és ha kiváltják, az árán más állandó jószágot vegyenek rajta.

ANNO 1761. Mester fizetése eképpen rendeltetett: Minden olvasó és sillabizáló gyermektől nyolc poltura, sabbathale egy véka élet, minden gazda egy véka élet, egy-egy szekér fa, második, harmadik gazda a háznép közt nyolc-nyolc poltura. Temetéstől énekszóval 4 poltura, prédikációval 8 poltura. De a Mester már régtől fogva introducaltatott, supra memoriam modernorum,²⁷⁴ csak a fizetése nem irattatott be.

SEMJÉN²⁷⁵

Pastoris Reditus

Aki jobbágy s szántó ember és járó marhája vagyon, tartozik a Prédikátornak egy kereszt tiszta búzával és egy kereszt rozssal. Ismét 25 pénzzel. *Tartoztak régen, mikor boglya szénát nem adtak. De mivel most szénát adnak, 16 dénárt fizetnek.* Egy kenyérrrel, egy sódarral. Akinek nincsen sódara, egy tyúkkal és egy szekér fával tartozik. Akik nem szántanak, tartoznak ötven pénzzel, egy kenyérrrel, egy tyúkkal. *Mikor fél boglya szénát adtak. De most egész boglya szénát adnak, az 50 dénárt negyvenre kell írnia. Aki csak egy disznót öl, egy tyúkot ad, de ha két disznót öl, egy sódarral tartozik.* Ha rétet talál köztük a Prédikátor hit után, szénát nem adnak. De ha rétet nem leend, tartoznak egy-egy boglya szénával. Jövevény legény(ek), esketéstől 40 pénzt adnak. Halott előtt való prédikálástól jóakarajtok szerint fizetnek.

Vagyon a semjéni határban nyolc szántóföld, melyeknek négyét minden esztendőben megszántják, kettőt a semjéniek, kettőt a ricseiek, négye a gyakar mellett Kisgéres felől, négye innen a gyakar mellett Semjén felé. In visitatione ANNO 1731.

Ritse²⁷⁶

Ritsen is ugyanazon a Prédikátor fizetése.

KARAD²⁷⁷

Pastoris Reditus

Itt a Prédikátornak, azt mondják, hogy sem szántóföldje, sem rétje nincsen, soha nem is volt. Vagyon egy halastó, ugyan Pap tavának hívják a Pap szegében, mely csak a Prédikátornak tulajdon birodalmában vagyon.

²⁷² Nagy Cigánd és Kis Cigánd.

²⁷³ Ha van örökös.

²⁷⁴ behozatott, a mostaniak emlékezetén túl (azaz igen régen)

²⁷⁵ Semjén, Zemplén vm.

²⁷⁶ Ricse, Zemplén vm. 1611-ben Semjén leányegyháza.

²⁷⁷ Tiszakarád, Zemplén vm.

Minden házasembertől, ha négyen vagy többen volnának is egy háznál, sőt ha egy kenyeren volnának is, egy-egy csötört gabona jár, olyan csötörrel penig, aminémivel közönségesképpen élnek. Minden házasember, mint szintén a gabona fizetésben, egy-egy szekér fával tartozik, és egy-egy boglya szénával. Minden házasember hasonlóképpen a közönséges szokás szerint nyolcvan pénzzel tartozik, de ez szokás kívül, akivel mint megalkudhattak. Mert némely Pásztornak adtak egy forintot is, némelyek adtak száznyolc pénzt is. Faluul közönségesen egy disznót vesznek. Ha penig a disznót nem szeretné, a disznóért négy forintot adnak. Régenten, mikor az urak az erdőre disznót fogadtak, a dézsmából egy disznót adtak. Minden özvegyasszony, aki csak guzsalya után él, 3 sing vásznat ad. Méhek dézsmájából és keresztyénpénzből is octava jár. A Sulymos tóban egy nappal a közönséges sulyomszedés előtt szabad a Pásztornak egy emberét sulyomszedni bocsátani. Azután mindaddig szedetheti, míg a szokás szerint a falubeliek szedik. Ha a falubeliek egy embert bocsátanak, ő is egyet bocsásson. Ha többet, ő is többet, et sic consequenter.²⁷⁸ Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Esketéstől semmit nem adnak a jobbágyok. De ha rideg legény házasul meg, 40 pénzt ad, amely esztendőben azt az 40 pénzt megadja, azon esztendőben 80 pénzzel nem tartozik. Temetéstől étel, ital.

LUKA²⁷⁹
ANNO 1629 descriptus.²⁸⁰

Reditus Pastoris

Vagyon két nyomás. Egyik Szilvás, ezen vagyon két hold föld. Napszállat felől Adam András szomszédja, ez ház után való föld. Azon nyomáson vagyon a másik föld is mind rétestől, ez szöglet hely, és nincs szomszédja. A másik nyomáson a Lapis oronban egy kicsiny föld. Délről való szomszédja Kotsordi Benedek földje, felül Kovats Mihályé. A másik azon nyomáson az Arkos közt. Felül Kapros Menyhért, másfelől az út megyen el mellette. Vagyon rétje is a parókiának, melyet a Pásztor maga kaszáltatja, mint szintén, hogy a földeket is maga szántatja. Ha a falut emberségével reá kérheti, megszántják és megkaszálják. Minden külön kenyeres ember, bátor három házas fia legyen is, de minden ágytól tartozik fizetni Szécsi szapu búzát és 75 dénárt, ha Mester nincsen. Ha Mester vagyon, fél köblöt ad és 50 dénárt. Minden az, ki disznót öl, egy sódarral tartozik, ha nem öl, öt (12) pénzzel. Ismét egy tyúkkal, ha nincsen, a tyúkért 3 (12) dénárt. Ketten tartoznak egy szekér fával, de az emberségese ő maga hoz egy szekér fát. Kereszteléstől egy kenyér, egy tyúk. Komapénz egy-egy pénz (*poltura*). Esketéstől, aki házassága előtt nem fizetett, tartozik 50 pénzzel, avagy fél jövedelemmel.

KARTSA²⁸¹

Pastoris Reditus

A búzából egyaránt fizetnek a Paczeniakkal. Vagyon két nyomás. Az egyikre Paczen felé vagyon öt szántóföld, melyet Pap földjének hívnak. A másakra Kövesd felé vagyon 3 föld s egy darabocska. Mind a két nyomásra vagyon rét. Vagyon egy halastó is, Pap tavának hívják. *A kert alatt is egy folyvan vagyon, mely Prédikátor uramé, és olyan,*

²⁷⁸ és így következendőképpen

²⁷⁹ Luka → Bodroghalom (1927), Zemplén vm.

²⁸⁰ 1629-ben íratott le.

²⁸¹ Karcsa, Zemplén vm.

mintha szintén tájában volna a hal. Aki maga szánt, 10 pénzzel, aki cimborával szánt, hat pénzzel tartozik. Minden ember egy-egy tyúkot s egy-egy kenyeret ad. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér jár, mint Paczenban.

Paczen²⁸²

Pastoris Reditus

Két szántóföld vagyon az Liszkora. Rétet a falubeliek szabad jóakarattjokból adnak. Ha kinek dézsmától tíz kalongya búzája marad, akár ő maga szántson, akár cimborával, két kalongyát ad. Aki maga szánt, fizet garaspénzt, hat pénzt, egy kenyeret s egy tyúkot. Aki cimborával szánt, ad három pénzt, egy kenyeret s egy tyúkot. Akinek vetése nincsen, 32 pénzzel tartozik.

Rectoris Reditus

Akinek tíz kalongya búzája marad a dézsmától, a Mesternek egy kalongyával tartozik. Aki búzával nem fizet, 16 dénárt ad.

KÖVESD²⁸³

Pastoris Reditus

A felső nyomásra vagyon hat fél szántóföld. Az alsó mezőre vagyon hat. *Ezeken kívül a Kartsa parton is egy föld.* A Haraztnál vagyon egy darab rétecske. A Szomotori út felén, az egy szántóföld mellett, egy darabocska. E két darab rét kívül, kik igen kicsinyek, a Prédikátornak több rékje nincsen, hanem kaszálatásnak idején a falubeliek, mikor nyilast osztanak, amennyit akarnak, annyit szakasztanak. Aki örökös szántó ember, s tíz kalongyánál feljebb való vetése vagyon, bora is tíz köböllél feljebb vagyon, tartozik egy kalongya búzával, egy köböl borral, egy tyúkkal, egy kenyérral. Aki nem szántóvető s bora is nincsen, húsz pénzt ad és egy tyúkot s egy kenyeret. Az özvegyek 3 sing vásznat adnak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér, esketéstől nászpénz.

Rectoris editus

Akinek tíz köböl bora vagyon ezen a hegyen, egy köböl bort ad. Ha bora nincs a két Kövesdi embernek, 16 pénzt. *Immár ez tizenhat pénzt húsz pénzre vitték.* A vidéki semmit nem ad. Aki szántó ember, egy csötört búzát ad. Ha ki csépével keresi, fél csötörtöt ad. A köblöt tíz iccén rendelték a Prédikátornak és a Mesternek. Soós Péter uram ígért hat köböl búzát. Ha Mester nem létszen, ez a jövedelem a Prédikátoré létszen.

Nota

Amely köböl bort a vidékiek adnak a Mesternek, annak a hason fele a Szerdaheli Mesteré, mivel a Kövesdi és a Szerdaheli hegynek nincsen határa. A két Kövesdi emberek köblihez a Szerdahelyi Mesternek semmi köze nincs, sem a Kövesdinek a Szerdahelihez.

²⁸² Pácín, Zemplén vm. 1611-ben Karcsa leányegyháza.

²⁸³ Nagykövesd →[Szk. Vel'ký Kamenec] és leányegyháza Kiskövesd →[Szk. Nový Kamenec], Zemplén vm.

Gerepse²⁸⁴

Pastoris Reditus

Szántóföld a Pap taván alól, a Darvas előben vagyon kettő, melyet ha más vet be, quintája a Pásztoré. Vagyon egy tó, melyet Pap tavána hívnak. Ha más bírja, harmadát adja a halból a Pásztorak. Ugyanott a tó mellett vagyon egy rét. A másik mezőben, Örös felől egy szigetben, a Kartsa mellett vagyon más rét is. Minden házasember, aki maga házában lakik, fizet 45 pénzt, egy kenyret, egy tyúkot. Akinek tyúkjá nincs, három pénzt ad. De ha tyúkjá vagyon, s nem akarja megadni, annyi pénzzel tartozik, amennyin abban az időben egy tyúkot vehetni. A király dézsmájából octava já. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér.

SZERDAHÉL²⁸⁵

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Egyiket Felső mezőnek hívják, melyen vagyon a rétre járóban hét hold föld, kiknek északról szomszédja Maki Ambrus, napkeletről Saiga Péter. A Capolnara járóban, azon mezőn kettő vagyon. Szomszédja északról Veegh János, napkeletről a közönséges út. A Záton alatt is kettő vagyon. Szomszédja északról Thamas deák, délről a nyilas földek. A másik mezőt Alsó mezőnek hívják, itt a kert alatt két föld vagyon, melyeknek mindkét felől nyilas földek a szomszédjai. A Hars fa felett három vagyon, melyeknek napkeletről való szomszédja Saiga Péter, napnyugatról az úr földje. Két rét vagyon. Egyik a Kanas felett, Pap rétének hívják. Ezt a Karosiak tartoznak megkaszálni. Másik a Kis Ereszvényben, szomszédja napkeletről Barna István, másfelől az erdő. Vagyon egy szőlő, mely igen elparlagult. Szomszédja északról MajorAndrás, másfelől Kaarosi Nagy Pál. A falu tartozik megművelni. *ANNO 1642. ezt a szőlőt 15 forintért eladták, és mást vettek helyében 44 forintért. Délről Juhasz Miklós, északról Nemet János szőlője.*

Vagyon egy tó a templomnál, melyben ha a halászok halásznak, harmadát adják a Pásztorak. Aki maga ekéjével szánt, képét ad, azaz 64 kévét. Aki cimborával szánt, fél képét ad, azaz 32 kévét. Ha hárman vagy négyen fognak össze, közönségesen adnak egy képét. Aki pénzért szántat, 32 pénzzel tartozik. *ANNO 1641. fél köböllel, szécsivel.* Minden ember egy-egy tyúkot s egy-egy kenyeret ad. Ha kinek szőlője vagyon, és a dézsmától hat vagy tíz köböl bora marad, egy köböl bort ad. Guzsalyos özvegyek 3 sing vásznat adnak. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér jár. Esketéstől nászpénz, aki menyinyit akar adni. Jövevény vőlegénytől 40 pénz.

Szög²⁸⁶

Pastoris Reditus

Aki maga, avagy cimborával szánt, ad 1 gelimát, azaz 32 manipulust. Aki zsellér, aki nem szánt, tizenhat pénzt fizt. Az özvegyek, kik guzsalyok után élnek, három sing vásznat adnak. *Minden külön kenyeres gazda egy boglya szénát.*

²⁸⁴ Gerepse →Örös 1907*, Zemplén vm.

²⁸⁵ Bodrogszerdahely →[Szk. Streda nad Bodrogom], Zemplén vm.

²⁸⁶ Bodrogszög →[Szk. Klin nad Bodrogom] →Bodrogszerdahely; Zemplén vm. 1611-ben Szerdahely leányegyháza.

Karos²⁸⁷

Ha a Prédikátor közjük megyen prédikálni, tartoznak hozatni egy pint bort, és amellé ételt is adni. Minden ember tartozik egy kenyérrel, s egy tyúkkal. *ANNO 1640. nem engedte az eklézsia, hogy a Mester prédikáljon, hanem a Prédikátornak demandálta.*²⁸⁸ *Annakokáért immár a Pásztornak, aki maga ekéjével szánt, 75 dénárt, egy boglya szénát, a Szerdaheli földön lévő parókiális rétet megkaszálják.*

Reditus Rectoris Szerdaheliensi

Akiknek szőlőjük vagyon, szintén mint a Pásztornak, egy-egy köből bort adnak. Akiknek nincsen szőlőjük, 16 pénzzel érik meg. Amely vidéki embernek szőlője vagyon, ad egy köből bort, mellyel a Kövesdi Mesterrel osztozik. A Pásztor az octavának harmadrészét adja a Mesternek.

Ex Karos²⁸⁹

Aki maga szánt, egy (*fél*) köből búzát ad. Aki mással szánt, az is egyet. Ha hárman szántanak is együtt, egy-egy köblöt adnak. Aki nem szánt, 16 pénzt fizet. Özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Temetéstől a Mesternek 12 pénzt adnak.

Ex Felső Bereczki²⁹⁰

Aki maga házában lakik, mind szegény s mind gazdag, fél-fél köből búzát ad. Ha búzát nem adhat, 32 pénzzel éri meg. Az özvegyasszony fizetése három sing vászon. Temetéstől ordinárié jár 12 pénz, melynek fele a Pásztoré, ha ott vagyon. Kereszteléstől a Pásztornak egy tyúk, s egy kenyér.

ALSÓ BERECKI²⁹¹

Pastoris Reditus

Minden házasember, külön kenyeres, ad 50 pénzt, fél köből gabonát a Szécsi szapuval. A jövevény, mely nem jobbágy, hanem csak csépével keresi, fizet ötven pénzt, egy csötört gabonát. Minden házas tartozik egy kenyérrel, egy tyúkkal, egy kalongya avagy mezei boglya szénával és egy szekér, avagy szán fával. Kereszteléstől jár egy tyúk, avagy öt pénz s egy kenyér. Komapénz egy-egy pénz. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt. A vőlegény pengig embersége szerint fizet. Halott temetéstől étellel, itallal tartoznak. Offertoriomban,²⁹² az Úr vacsorája osztogatásakor az Communicansok²⁹³ egy-egy pénzt adnak.

²⁸⁷ Karos, Zemplén vm. 1611-ben Szerdahely leányegyháza.

²⁸⁸ parancsolta

²⁸⁹ Karosból.

²⁹⁰ Felsőbereckiből. Felsőberecki, Zemplén vm. 1611-ben Szerdahely leányegyháza.

²⁹¹ Alsóberecki, Zemplén vm.

²⁹² Felajánlás; eredetileg kenyér, amit az oltárra helyeztek, a protestáns gyülekezetekben némi aprópénz, ami a lelkész jövedelmét egészítette ki. Nem mindenütt gyakorolták.

²⁹³ úrvacsorázók

Vaida, Agocz²⁹⁴

Mind az Agocziak, mind a Vaidaijak aszerint fizetnek a Bereczki Pásztornak, mint a Breckiek, csak ebben vagyon a különbség, hogy az Úr vacsorájához az Agocziak és a Vaidaijak bort adnak, de offertoriumban semmit nem conferálnak.

KENÉZLŐ²⁹⁵

Pastoris Reditus

Vagyon két nyomás. Egyik Zalkod felé, vagyon azon két hold föld, hat köből gabonával bevethetni. Vagyon harmadik is, egy kicsiny, háromnegyeddal bevethetni. A Patak felé való nyomásra vagyon kettő, azokba is belemegyén hat köből. Azon nyomáson vagyon egy kicsiny is. Vagyon egy rét Szabolcs felé, az Olah homok alatt, a falu rétje között.

Aki ő maga ekéjével szánt, ad egy kalongya búzát, azaz harmincnégy kévét. Annak fele búza, fele rozs. Akinek búzája vagyon, de ha nincsen, éppen rozst ad. Aki cimborával szánt, ketten adnak egy kalongyát. De ha hárman szántanak együtt is, mindenik egy-egy keresztet ad. Aki búzát nem adhat, ötven pénzt ad. Minden ágytól, ha hárman volnának is egy házban házasemberek, külön huszonöt-öt pénzt adnak. Minden háztól egy-egy tyúk jár. Marhás ember egy-egy szekér fával tartozik. Akinek marhája nincsen, egy hajó fával tartozik. A rétnak kaszálásával, felgyűjtésével, behordásával a falu tartozik.

Vagyon egy tó, melyet Pap tavának hívnak. Vagyon egy ér is, azt is Pap erének hívják, melyeket szabad a Pásztor, avagy maga teszi be, avagy mással téteti be.

Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Ha jövevény legényt esket meg, aki még nem fizetett a Prédikátornak, ha meg nem akarja engedni, 40 pénzt elvehet. *A szombati rév-vám 24 óráig a két földesúrtól, mint régen volt.* A Patrónusok jóakaratajokból fizetdegélnek (*életet*). Mostan ígértek húsz kereszt búzát, melynek a fele rozs, két-két forintot, egy-egy verő ártányt.

Viss,

Mater Ecclesia facta ANNO 1652. 30. Maii, primus Pastor Andreas Benei²⁹⁶

Pastoris Reditus

Vagyon egy öreg, magának való rét a Bodrog vize mellett. Vagyon ugyanott egy tó is, melyet ha egyebek tesznek be, harmadát adják a hálnak. A búzával való fizetés egyaránt vagyon, mint Kenézlőn, csakhogy Vissen a kalongya 32 kéve. Aki gabonát ad, hat-hat pénzt is fizet, mely azelőtt a Mesteré volt. Aki búzát nem adhat, 30 pénzt ad. Kaszást jóakaratajok szerint adnak. Kereszteléstől egy tyúk, s egy kenyér. Halott temetéstől 12 pénzt fizetnek. A guzsalyával kereső özvegyasszony 3 sing vásznat ad, avagy tizenkét pénzt.

Vagyon három nyomás, mindeniken vagyon három-három szántóföld, melyet a falu tartozik háromszor megszántani s bevetni. De a Prédikátor tartozik magot bele adni. Minden ember egy szekér fát, ha nincs marhája, hajón hozzon el egy szekér fát.

²⁹⁴ Vajdácská; Agócpusztá → Alsóberecki 1907*, Zemplén vm.

²⁹⁵ Kenézlő, Szabolcs vm.

²⁹⁶ Viss, Szabolcs vm. Anyaegyház lett 1652. május 30-án, első lelkésze Benei András. 1611-ben Kenézlő leányegyháza. A későbbi kiegészítés 1652-ből való.

ZALKOD²⁹⁷

Reditus Pastoris

Minden házasember ad 1 forintot. A nemes ember 2 forintot. Minden szántó ember 1 köből gabonát. A nemes két köblöt. Aki csépével keresi, fél köblöt. Marhás ember egy szekér fát. Ha nincs marhája, hajón hozzon egy szekér fát. Akár legyen marhája, akár ne, egy boglya szénát. Háromszor szántanak neki, itt való 4 köből gabona alá, de a Prédikátor ad magot bele. *A Szögben a Keresztúri út felől, a holt ér közben szakasztott a falu egy darab rétet.*

Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Ha tyúkot nem adhat, 6 dénárt. Ha kenyeret nem adhat, 3 dénárt. Ha vidéki embert esket meg, azt fizesse, amint megalkudhat vele. Ha itt való szolgát vagy szolgálót esket meg, ha az ura egész bért fizet, tartozik 12 dénárral. Ha pedig az ura nem fizet, tartozik a szolgáló és a szolgáló 40 dénárral. Özvegyasszony, ki guzsalyával keresi, 3 sing vásznat ad. De ha marhája vagyon, annyit ad, mint akárme-lyik gazda.

Vagyon egy geredgye is a marha delelő farkon, melyet Kis őrbény toroknak hívnak, Rosos Boldizsár anno 1616, hogy papsághoz való geredgye volt, hite után vallotta.

AGYAGAS²⁹⁸

Pastoris Reditus

Terras arabiles habet tribus in locis, quas tenentur Rustici stercorare, arare, serere, quibus Pastor debet dare tria fercula, et vasculum cerevisia. Pratum unum habet in Motsar. Medius colonus dat 26 man. siliginis, man. 8 avenae, gal. 1. plaustrum ligni unum. Quartarius colonus dat 13 man. siliginis, avenae man. 4. Inquilinus den. 6. Viduae den. 3. Pro copula tot numos cogitur dare, quot unus calceus emitur. Si calceus vaenit flor. 1, unum dat. Si calceus vaenit den. 24. totidem numerat. Pro baptis-mate singuli compatres singulos numos pendunt, qui dantur Rectori. Ab introductione gal. 1. panem 1. denar. 3. A cantu in funere den. 32. Pro concione den. 6.²⁹⁹

Rectoris Reditus

Medius colonus dat man. 13. siliginis, man. 4. avenae. Quartarius 6 man. siliginis, avenae 2 man. Duas habet terras arabiles, quas ipsemet cogitur arare. A funere habet tertiam partem salarii Pastoris.³⁰⁰

²⁹⁷ Zalkod, Szabolcs vm.

²⁹⁸ Agyagospatak →[Szk. Hlinné], Zemplén vm.

²⁹⁹ Három helyen van szántóföldje, amelyeket a parasztok tartoznak megrágyázni, felszántani és bevetni, akiknek a lelkész adjon ételt háromszor és egy edény sört. Egy rétje van a Mocsár [dúlóben]. Féltelkes jobbágy 26 kéve rozsot, 8 kéve zabot, 1 tyúkot és egy szekér fát ad. Negyedtelkes jobbágy 13 kéve rozsot, 4 kéve zabot ad. Zsellér 6 dénárt. Özvegyasszony 3 dénárt. Esketésért annyi pénzt kell adni, amennyibe egy bocskor kerül. Ha a bocskor 1 forintból jön ki, egyet ad. Ha a bocskor 24 dénár-ból jön ki, annyit fizet. A keresztelővizért minden egyes koma egy-egy pénzt fizet, amit a tanítónak adnak. Keresztelésért egy tyúk, egy kenyér, 3 dénár. Énekszós temetésért 32 dénár. Prédikációért 6 dénár.

³⁰⁰ Féltelkes jobbágy 13 kéve rozsot, 4 kéve zabot ad. Negyedtelkes 6 kéve rozsot, 2 kéve zabot. Két szántóföldje van, amelyet maga tartozik megszántani. Temetéstől a lelkész jövedelmének harmadrésze az övé.

Jeztreb³⁰¹

Pastoris Reditus

Integer colonus 40 manipulos solvit. Medius manip. 20., unum plaustrum lignorum, gal. 1. Ab introductione gallinam unam, panem unum, denarios 3. A funere denarios 32. A concione denarios sex.

Rectori similiter solvit sed tertius quisque colonus. A baptismate quilibet compater dat unum denarium.³⁰²

Mernik³⁰³

Pastori in hoc pago floreni duo, Rectori unus florenus solvit. Avenae cubuli 4. Novem plaustra lignorum. Novem gallinae, ex his tribus tertia pars Rectori cedit.³⁰⁴

MOGIOROS³⁰⁵

Pstoris Reditus

In vernali territorio habet portiones sex terrae arabilis. In autumnali una terra habetur, capiens quinque cubulos Varanoviensis. In tertio territorio habentur tres optima portiones terra pratum unum habet. Quilibet integra a sessionis colonus debet manip. 52. siliginis mixta et pura, gal. 1. Plaustrum unum lignorum. Inquilinus den. 6. et loco sex denariorum messorum emittit Pastori. Ex mola una sabbathale, ab occasu diei jovis ad occasum diei veneris, cuius tertia pars molitori cedit. Pro copula secundum posse, alii grossos 12, alii den. 40., ditissimus qualis est scultetus, et alio dominio flor. unum. Pro sepultura aut gross. 12. aut den. 40., cuius tertia pars Rectoris est. Pro introductione sponsae unum stropholum, gal. 1. panem 1. den. 4. Pro introductione puerperae gal. 1. panem 1. denarios 4.³⁰⁶

³⁰¹ Tót-Jeztreb → Tapolybánya → [Szk. Jastrabie nad Topľou], Zemplén vm. 1611-ben Agyagos leányegyháza.

³⁰² Egésztelkes jobbágy 40 kévét fizet. Féltelkes 20 kévét, egy szekér fát, egy tyúkot. Kereszteléstől egy tyúkot, egy kenyeret, 3 dénárt [adnak]. Temetéstől 32 dénárt. Prédikációért 6 dénárt. A tanítónak hasonlóképpen fizet, de minden harmadik jobbágy. A keresztelővízért minden koma egy dénárt ad.

³⁰³ Mernik → Merészpatak → [Szk. Mernik], Zemplén vm. 1611-ben Agyagos leányegyháza.

³⁰⁴ A lelkésznek ez a falu két forintot, a tanítónak egy forintot fizet. 4 köből zabot. Kilenc szekér fát. Kilenc tyúkot, melynek harmada a tanítónak jár.

³⁰⁵ Mogyoróska → Tapolymogyorós → [Szk. Skrabské], Zemplén vm.

³⁰⁶ A tavaszi nyomásban hat darab szántó földje van. Az őszi egy földje van, amelybe öt varannói köből fér. A harmadikban három darab igen jó földje van. Egy rétje van. Minden egésztelkes jobbágy 52 kéve vegyes és tiszta rozssal, egy tyúkkal, egy szekér fával tartozik. Zsellér 6 dénárt, vagy a hat dénár helyett aratót bocsát a lelkész rendelkezésére. Az egyik malomból sabbathalé, csütörtök naplementétől péntek naplementéig, melynek harmada a tanítónak [*molnárnak*] jár. Esketésért lehetőség szerint, egyesek 12 garast, mások 40 dénárt, amilyen gazdag a soltész, más birtoktól egy forint. Temetésért vagy 12 garas, vagy 40 dénár, melynek harmada a tanítóé. Esketésért egy keszkenőt, 1 tyúkot, 1 kenyeret, 4 dénárt. Keresztelésért 1 tyúkot, 1 kenyeret, 4 dénárt.

Fekete patac³⁰⁷

Colonus dat manip. 32. gal. 1. plaustrum unum ligni. Inquilinus denarios sex. Sed ex ista inquilinali pecunia matris Ecclesiae et filialium pars tertia Rectori cedit. Ex hoc pago decem gallinae solvuntur Pastori.³⁰⁸

Mihaloc³⁰⁹

Dantur hic Pastori decem cubuli purae et mixturae siliginis cubulo Varanoviensi. Galinae decem. Inquilini denarios 6.³¹⁰

Rectoris Reditus

In Mogyoros dantur Rectori decem cubuli, quinque siliginis et totidem avenae. Pro baptisate compates et commates den. 1. ita etiam in filialibus. Tertia pars pecuniae funebris. In Fekete patac dantur coretri quindecim Varanovienses. In Mihaloc dantur tres cubuli et coretus unus.³¹¹

ISEP³¹²

Pastoris Reditus

Terras arabiles in tribus territoriis singulas habet, quarum una quaeque capit cubulos 3 aut 4 illas coloni arant. Pastor dabit pro modulo suo cibum et vasculum unum cerevisiae. Colonus integrae sessionis dat frugum autumnalium manip 52. Dimidiae sessionis manip 26. Quartae sessionis manip 13. Inquilinus duos grossos solvit. Colonus integer unam gallinam et unum plaustrum lignorum.³¹³

Quakocz³¹⁴

In hoc pago dantur octo gallinam, quarum tertia pars Rectori cedit.³¹⁵

Thot Kaina³¹⁶

Hic quot sunt incolae tot gallinae dantur. Ex utroque filiali dantur den. 10. ex unoquoque den. 5. Sed tertia pars cedit Rectori. Pro baptisate compates et commates

³⁰⁷ Feketepatak →Felsőfeketepatak →[Szk. Čierne nad Topľou], Zemplén vm. 1611-ben Mogyoróska leányegyháza.

³⁰⁸ A jobbágy 32 kévét, 1 tyúkot, egy szekér fát ad. A zsellér hat dénárt. De az anyaegyháznak és a leányegyházaknak ebből a zsellér-pénzéből harmadrész a tanítónak jár. Ebből a faluból tíz tyúkot fizetnek a lelkésznek.

³⁰⁹ Mihálcó →Felsőmihályi →[Szk. Michalok], Zemplén vm. 1611-ben Mogyoróska leányegyháza.

³¹⁰ Adnak itt a lelkésznek tíz köböl tiszta és vegyes rozstot, varannói köböllel. Tíz tyúkot. Zsellérek 6 dénárt.

³¹¹ Mogyorósban a tanítónak tíz köbölt adnak, öt köböl rozstot és ugyanannyi zabot. A keresztlővizért a komák és kománék 1 dénárt, szintén a leányegyházakban is így. Feketepatakon adnak tizenöt varannói mérőt. Mihalócon három köbölt és egy mérőt adnak.

³¹² Tapolyizsép →[Szk. Višňý Žipov], Zemplén vm.

³¹³ Szántó földje mindhárom nyomásban van, mindegyikbe elfér 3 vagy 4 köböl, azokat a jobbágyok szántják. A lelkész a maga lehetősége szerint adjon ételt és egy edény sört. Egésztelkes jobbágy 52 kève őszibúzát ad. Féltelkes 26 kévét. Negyedtelkes 13 kévét. Zsellér két garast fizet. Egésztelkes jobbágy egy tyúkot és egy szekér fát.

³¹⁴ Kvakóc →Nagyköpatak →[Szk. Kvakovce], Zemplén vm. 1611-ben Tapolyizsép leányegyháza.

³¹⁵ Ebben a faluban adnak nyolc tyúkot, amelynek harmada a tanítónak jár.

³¹⁶ Tótkajna →Alsónyirjes →[Szk. Slovenská Kajňa], Zemplén vm. 1611-ben Tapolyizsép leányegyháza.

per unum denarium Rectori. Pro copulatione conjugum gross 12., divites dant den. 50. Pro sepultura gross 12., ex his omnibus 3 pars Rectoris est. Pro concione den. 40. aut 50. Si fuerit locuples flor. 1. Sed ex hac quoque tertia pars in rationem Rectoris cedit.³¹⁷

³¹⁷ Itt ahány jobbágy van, annyi tyúkot adnak. A két leányegyházból adnak 10 dénárt, egyenként 5 dénárt. De ennek harmada a tanítónak jár. A keresztlővizért a komák és kománék fizetnek egy-egy dénárt a tanítónak. A házasok esketéséért 12 garast, a gazdagok 50 dénárt adnak. Temetésért 12 garast, ebből mindenből harmadrész a tanítóé. Prédikációért 40 vagy 50 dénár, ha gazdag lenne, 1 forint. De ebből is harmadrész a tanító megélhetésére jár.

EGYHÁZLÁTOGATÁS 1611 UTÁN

KIS FALUD³¹⁸

ex filiali mater Ecclesia facta est anno Christi 1625.

Primus pastor Johannes Kallai.³¹⁹

Pastoris Reditus

Vagyon két szőlő. Egyik a Pipiske nevű hegyen, kinek az alja 58 közönséges lépés, a közepe 40. Szomszédja a hegy felől Szögi Nemes Jakab szőlője, a Bodrog felől Kis faludi Godar Mihály szőleje. Ezt a szőlőt a Vitézlő Tar Balázsnak özvegye testamentumban hagyta volt a templomoz, mely mivel Isten kegyelméből felépítettett, a falu jóakaratójából engedte az ott lakos Prédikátornak, hogy örökös reditusa legyen. A másik szőlő a Poklos hegyen vagyon, melynek északról való szomszédja Bozítai Ivanczi Mihály szőlője, napkeletről, az ország útja. Délről Szögi Nagy Péter szőlője. Ez szőlőt is ugyan azon Tar Balázné hagyta testamentumban a Kis faludi Prédikátornak.

Szántó föld vagyon a felső nyomásra, ab antiquo három. Az alsó nyomásra egy föld vagyon, de az olyan nagy, hogy egyedül téssen annyit, mint a felső nyomásra való három. Az elő réten vagyon egy szabad kaszáló rét, melyet most is Pap rétének hívnak. Azonkívül, mikor rétet eresztenek, amennyi ember számára megbocsátják, annyi kaszással kaszálthat a Prédikátor is. Mikor pedig nyilast osztanak, Prédikátor urannak szinte annyit adnak, mennyit egy jobbágnak.

Készen adnak a falubeliek XII köből búzát. Minden ember, akár itt lakos, akár extraneus, ha itt vagyon háza, nemes és nemtelen, aki ide dézsmál, két köből bort ad. Az extraneust addig el nem bocsátják a dézsmáról, mígnem az egy köből bort megadja, ha itt nem lészen a háza. Bornak, búzának decimájából az octava parsot kiadják a régi szokás szerint. Katedratikumot ezideig nem fizettek. Az itt lakos garaspénzben XXV pénzt ad, melyet az egyházfinak kell exigálni.³²⁰ A Long erdején kívül akármelyik erdőről akarja háza szükségére, szabados elegendő fát hordatni. Zsellér ember, akinek szőlője nincsen, és bort nem ad, és magának való, fizet 40 dénárt. A garaspénzzel azonkívül ugyan tartozik, mint a helyes jobbágy. Ha vidéki ember itt lakos embernek felében mivel szőlőjét, egy köből borral tartozik. De a gazdája a szőlőnek ugyan két köből borral tartozik affelől. Mikor a szőlő fája jó, akkor személyválogatás nélkül minden ember tartozik homlitással. A bíró is jelen legyen, ne homlítson, hanem pallérkodjon. A bíró tartozik a köblös bort kiszedni, avagy aminémű emberre bizza annak kiszedését, ő tiszte. És mindaddig szedje, valamig a falu egyházfit rendel annak kiszedésére.

Halott temetéstől 1 forint. Kereszteléstől, esketéstől a hon lakos semmit nem ad. Aki nem jobbágy, hanem jövevény avagy szolga, az esketéstől 40 dénárral tartozik. *Aki háznál akarja magát eskettetni, 1 tallér.*

ANNO 1627. 10. Novembris

Mivel a Kisfaludi Prédikátor és a Bodrog Kerezturi diakonus³²¹ az cubulare bor jövedelmén meg nem egyezhettek, mert a Kisfaludi Prédikátor, a Kisfaludon dézsmáló Szögieknek és extraneusoknak jövedelmét is percipálni³²² akarta. A Dominus senior és a

³¹⁸ Bodrogkisfalud, Zemplén vm.

³¹⁹ Kisfalud leányegyházból anyaegyház lett Krisztus 1625. évében, az első lelkész Kállai István volt.

³²⁰ kérni, összeszedni

³²¹ Káplán, segédlelkész

³²² elvenni

Partiális³²³ akaratjából az Consenior³²⁴ az Erdő Beniei Ministerrel³²⁵ a tanuvallásokból nyilván edoceáltván,³²⁶ úgy rendelték, hogy a Vaar Patakán felül, valamely extraneus embernek szőlője vagyon, az antiquus usus³²⁷ szerint a Kerezturi diakónusnak adják a köből bort, és nem a Kisfaludi Prédikátornak.

Rectoris Reditus

Vagyon egy darab szőlő a Koczan fön, melynek napkeleti szomszédja keresztúri ember palánt szőlője. Napnyugatról való szomszédja Zolyomi György. A fölén erdő vagyon, az alján völgy. Az itt lakos tartozik XX pénzt fizetni. Minden itt lakos házasember és vidéki tartozik egy köből borral. Az itt lakos házasember egy tál étellel is, és amellé egy kenyérral is tartozik. Gyermektanítástól egy köből borral tartoznak. Akik a bort nem adhatnák, amiben a Mesterrel megalkudhatnak, azt fizessék. Halott temetéstől adnak egy kenyeret és XII pénzt.

HORVÁTI³²⁸

mater Ecclesia facta est anno Christi 1621. Primus pastor hujus matris Ecclesiae venerandus senex Emericus Bogatsi.³²⁹

Pastoris reditus

Vagyon egy szőlő az Agaroson, melyet a falu Kada Ferencről vett anno 1625 115 forintért. Szomszédja napkeletről Nagy Tamás szőlője, napnyugatról Racz Imrée, északról Tanczios Ferencé, délről szekérút vagyon az alján.

Vagyon az alsó mezőre a Rigotska alatt 4 darab szántó föld, melybe bele megyen 4 köből mag. Délről való szomszédja Barat földek. A Nagy Toltsvara is 4 darab föld vagyon. Abba is bele megyen 4 köből. Napkeletről szomszédja Rakoczi János.

Egy Somodi nevű ember is hagyott egy földet, a Puzta malomra jár véggel. Délről szomszédja Vagasi Mihály, a napkeleti az Egres patakja. A Márk hegye alatt is másfél föld vagyon. Mind a két felől Vagasi Mihály a szomszédja. Ezeken kívül vagyon két föld, a Portörő malomra járnak véggel.

Vagyon három rét. Egyik a Pap kútja. Másik a malom völgyén, Nagy Toltsva patakjának hívják. Északról Kada Ferenc rétje, napnyugatról Salgo Jánosé, napkeletről a malom árokja. Harmadik rét az ásott útnál. A réteket ő maga kaszáltatja a Prédikátor. *Vagyon a Kerekfejen egy rét a kútnál. Északról mellette Vadász Mihály rétje, napkeletről Tecz András rétje.*

Aki maga ekéjével szánt, fizet egy kalongya búzát, azaz 30 manip. Amellé egy forinttal is tartozik. Aki cimborával szánt, ad 15 kéve búzát. A mellé 50 dénárt. Aki nem szánt és szőlője vagyon, ad egy köből bort. A mellé 50 dénárt. Akinek szőlője nincsen, nem is szánt, 50 dénárt ad. Nőtlen legény 25 dénárt ad. A malomból való sabbathalét Alagi őnagysága vette el. *Ismét anno 1644 I. Rákóczi György méltóságos fejedelem által restituáltatott.³³⁰ Ismét tőlünk elvetetvén jövedelmünk, osztán 1705. szeptemberében a mélt-*

³²³ az esperes úr és a részsínat

³²⁴ esperes-helyettes

³²⁵ lelkész (Verbi Divini Minister = Isten Igéjének szolgája)

³²⁶ megismerve, megtudva

³²⁷ régi szokás

³²⁸ Erdőhorváti, Zemplén vm.

³²⁹ Horváti anyaegyház lett Krisztus 1621. évében. Az első lelkésze ennek az anyaegyháznak a tisztelendő öreg Bogatsi Imre volt.

³³⁰ visszaadott

tóságos Rákóczi Ferenc fejedelemsége alatt az Ország Státusinak jó végezéséből restituáltatott más bonuminkkal³³¹ együtt; a vám pedig hajnalkor kezdődik, reggeli prédikációkor végződik.

Az erdőről itt szabad fát hordani és abroncsot vágni. A fejedelem dézsmájából borból, búzából, bárányból quarta jár. Esketéstől itt lakos házas, tüzes ember 12 poltúrát, a nemes ember 1 forintot ad. Amely zsellérnek szőlője nincsen, 50 dénárt. Kereszteléstől egy tyúk s egy kenyér. Halott temetéstől, ha prédikál 1 forint. Özvegyasszony három sing vásznat ad. *Baranyi István mind feleségestől hagyta testamentumban egy szilvás kertet az Egres patakja mellett, napkeletről közönséges szekérút van mellette. Ezen kert végében egy szántó föld van, ez is a Prédikátornak hagyott ANNO 1672.*

Rectoris Reditus

Akinek szőlője vagyon, öt icce bort ad és 15 dénárt. Akinek nincsen szőlője, 25 dénárt fizet. Valaki a Prédikátornak 50 dénárt ad, ugyanazon az Schola Mesternek 25 dénárt. Búzát nem adnak. Minden vidéki ember, akinek a Horvati hegyen vagyon szőlője, egy köből bort ad. Özvegyasszony, aki zsellér, szőlője nincsen, hanem csak guzsalyával keresi, 15 dénárt ad. Gyermektanítástól egy köből borral tartoznak. Halottat ha temet, torba hívják.

SAARA³³²

mater Ecclesia facta anno 1621. primus pastor Stephanus Karoli.³³³

Pastoris Reditus

Minden külön kenyeres ember 120 dénárt ad. Vagyon egy szőlő a Sadani hegyen, öt avagy hat ember művelő, melyet magának kell a Prédikátornak művelni. *Szomszédja fel szélről Kelemen Gergely, délről Fazekas Gáspár. Liskai Halasz György más szőlőt hagyott az Elő hegyen. Szomszédja északról Sandor Miklós, délről Sarai Kis János, napkeletről Uyfalvi Veg Gáspár szőlője. Napnyugatról a mesgye gyepü. Homlítás, karóhasogatás a falu dolga.*

Vagyon egy rét az Ercz szögön, a Hozo árka fölött. Vagyon egy tó is, Pap tava a neve, melynek ilyen rendtartása vagyon, hogy míg áradó vize vagyon, szabad mind a Sadani, mind a Sarai embernek két közzel benne halászni. De ha beteszik, senkinek nem szabad a Prédikátoron kívül. Ha kit a Prédikátor híre nélkül benne találnak halászni, a kijárt törvény szerint, mint lopót, meg kell büntetni.

Bertok István testamentumban hagyott egy földet, a Nyugodó cserére megyen fel az út mellett Toltsva felé. Sovány föld, ház után való föld is, nem hagyhatóját hagyta, nem bírhatja. Kozma János egy ortványt hagyott. Délről szomszédja Nagy János, napkeletről Sandor Miklós földje.

Aki maga ekéjével szánt, két kereszt, azaz 30 manip. búzát ad. Aki cimborával, egy keresztet, azaz 15 manip. A cimborás társa is annyit ad, és afölött 120 dénárt. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Esketéstől a hon lakos semmit. Magának való szolgálégény 40 dénárt. Azonkívül is tartozik ordinárié 12 dénár. Ha penig megházasodik, és leteszi magát, annyit fizet, mint egy jobbágy. Halott temetéstől aki mint megalkudhat. Minden özvegyasszony három sing vászonnal tartozik. Ha vásznat nem adhat szegénysége miatt, 18 dénárt ad. *ANNO 1629. május 15. Nagy János bíróságában a falu úgy végezte, hogy*

³³¹ javainkkal

³³² Sára →Sárazsadány, Zemplén vm.

³³³ Sára anyaegyház lett 1621-ben, első lelkésze Károli István.

amely özvegyasszony jól bírja magát és örökséges, hatvan pénzzel tartozik. Búzából, bárányból octava jár a Pásztornak.

ANNO 1686 Nagy Mihalyi Pál egy gyümölcsöskertet legált Isten dicsőségéhez való buzgóságától a Sarai parókia számára. Mely gyümölcsöskertnek szomszédja napnyugatról Terebesi János kertje, napkeletről Hozo Mihály kertje.

MIGLE CZ³³⁴

Pastoris Reditus

Szántóföldje három nyomásra szintén annyi vagyon, mint egy házi jobbágy embernek szokott lenni. Kenderföldje is annyi vagyon, mint egy jobbágnak. Három darab rét vagyon, Pap rétének hívják. Az egészhelyes jobbágy három kereszt búzát ad, azaz LX kévét. Akitől lehet, fele búza, fele rozs. Aki félhelyet bír, XXX kévét ad. Aki zsellér, XV kévét ad. A feleséges jobbágy és nem szánt, mint az özvegyasszony XII pénzt fizet. Az egyes ember VI pénzt ad. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér, komapénz. Esketéstől a násznépe egy-egy pénzt ad.

A templomhoz vannak szántóföldek. Az alsó nyomáson Kubilkában három. Ugyanazon alsó Kubilkán négy. Az akasztófánál, az alsó mezőn hét ortvány földek. A felső nyomáson, dombon való földek, Ruszka felé való útnak mentében kettő. Ugyanazon a mezőn, Czelon lévő földek, egymás mellett négy. Ugyanazoknak a végekben öt darab egymás mellett. Rét is vagyon a templomhoz. Az Arrai rétének a végében, napkeletről Bácsmegi György rétje szomszédjában. Sztyanko alatt vagyon más rét, felső szomszédja Szomorok Márton, napkeletről Kalakcsó nevű árok. Harmadik rét a Tarna vize mellett, felső szomszédja Skiba Mihály, alsó szomszédja parókialis rét. Tzernyiszta rét, felső szomszédja Laczka Mihály, alsó Pekár István.

PARNO³³⁵

Pastoris Reditus

Két nyomás vagyon. Egyik felső nyomás, amely nyomáshoz vannak földek és rétek. A felső nyomáson tizenhárom föld. 1. Tornok. 2. Horka. 3. Kenderföld. 4. Nagy kötel. 5. Kis kötel. 6. Klinitok. 7. Széles kötel. 8. Fekete kötel. 9. Másik Fekete kötel. 10. Dubranka. 11. Kis Fekete föld. 12. Másik Kis Fekete föld. 13. A Polyankai erdőre véggel járó egy kis föld.

Ahhoz a nyomáshoz való rétek: Első Széles rét. 2. Mérték rét. 3. Lacziokhoz való véggel. 4. Mérték rét a felső híd mellett. 5. Nyeczicza nevű rét. 6. Káposzta alá való föld annyi, mint egy gazdának.

Az alsó nyomáson való földek XI. Első, kert alatt való Tarnok föld. 2. Horka nevű föld. 3. Kis kötel. 4. Kis kötel. 5. Nagy kötel. 6. Alsó Radzimo nevű föld. 7. Felső Radzimo nevű föld. 8. Széles földecske. 9. Keskeny hosszú föld. 10. Haraszt mellett való széles föld. 11. Kis Haratskanal való kis föld.

Ehhez való rétek: 1. Egy nagy öreg rét, Thussa felé való nyomásra. 2. Krisonocz nevű rét, Prekopianak alól a Thussai erdő felé.

Jobbágyok fizetése. Az egész jobbágy ad 52 manip. Fél jobbágy 26 manip. Zsellér fél köblöt. Szántó-vető özvegyasszony fél köblöt. Szántás nélkül való, négy sing vásznat. Ha egész jobbágy és felesége és 4 lova vagyon, tartozik 52 manip.

³³⁴ Miglécz → [Szk. Milhostov], Zemplén vm.

³³⁵ Parnó → [Szk. Parchovany], Zemplén vm.

Keresztelésért egy kenyér, egy tyúk, komáktól egy-egy dénár. Esketéstől a vőlegény, násznagy, vőfély, nyoszolyóasszony két-két pénzt. Vidéki 40 pénzt. A mennyegzősök pedig egy-egy pénzt. Halottól, mikor elkisérik, 16 pénzt. Ha prédikál, az ő becsületi (avagy 32 dénár). Az Úr vacsorájához a Prédikátor ad bort: quod facere potest ex spontanea oblatione auditorum in majoribus festis.³³⁶

Az eklézsia számára két rét vagyon. Egyik az úr kertje mellett, de bizonynal nem tudhatják a falubeliek, ha ugyan a templomhoz való legyen-e. Ennek a fivéréért Thussai János a templomhoz esztendőnként egy-egy forintot fizet. A másik rét a Bosliczai malom felé a Kolora mellett, kinek napkelet felől való szomszédja Szabo Balázs rétje. Nyugat felől a templomhoz való másik rét vagyon. Dél felől Chiszar Mihályé.

Rectoris Parnoensis Reditus

Az egész jobbágy fizet manip. 9. Fél jobbágy manip. 6. Amely zsellér vet, 2 manip. Halottól a Mesternek fél részt.

KIS ROZVAGY³³⁷

Pastoris Reditus

Valakinek húsz kereszt búzája vagyon, két kereszt búzával tartozik, felével, mint a Nagy Rozvagiak. Zsellér, aki csépével keresi, Szécsi fél köből búzával tartozik. Minden ember egy tyúkkal és egy kenyérral tartozik. A zsellér is egy tyúkkal, akár egy kenyérral tartozik. Özvegyasszony három sing vásznat ad. Iskolának, Prédikátor házának építésére egyaránt kötelesek a Nagy Rozvagiak. Az Úr vacsorájához magok adnak kenyeret s bort.

Rectoris Reditus

Minden jobbágy és zsellér másfél-másfél véka búzával tartozik. Minden külön kenyeres tíz-tíz pénzzel, és egy-egy kenyérral tartozik. Két-két ember hozzon egy szekér fát. Kereszteléstől mind a két Rozvagon egy kenyér és egy tyúk jár. *Haec particula ad reditum pastoris referenda est.*³³⁸

Reditus Rectoris in Nagy Rozvad³³⁹

Minden külön kenyeres ember, valaki egész bért adott, másfél csötört gabonát, egy kenyeret, tíz pénzt fizet, és ketten adnak egy székér fát.

KAJATA³⁴⁰

facta est mater Ecclesia 1620. 3. Martii, primus Pastor Petrus Pereny.³⁴¹

Pastoris Reditus

Negyedrésztes jobbágy fizet 30 kéve búzát, 4 kéve zabot, egy tyúkot, egy garast, egy szekér fát. Zsellér 15 kéve búzát, 2 kéve zabot, egy tyúkot, egy garast, egy szekér fát.

³³⁶ Amit a nagyobb ünnepeken a hallgatók szabad adományából teljesíthet.

³³⁷ Kisrozvagy, Zemplén vm.

³³⁸ Ezt a részecskét a lelkész javadalmához utalták.

³³⁹ Nagyrozvagy, Zemplén vm. Kisrozvagy leányegyháza.

³⁴⁰ Füzérkajata, Abaúj vm.

³⁴¹ Kajata anyaegyház lett 1620. március 3-án, első lelkésze Perényi Péter.

Akiknek sem vetések, sem szántó barmok nincsen, még ha más ember házában laknak is, tartoznak 16 dénárral, egy tyúkkal, egy garassal vagy 3 dénárral. Halott temetéstől 12 dénár, fele a Prédikátoré, fele a Mesteré. Ha mikor a Tanító³⁴² prédikál, 25 dénár. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. A komák egy-egy pénzzel tartoznak.

Servitutis Ratio

A szolgálat ez, hogy minden vasárnap a Tanító és az ünnepnapokon is reggel a mater ekléziában tanítson, azután menjen ki a filiálisokban, egyszer egyikben, másszor a másikban. Köznapon is egy héten egyikben, más héten másikban. A filiálisokból minden reggel a hallgatók felmenjenek a materbe a tanításra. A sátoros ünnepeken, az első napon a filiálisokban ki ne menjen. Az ünnepeknek másod és harmadnapján reggel menjen ki a filiálisokban az Úr vacsorájának osztogatására.

Az filiálisok, Bitse és Paal haza egyenlőképpen tartozzanak a mater ekléziában villongás nélkül a templomot, parókiát és a scholat építeni.

*Bistje*³⁴³

Vagyon három nyomás. Egyik alsó mező. 2. Közép mező. 3. Marton pusztája. Mind a hármon négy-négy föld egy széltében. Az első nyomáson szomszédjok délről Hutka Mihály földje. Északról az ország útja. A második nyomáson valóknak szomszédjok észak felől az út, dél felől a vízmosság. A harmadikon valóknak dél felől a végén az oltványkert, északról az út megyen.

Vagyon két rét. Vily felé szomszédja Tubak rétek délről. Északról a patak. A másik a Vili tilalmasra jár véggel. Északról a Hutka Imre rétte. Ezeket, ha felkasálja, takarja és hordja be.

NAGY ÉS KIS BORSVA³⁴⁴

Pastoris Reditus

Amely ember egy helyen lakik, ő maga tartozik egy kereszt búzával, 2 kéve zabbal, 1 tyúkkal, 9 dénárral. Ha barma vagyon, egy szekér fával. Ha két ember lakik egy helyen, ketten adnak egy kereszt búzát, 4 kéve zabaot, 2 tyúkot, 18 dénárt. Ha mindkettőnek barma vagyon, bátor csak kettő is, két szekér fát adnak. Akár legyen barma, akár ne, de ha felveszi a földet, tartozik egy kereszt búzával, 1 tyúkkal, 9 dénárral. Akinek földje nincsen, a búzáért 16 dénárt ad, egy tyúkot. A kívül, ha más ember házában lakik is, ad 9 dénárt, egy tyúkot. Az özvegyasszony 3 sing vásznat ad. Esketéstől a hivatalos vendégek egy-egy pénzt adnak. A szolgáltegy, mely a Pásztornak nem fizetett, 40 dénárt. Kereszteléstől egy kenyér, egy tyúk, a komák egy-egy pénzt. Temetéstől, ha alá hívják, 40 dénár, de ha vasárnap és pénteken esik a temetés, mivel az a nap prédikációs nap önálok, a prédikálásért nem tartoznak fizetéssel.

*Deliberatum Synodi Partialis habitae in Hotyka, 5-ta Maji 1688.*³⁴⁵

Elvégezte a szent eklézia jó lélekkel, hogy ennekutána az isteni szolgálat Nagy és Kis Borsván alternatim legyen, egyszer Nagy Borsván, másszor Kis Borsván. Azonközben

³⁴² Értsd: lelki tanító, azaz lelkész.

³⁴³ Biste, Zemplén vm. Füzérkajata leányegyháza 1629 óta.

³⁴⁴ Nagybózsva és Kisbózsva, →Bózsva [1979], Abaúj vm.

³⁴⁵ Elrendeltetett a Hotykán tartott részssinatban 1688. május 5-én.

*minden kedden Nagy Borsvára és minden pénteken Kis Borsvára tartozik a Prédikátor kimenni, akármint volt azelőtt rendelve, nem jól volt. Mostan méltó és illendő dolognak találta a szent eklézsia, hogy a rend így legyen. ANNO et die ut supra. Michael Rozgonyi p.t. insp. Ecclesiae, Michael Ungvaari p.t. consenior, Paulus E. Debreczeni p.t. Notarius.*³⁴⁶

ZETEN³⁴⁷

Mater Ecclesia facta studio Generosissimo D. Joannis Rakoczii, anno 1624.³⁴⁸

Pastoris Reditus

Rakoczi János uram az ökegyelme udvarokból ad nyolcvan kereszt búzát, tizenkét forintot, egy verő ártányt, egy hordó bort, egy hordó lőrét, egy szekér szénát, hat szekér fát. Egy hold földet háromszor megszántat, és a Prédikátor magvával be is veti. Niari uram önnagysága a kastélyból nyolc kassai köből búzát, hat forintot, és ex gratia³⁴⁹ egy verő ártányt ad.

Az udvari szolgák fizetése: akinek háza és öröksége nincsen, hanem ugyancsak szolga, mivel ő is a Pásztor szolgálatjával él, egy kassai szapu gabonát tartozik adni.

A falubeli jobbágy, ki avagy maga szánt, avagy cimborával, fizet egy kalongya búzát, azaz 32 kévét, két szekér fát, egy kalongya szénát, egy tyúkot. Amely zsellérnek háza s öröksége vagyon, ad egy boglya szénát. Akinek háza nincsen, és csépével keresi, egy szapu gabonát és egy tyúkot fizet. Halott temetéstől 16 dénárt. Özvegyasszony, akinek vetése vagyon, egy kalongyát. Aki penig guzsalyával keresi, 3 sing vásznat ad.

Rectoris Reditus

Rakoczi János uram cub. 20 gabonát, hat forintot, egy szalonnát ad. A falubeliek, aki a Pásztornak egy kalongyát ad, a Mesternek fél köblöt. Aki a Pásztornak Szécsi egy szaput, a Mesternek kassai egy szaput ad. Özvegyasszony 12 dénárt. Halottnál való énekléstől 6 dénárt. Harangozástól 3 dénárt.

*

Minekutánna a Zetenyi jószágba beszállott volna nemzeti Klobositzki András uram, a méltóságos Lorantfy Susanna néhai erdélyi fejedelemasszony Magyarországon lévő minden jószágának praefectusa,³⁵⁰ keresztyéni indulatjából rendelt ilyen fizetést a Zetenyi parókiához. ANNO 1654. 26. April.

Praesentibus visitoribus Paulo Tarczali Seniore Comit. Zemplin. Ecclesiarum, Michaele Toefaeo ministro Bodrogkereszturiense, Gaspere Hathazi ministro Uyheliense etc. Adfuit quoque Reverendus et in orbe literario celeberrimus magnus Artium Restaurator Johannes Amos Comenius.³⁵¹

³⁴⁶ Kelt mint fent. Rozgonyi Mihály az egyház felügyelője, Ungvári Mihály alesperes, Debreczeni Ember Pál jegyző.

³⁴⁷ Zétény →[Szk. Zatin], Zemplén vm.

³⁴⁸ Anyaegyház lett nemzeti Rákóczi János úr szorgalmából 1624-ben.

³⁴⁹ jóindulatból

³⁵⁰ felügyelője

³⁵¹ Tarczali Pál a Zemplén vármegyei egyházak esperese, Toefeus Mihály bodrogkeresztúri lelkész, Hatházi Gáspár újhelyi lelkész, stb. egyházlátogatók jelenlétében. Jelen volt tisztelendő, és a deáki tudomány teljességében igen-igen nevezetes Comenius Amos János is, a tudományok megújítója.

AGARD³⁵²

Post multa tempora iterum mater facta 1620.³⁵³

Pastoris Reditus

Két nyomás vagyon. Az egyikén három (*négy*) hold föld vagyon. A másikon kettő. *Ezeknek három szántásával a faluk tartoznak.* Egy kaszálórét is vagyon, melynek kaszálásával, felgyűjtésével és behordásával a falubeliek tartoznak. Vagyon egy tó is, és egy ér is. Minden maga ekéjével szántó ember 4 kereszt búzát ad, azaz 32 (*64*) kévét. A cimborával szántók ketten adnak 4 keresztet. Minden külön kenyeres egy szekér fát, egy tyúkot és öt pénzt ad. A zsellér egy tyúkot és öt pénzt fizet. *Aki csépével keresi, egy kaszai köből gabonával tartozik.*

Leany Vaar³⁵⁴

Minden külön kenyeres ember fizet a Pásztornak egy forintot, egy szekér fát, egy tyúkot, garaspénzt öt pénzt. Kereszteléstől Agardon és Leany Vaaron jár egy tyúk s egy kenyér. A menyasszony is egy kézkendővel tartozik.

BOLY³⁵⁵

ANNO 1626.

Pastoris Reditus

Két nyomásra tizenkét hold föld, Zeten felé való nyomáson hat, Helmech felé is hat. Ezeket a Bolyiak a Szolnokiakkal kétszer tartoznak megszántani, valamelyik szántását a Pásztor akarja, és a Pásztor búzájával kötelesek be is vetni. Vagyon Helmech felé két rét, Zeten felé is kettő (*három*).

Akinek búzája vagyon, marhás és marhátlan ember, ha tíz kereszt búzája vagyon, egy keresztet ad. Akinek 20, kettőt. Akinek 30, hármat. Ha 40 kereszt búzája vagyon, négyet ad. Akinek több vagyon is, nem ad többet négynél. Ezt pedig mindennek úgy kell megadni, hogy se uráét, se királyét, se Pásztorét ki ne tudja belőle, hanem először is a Prédikátorét adja meg. Akinek tíz kereszt búzája nincs, az egy szapu búzát ad.

Minden ember harangozó pénzt, egy garast ad. *Minthogy Mestert tartanak, öt polturával szaporították, s adnak immár tizennyolc pénzt, mellé egy-egy Helmechi szapu búzát.* Özvegyasszony 3 sing vászonnal tartozik. Ha szolgát vagy jövevényt esket, 40 pénzzel tartozik. A mennyegzősök egy-egy pénzzel.

Szolnok³⁵⁶

Pastoris reditus

A Szolnokiak mindenben hasonlóképpen fizetnek és szántanak, mint a Bolijak. A Patrónusok pedig kötelesek arra, hogy mikor a földeket szántják, azon a napon a jobbágyokat a magok dolgára ne kényszerítsék, hogy a Prédikátor földje szántásában fogyatkozás ne legyen. A szántás-vetés pedig alkalmas időben, idejekorán és későn ne legyen. A

³⁵² Zemplénagárd, Zemplén vm.

³⁵³ Hosszú idő után ismét anyaegyház lett 1620-ban.

³⁵⁴ Révleányvár, Zemplén vm. Zemplénagárd leányegyháza.

³⁵⁵ Boly →[Szk. Bol], Zemplén vm.

³⁵⁶ Szolnocska →[Szk. Solnička], Zemplén vm. Boly leányegyháza.

marhátlan emberek tartoznak a marhás embereknek segítséggel lenni. (*Egy nap kaszálni.*) A Prédikátor házatáján való épületben a marhátlanok a marhás emberekkel egyetértvén, munkálkodjanak. Az Úr vacsorájához való borra a bírónak legyen gondja. A földeknek egyikét a Boly Patrónus, a másikat a Szolnoki Patrónus szántja meg, a többit a község. A község, amit fizet, fele tiszta legyen, akinek tiszta búzája legyen, fele pedig rozs legyen.

Patrónusok fizetése

Farkas György uram és az ökegyelme maradéki és successori³⁵⁷ nyolcvan kereszt gabonát adnak, és annak fele tiszta, fele pedig rozs. Ismét egy verő disznót. Mintsenti uram tíz keresztet ad, felét tisztát, felét rozst.

SADANY³⁵⁸

filialis quondam Olasziensis, facta Ecclesia mater 1630, secunda Julii. Primus pastor Matthaeus Rozvadi.³⁵⁹

Pastoris Reditus

Sadanyban legyen 45 külön kenyeres ember, kik közül ketten olyan szegény özvegyasszonyok, hogy semmijek nincsen. Négy ember ad kalongyát. Hat kévével fizet, és mindenik 25 kéve búzát ad. Kilencen vannak, kik fél-fél köből búzát adnak. Huszonketten vannak, akik három szapu búzát fizetnek, a Pataki szapuvál. Ezenkívül, akiknek szőlejek legyenek, egy-egy köből bort adnak, kik számszerint negyvenen vannak. A köbőlben Szécsi tíz icce legyen. Mindenik iccében Pataki másfél icce fér. Akik köből bort nem adhatnak, hatvan pénzt adnak. A két özvegyasszony kivül, minden külön kenyeres ember 12 dénárt ad.

A Szaar nevű hegyen, a napnyugati oldalon a parókiához egy szőlő legyen. Szomszédja napkeletről a fölben Ferenczi szőlő, melyet most Erdő Beniei Vaida György bír. Délről Sadani Szabo János, északról Pataki Soos Tamás szőlője, napnyugatról a Toltsvai határ. Ennek minden művét a falubeliek adják meg, a Prédikátor osztán hordót szerezzen és szedni menjen.

A két nyomásra hat föld legyen. A felső nyomáson való földek lábában egy rét legyen, melynek minden második esztendőben hasznát veheti. Ez felső nyomáson való földek szomszédja egyfelől Thot András, másfelől a Rákóczi György uram önagysága majorság földjei. Az alsó nyomáson való földeknek szomszédja egyfelől a Saari határ, másfelől Bagoly István. Egyik föld a Domb nevű földek között legyen, ennek egyfelől azon Bagoly István, másfelől Thot János a szomszédja.

Egy pincét is ásattunk a több pince között a falu végén. Szomszédja Fazekas Gáspár és Saari Sakara Péter vagy Vincze Benedekné.

Ahol magunknak rétünk lesz, a Prédikátornak is elegendőt ugyanott adunk. Vagyon egy rekeszes tó is árvizen, melyet a Prédikátor zároltasson be. Borból, búzából, bárányból octava jár. Minden külön kenyeres ember egy szekér fát ad. Kereszteléstől egy tyúkot, egy kenyeret adnak. Esketéstől, aki a Pásztornak nem fizetett, 40 dénárral tartozik. Halottnál való prédikálástól 1 forint.

³⁵⁷ örökösei

³⁵⁸ Bodrogzsadány →Sárazsadány, Zemplén vm.

³⁵⁹ Zsadány egykor Olaszi leányegyháza volt, anyaegyház lett 1630. július 2-án. Első lelkésze Rozvadi Máté.

Rectoris Reditus

ANNO 1631. 13 Augusti. Rector Jacobus Pataki.³⁶⁰

Valamely embernek a Sadani hegyen vagyon szőlője, akár itt lakos, akár vidéki, ha maga míveli a szőlőt, tartozik egy köből borral, melyben vagyon Toltsvai tíz icce bor. Aki felében mível szőlőt, ketten adnak 1 köböllel. Minden házasember egy-egy kenyérral tartozik. Aki köből bort nem adhat, húsz pénzzel tartozik. Aki pedig bort ad, minden ember öt pénzt ad garaspénzben. Öröklevel írástól, mind itt lakó, mind vidéki, 12 dénárt. Ha idegen embernek ír feleletet, 12 dénárral tartozik, ha elolvassa is, akárhonnan hozták legyen a feleletet, de tartozik a 12 pénzt megadni. Az ittvaló gyermek tanításától egy köből bor jár. Vidékitől, amiben megalkudhat. Aki scholaban jártatja gyermekét, egy szekér fával is tartozik.

Olaszi

postquam filiali orbata est 1630.³⁶¹

Pastoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, 25 kéve búzával tartozik. Aki cimborával szánt, 20 kéve búzát ad. Akinek pénzen szántatott vetése vagyon, ha dézsmától tíz kereszt búzája marad, egy kereszt búzával tartozik. Akinek dézsmától két cseber bora marad, egy köből borral tartozik. Azonképpen akinek ültetés szőlője vagyon, ha két cseber bora vagyon benne, egy köből borral tartozik, akár adjon belőle dézsmát, akár ne. Aki sem bort, sem búzát nem adhat, ötven pénzzel tartozik. Ha pedig bort adhat, de búzát nem, azon 25 pénzt kell adnia. Ezeknek felette adunk tizenkét köből búzát. Amely özvegyasszony csak fonásával keresi kenyerét, 3 sing vászonnal tartozik. Ha vásznat nem ad, 9 pénzt ad. Amely nőtlen legénynek szőlője nincsen, 9 pénzzel tartozik. Ha búzája vagyon, egy keresztrel tartozik, de úgy, hogy ha tíz kereszt búzája marad a dézsmától. Amely nőtlen legény a papnak nem fizetett, ha megházasodik, az esketésért 40 pénzzel tartozik. Aki pénzen veszi is a vetést, ha tíz kereszt búzája marad a dézsmától, az is egy kereszt búzával tartozik. ANNO 1630 volt Olasziban 85 fizető ember.

ANNO 1639. 4 Martii, qui fuit dies Veneris, Stephanus P. Miskolcinus tunc dioeceseos Zemplen Senior, praentibus Stephano P. Tholnai primario Patakiensis Ecclesiae, et Johanne Madarasi Tholtsvensis templi tunc Pastore.³⁶²

Az eklézsia pénzével azon eklézsia számára és hasznára vettek a Sadani Elő hegyen egy szőlőt Toltsvaban lakozó nemes embertől, Szabo Mihálytól háromszázhatvan magyar forinton, melynek napkeletről való szomszédja a Toltsvai eklézsiahoz tartozó szőlő, mely régenten Saraban lakozó Bott György szőlője volt. Napnyugatról Sadani Tufai János esküdt ember szőlője. Délről a közönséges út. Északról a közönséges Chiere gyepü.

Megfizették akkori Sadani főbíró képe, Szőke György előtt, mert a főbíró Nagy Mátyás akkor olyan betegágyban feküdt, hogy azután való április 20-án meg is halt. Az eladó fel is vette az eklézsianak pénzét a Sadani akkori Prédikátor Georgius Vamos

³⁶⁰ 1631. augusztus 13-án. A tanító Pataki Jakab.

³⁶¹ Miután leányegyházzá lefokoztatott 1630-ban. Bodrogolaszi, Zemplén vm. (Nem tartott sokáig, 1634-ben újra anyaegyház).

³⁶² 1639. március 4-én, amely péntek volt, Miskolci P. István a zempléni egyházmegye akkori esperese, Tholnai P. István a pataki egyház első lelkipásztora és Madarasi János a toltsvai templom akkori lelkipásztora jelenlétében...

Uyfalusi asztalán, százhatvanöt tallért, egyet pro fr. 1 den. 80 és hatvanhárom forintot, poltura pénzt.

Azon Szabo Mihály örököt is vallott in presentia Stephani Miscolcini senioris, Urbani Kis Faludi Bodrog kerezturiensis, Pauli Tirnavii Erdő Beniensis, Joannis Madarasi Toltsvaiensis Ecclesiae pastoribus,³⁶³ a Sadani főbírónak esküdt bírāja Szabo János, tanácsbeli emberek Bagoly István és Bartha Mihály előtt. Valaki megmásolja, húsz forint a kötele. Melyről az adó a bírónak és minekünk, én viszont Urban urammal az eklézsia képében, kezünket adtuk. Annakutánna mind az adó, mind a vevő tudomány poharába egy-egy pint bort hozattunk.

KIS TARKANY

Mater Ecclesia facta ANNO 1641. Junio mense. Primus Pastor Basilius Pataki.³⁶⁴

Pastoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, négy kereszt gabonát ad. Aki cimborával szánt, két keresztet ad. Aki csépével keresi, egy köből gabonát ad. Minden ember egy-egy mezei boglya szénát ad. Minden marhás ember egy-egy szekér fát ad. Akinek marhája nincsen, fej-szével segítsen készíteni. Az özvegyasszony három sing vásznat ad. Pap földje is vagyon, azt megszántják Prédikátor uram számára.

Marasza³⁶⁵

Minden ember ötven-ötven pénzt ad. Akinek marhája vagyon egy-egy szekér fát. Minden ember egy-egy boglya szénát. Özvegyasszony három sing vásznat ad.

Palffy Mihály 40 köblöt. Zabragi Antal azonkívül fizet.

Vagyon egy rét a nyilasok farkán. Cernő felől, észak felől szomszédja Horvath Ádám, napnyugatról pedig a Patzi rét egy mesgyén vele.

AG CHIERNŐ³⁶⁶

Pastoris Reditus

Harminchárom gazdaember vagyon Chiernőben. Azok közül, aki szántóember, negyven keresztből négy kereszt búzát, harminc keresztből három, húsz keresztből kettőt, tíz keresztből egy kereszt búzát ad. Aki búzát nem adhat, 18 pénzt ad, a garaspénzzel 20 dénártra telik. Aki búza kepét ad is, a garaspénzt ugyancsak megadja. A két nyomáson két-két szántóföldet maguk megszántanak, be is vetik. Faluul rétet is szakasztanak. Az özvegyasszony 3 sing vásznat ad.

³⁶³ Miskolci István esperes, Kisfaludi Orbán a bodrogkeresztúri, Tirnavius (Nagyszombati) Pál az erdőbényei, Madarasi János a tolsvai egyház lelkiPásztorja jelenlétében...

³⁶⁴ Kistárkány anyaegyház lett 1641. június hónapban. Első lelkésze Pataki Balázs. Kistárkány →[Szk. Malé Trakany], Zemplén vm.

³⁶⁵ Marasza puszta Kistárkány és Ágcsernyő között.

³⁶⁶ Ágcsernyő →[Szk. Čierna], Zemplén vm.

EGYHÁZLÁTOGATÁS 1650-1671

BODROG KERESZTUR³⁶⁷

Pastor Primarius Caspar Miskolci, Collega Andreas Lizkai

Reditus Pastoris Primarii.³⁶⁸

Vagyon öt szőlő. Egyik a Saigon, Nagy szőlő. Ehhez hagyott egy darabot testamentumban Balogh István, amely ezen szőlővel mesgyés volt. Szomszédja ez Saigai szőlőnek napkeletről Ujvari Mihály, napnyugatról Tököli István önnagysága szőlője. Második szőlő ugyan a Saigon, Köszönő szőlőnek hívják. Kétfelől mellette szekérút, egyfelől vízárók. Harmadik vagyon a Kakas hegyen, szomszédja északról Eperjessi Karatin György, délről Soos György szőlője. Negyedik is a Kakas hegyen. Szomszédja északról a Kassai parókiális szőlő. Délről Szendrei Mihály szőlője. Ötödik szőlő a Vaar hegyen. Szomszédja Tököli István szőlője. Ezeknek munkája a Prédikátoré. Hanem minden ember tartozik egy-egy napszámmal, mind nemes, mind paraszt. Ha nem akar fizetni, míveljen érette. Homlításával a város tartozik. Vincellért ad a Város, de a Prédikátor tartozik neki napi munkával és étellel.

Szántóföldek. A Kakas hegy alatt való járásban vagyon négy, melynek a hárma egy rendben vagyon, az ország útjára megyen véggel. Negyedik reájok dől Zombor felől, a Boczkor föld mellett. A Tarczali járásban vagyon négy, melynek a kettei a Tarczali útra dől, a Bodrog felől. A kettei a Nagyhenyére megyen a Kassai út felől.

Rétek. A Bodrogon túl vagyon egy rét, Pap rétének hívják. A hegyben is vagyon egy rét (*elveszett*). Ezenkívül, mikor a város rétyét megszabadítják, szabad kaszálatni mind az első, mind a második Prédikátornak annyi magával, mint a jobbágnak.

Vagyon egy halastó, Pap tavának hívják. Ennek ilyen rendtartása vagyon, hogy a betételre egy forinttal tartozik a Prédikátor nádra. Annakutánna a számos halnak két része a Prédikátoré. Harmadrésze a halászoké. A fehér hal a halászoké.

Valakinek a Kereztúri hegyen szőlője vagyon, akár hon lakos, akárki földi legyen, egy köből borral tartozik. Akinek szőlője nincsen XXV pénzzel. Borból, búzából, bárányból való tizedből octava a Pásztoré. Halott temetéstől, ha prédikál, egy forint. A templomban való esketéstől semmi, de ha háznál esket, egy tallér. Kereszteléstől semmi.

Reditus Collegae³⁶⁹

Szőlők. Vagyon három darab szőlő. Egyik az Chonka Málon. Szomszédja napkeletről Cota Gáspár szőlője. Napnyugatról a Bányára járó út. Második a Kővagon, szomszédja Kota Ambrus. Harmadik a Vaar hegyen, Senge Mihály szomszédjában.

Szántóföldek. Vagyon két föld. Egyik a Hangacson, másik a két Henie között. Nagi Talliai István hagyta.

Rét. Vagyon egy rét a Bodrogon túl. Egyfelől szomszédja a Sziknya nevű tó, másfelől Lajos Márton rétye.

Valakinek a Kereztúri hegyen szőlője vagyon, akár lakos, akár vidéki, fél köből borral tartozik. Akinek szőlője nincsen, ad 12 pénzt, mely a hetvenöt pénzből telik ki. Esketéstől, kereszteléstől, halotti prédikálástól úgy, mint az első Prédikátornak.

³⁶⁷ Bodrogkeresztúr, Zemplén vm. (Miskolci Csulyak Gáspár 1665-1672 között volt kereztúri lelkész, ebben az időszakban volt a vizitáció, minden bizonyos 1669-ben.)

³⁶⁸ Elsőlelkész Miskolci Gáspár, másodlelkész Lizkai András. Az elsőlelkész jövedelme.

³⁶⁹ Másodlelkész jövedelme.

Reditus Rectoris

Valakinek a Kerezturi hegyen szőlője vagyon, akár lakos, akár vidéki, egy köből borral tartozik. Akinek szőlője nincsen, 25 pénzt ad. Vagyon Mesterséghez egy szőlő a Kakas hegyen. A gyermekektől így fizetnek: az abécédáriustól, ha szőlője vagyon az atyjának, egy köből bor. Ha szőlője nincsen, huszonöt pénz. A Donatistától, kik papirosra vagy táblára írnak, egy köből bor. Akik minden leckét hallgatnak, stylust componálnak, cum annotatione a constructiohoz tudnak, két köből bor. Sic constitutum in visitatione anno 1669. 26. Novembr.³⁷⁰

Borból, búzából, bárányból való octavának harmadát adja a primarius Pásztor asztaltartásért. E fizetést rendelték a Mesternek in visitatione anno 1669. 26. Novembris.

Órás fizetése

Az órásnak minden ember három icce bort ad, valakinek szőlője vagyon.

Reditus Cantoris

Vagyon egy szőlő az Lapisson Békesi János hagyta testamentumban. Szomszédja napkeletről Kis János szőlője. Másik szőlő vagyon a Somos főben, Dosi Márton szőlője szomszédságában. Aki maga szánt, egy szapu búzát ad. Aki cimborával, fél szaput. Aki búzával nem fizet, ad 12 pénzt. Halott temetéstől ad 12 pénzt.

Pulsator³⁷¹ fizetése

Minden ember, valakinek a Kerezturi hegyen szőlője vagyon, ad hét icce bort.

Reditus Scholae

Vagyon egy szőlő a Pokloson, Nagy János és Perecz Sütő Márton szomszédságokban. A második vagyon a Messze Látón, Halász Mihály szomszédja, Breznai György hagyta testamentumban. Kereszturi Biro Pál, ki Erdélyben Rakoczi fejedelem udvari papja volt, legált a Kerezturi scholához ötszáz forintot, hogy interessere³⁷² kiadják, és a interesset annuatim³⁷³ a deákok szükségére fordítsák.

Reditus Templi

Vagyon egy szőlő a Sajgo nevű hegyen, Erzsébet asszony hagyta. Széki Gáspár és Gönci Szabo István szőlőjük szomszédságában. Régen három szőlő volt.

KIS FALUD³⁷⁴

Pastor Petrus Banyaczkai.

Reditus Pastoris

Vagyon két szőlő. Egyik a Pipiske nevű hegyen. Szomszédja a hegy felől Németh Jakab szőlője, a Bodrog felől Kisfaludi Godar Mihály szőlője. A másik szőlő a Poklos hegyen

³⁷⁰ Így rendelték az 1669. november 26-i egyházlátogatás során.

³⁷¹ harangozó

³⁷² kamatra

³⁷³ évente

³⁷⁴ Bodrogkisfalud, Zemplén vm.

vagyon, melynek északról szomszédja Bozítai Ivancsi Mihály szőlője. Délről (mostan) Eperjessi Méz Tóbiás szőlője.

Szántóföldek. Vagyon a felső nyomásra ab antiquo három. Az alsó nyomásra egy. De az az egy térszen annyit, mint a felső nyomáson való három föld.

Rét. Az elő réten vagyon egy szabad kaszálórét, melyet mostan is Pap rétének hívnak. Azonkívül, mikor rétet eresztenek, amennyi emberszámra megbocsátják, annyi kaszással kaszálathat a Prédikátor is. Mikor pedig nyilast osztanak, a Prédikátornak szintén annyit adnak, mennyit egy jobbágnak.

Készen adnak XII köböl búzát. Minden ember, akár itt lakos, akár extraneus, ha itt vagyon háza, nemes és nemtelen, aki ide dézsmál, két köböl bort ad. A vidéki, ha itt háza nincsen, egy köböl bort ad. Addig a dézsmáról el nem bocsátják, míg az egy köböl bort meg nem adja. Bornak, búzának, báránynak dézsmájából octava jár a Pásztornak. Az itt lakos garaspénzben huszonöt pénzt ad, melyet az egyházfinak kell exigálni.³⁷⁵

A Long erdején kívül, akármelyik erdőről akarja háza szükségére, szabados elegendő fát hordatni. Zsellér ember, akinek szőlője nincsen és bort nem ad, csak magának való, 40 dénárt fizet. A garaspénznél azonkívül ugyan tartozik, mint a helyes jobbágy. Ha vidéki ember itt lakos embernek felében míveli szőlőjét, egy köböl borral tartozik, de a gazdája a szőlőnek ugyan két köböl borral tartozik. Homlításal személyválogatás nélkül minden ember tartozik. A bíró is jelen legyen és pallérkodjék. A bíró tartozik a köblös bort kiszedni, avagy akire bizza annak kiszedését, ő tiszte, és mindaddig szedje, valamíg a falu egyházfit rendel annak kiszedésére. Halottól, ha prédikál, egy forint egy prédikációtól. Kereszteléstől semmi. Esketéstől a hon lakos a templomban semmit nem ad, ha háznál akar esküdni, egy tallért kell adni. Jövevény és szolgalegény az esketéstől 40 pénzzel tartozik.

Rectoris Reditus

Minden Kis faludi és vidéki ember, akinek szőlője vagyon, ad egy köböl bort. A Kis faludi ember, ha szőlője nincsen, ad ötven pénzt. Ha felében mível szőlőt, fél köböl bort ad. A Kis faludi lakos házaseMBER XX pénzt. A lakos ember egy kenyeret, amellé egy tál ételt ad. Gyermektanítástól az, kinek szőlője vagyon, egy köböl bort ad. Aki bort nem adhat, amint a Mesterrel megalkudhat. Volt egy szőlő ennekelőtte a Mesterséghez, azt eladták. Azért a templomhoz való szőlőből tartozik adni a falu két hordó bort a Mesternek készen mindaddig, míg a scholahoz más, jó két hordó bort termő szőlőt vehetnek. Halott temetéstől egy kenyér és tizenkét pénz.

ERDŐ BENYE³⁷⁶

Pastor Stephanus Beczkehazi

Pastoris Reditus

Szőlők. Egyik Bakfő szőlő. Másik Furmint szőlő a Gyepü völgyön. Harmadik Hosszú szőlő. Negyedik a Mulatón, melyet adtak a Hosszú szőlő felett való parlagért. Ezeknek míveltetése a Prédikátoré. *A homlítás a falué, mint eleitől fogva practizáltak.*

Szántóföldek. Napnyugatra a Beczek Tallia felé való nyomásra vagyon tíz föld. A napkeleti nyomáson Liszka felé hét föld vagyon. Aki maga ekéjével szánt, tartozik egy dé-

³⁷⁵ összeszedni

³⁷⁶ Erdőbénye, Zemplén vm.

lig szántani a Prédikátornak. Hasonlóképpen, aki cimborával szánt is. Vagyon egy kenderföld is. Abroncs vágásra szabadsága vagyon.

Rétek. A Baskai nyomásra vagyon két rét. Egyiket Marcin rétének hívják, a másodikat Mondohanak. A Liskai nyomásra is vagyon két rét. Egyik Malom réteje. Másik kenderföld. *Harmadik Alsó Bényei rét.*

Aki szánt és a dézsmától 40 kereszt búzája marad, vagy ha annál több is, 60 kéve búzát ad, vagy egy képét. Akinek 40 kereszt búzája nem marad, de szőlője vagyon, egy köből borral tartozik. Ha penig szőlője nincsen, negyvenöt pénzt ad. A fejedelem dézsmájából octava jár. Annak harmada mind borból, búzából a Mesteré az asztaltartásért. Esketéstől a templomban semmi (*egy forint*), ha háznál esket, egy tallér. Kereszteléstől 8 poltura. Halottnál ha prédikál, egy prédikációtól egy forint.

Reditus Rectoris

Valakinek szőlője vagyon, akár itt lakos, akár vidéki, egy köből bort ad. Akinek Benyen szőlője nincsen, negyvenöt pénzt ad. Gyermektanítástól minden gyermektől egy-egy köből bort adnak.

Campanatoris Reditus

Akár hon lakos legyen, akár vidéki, fél köből bort ad. Akinek szőlője nincsen, 25 pénzt.

Reditus Scholae

Vagyon a Messzelatón egy szőlő. Második a mulaton, egy néma ember hagyta. *Eladták, de az árát meg kell venni, hasznából kell adni.* Harmadik igen parlagos. Negyedik a Vaar hegyen, Oroz János hagyta, Fekete János és Huszin György szomszédságokban. Ötödik az Öszvéren, Bodnar Pál hagyta, Takacz János és Barius János szomszédságokban.

Reditus Templi

Vagyon egy szőlő az Erezvényen, Porchalmi Jánosné hagyta, Ersek János és Zoliomi Szabo János szomszédságokban. Másik a Mulatón, Gyalai Miklós hagyta, Balogh Gergely és Huszin György szomszédságokban. In visitatione anno 1669. 27. Novembris ezekről így végeztek, hogy ezután a Prédikátor az egyházfi által műveltesse. A jövedelme a Prédikátornál álljon, ötöle kérjenek a templom épületére, s a Prédikátor tartozzék számot adni a visitatióban.

ANNO 1706. die 24. Febr. Vagyon egy szőlő a Mulatón, egyfelől délről Urban István posteritási,³⁷⁷ északról Szabó György.

LIZKA³⁷⁸

Pastor primarius Stephanus Comaromi.

Reditus Pastoris Primarii

Szőlők. Egyik Monos. 2. Kotis. 3. Nyulas. 4. Varga szőlő. 5. Kurtamál. 6. Dongo. 7. A Haraszt hegyen, Deák szőlőnek hívják, kit Benedek deák hagyott volt testamentumban. 8. A Ranyon, Pap István hagyta testamentumban.

³⁷⁷ utódai

³⁷⁸ Olaszliszka, Zemplén vm.

Szántóföldek. Az alsó nyomásra a meszes Szögben vagy on három föld, a Dereznek patakja mellett is három, a Haraszti út mellett kettő, a Pál tavára járóban kettő egymás mellett. A felső nyomáson, az Ujfalusi határon alól, egymás mellett hat föld vagy on. A Rany alatt is vagy on három. A Hold patakja mellett egy vagy on.

Rétek. A Ranyon a három föld mellett vagy on egy darab rétecske. A Bodrogon túl is egy darab.

Vagy on egy halastó, Pap tavának hívják. Vagy on egy mészárszék, melyből minden marha nyelve a primarius Pásztoré. Azonkívül félmásza faggyú jár tőle esztendőnként. A város malmából sabbathalé jár. A király dézsmájából, borból, búzából s keresztyén-pénzből octava jár.

Aki maga ekéjével szánt, egy köből búzát ad. Aki cimborával szánt, fél köblöt ad. Aki pénzért szántat, ha 20 kereszt búzája vagy on, másfél szapu búzát ad. Ha pedig hús kereszt búzája nincsen, 20 pénzzel tartozik, melyet garaspénznek hívnak. Esketéstől a templomban semmi (*egy forint*). Háznál egy tallér. Halottnál ha egyszer prédikál, egy forint. Fát a tilalmas erdőről hordatni a tüzére, mind nyersét, mind aszut szabados.

Reditus Collegae

Szőlők. Vagy on a Haraszt hegyen egy szőlő a Praepositus³⁷⁹ szomszédságában. Második a Farkas háton, kit Bálint deák hagyott. Harmadik a meszesen, kit Ban András testamentumban hagyott. Negyedik a Ranyon, Kallai István szomszédságában, kit testamentumban hagyott Pap István.

Szántóföldek. Vagy on egy a Pal tavára járóban, a Dula dombján egy, a Kender szerben egy. A felső mezőn vagy on három föld.

Rétek. A Bodrogon túl vagy on egy a Kenizlei út mellett. A Potolekban is egy darab. Hagyott Göncöl Mátyás a Rany alatt egy darabot.

Búza fizetés. A felül megírt egy köből búzából egy szapu jár. Garaspénz hat pénz. Esketéstől, kereszteléstől, halott temetéstől, mint az első Pásztornak. Az erdő aszerint, mint a primáriusnak.

Rectoris Reditus

Borból, búzából való octavának harmada a Mesteré az asztaltartásért. Az egy köből búzából a primarius Pásztortól egy szapu. Vagy on egy szőlő a Rakottiason, melyet hagyott Borz György, Finik Tobiás szomszédságában. A Liskai hegyen valakinek szőlője vagy on, akár lakos, akár vidéki, egy köből bort ad. Ha szőlője nincs, harminchárom pénzt ad. Gyermektanítástól, ha olvas vagy colligál, egy köből bort adnak. A declinistától is aszerint. Ha vidéki embert temet el, adnak 12 pénzt. De az itt való semmit nem ad. A nőtlen legény temetésétől is 12 pénz. A deákoknak ételt, italt adnak.

Reditus Campanatoris

Az harangozóknak fél-fél köből borral tartoznak. Aki bort nem adhat, tizenhatedfél pénzzel tartozik.

Reditus Cantoris

Amely köből borral azelőtt a vidékiek a városnak tartoztak, conferálták³⁸⁰ a kántornak, melyet tartozik kiszedni vagy az egyházi, vagy kerülő, avagy más, a bírótól arra rendel-

³⁷⁹ prépost; Olaszliszkanak egy része a szepesi prépost birtoka volt.

³⁸⁰ átadták

tetett ember. Az itt valók adnak fél-fél köből bort. Vagyon egy szőlő, kántorsághoz való, a Kis nyomáson, Liszikai András szomszédságában.

Reditus Scholae

Vagyon egy szőlő a Desőn, melyet Halasz György hagyott testamentumban, melynek szomszédja a város felől Lodingos Mátyás szőlője, a Bodrog felől Gomba Mátyásné. Másik szőlő vagyon ugyanazon Deső nevű hegyen, melyet hagyott Gomba Mátyásné, a város felől való szomszédja a gyepü. Harmadik szőlő a Haraszt hegyen, Kallai István és Vadaszi Pálné szomszédságában. Czisar szőlőnek hívják.

VAMOS UYFALU³⁸¹

Pastor Johannes Szent Peteri.

Pastoris Reditus

Szőlők. Vagyon két szőlő a Toltsvai hegyen. Egyiknek neve Nagi szőlő, a Kutpatkan. A másik Bernard szőlő, ez is ugyan a Kutpatkan, Kazinczi Péter szomszédságában. A műveltetése a Prédikátoré. De tartozik a falu mind a két szőlőben a bujtást ganéjjal elrakni.

Szántóföldek. A felső nyomásra az erdő szélén, a Pap Rakottianál öt vagyon. A Tanornokban kettő egymás mellett a határban, a Gödör közt egymás mellett öt vagyon. Az alsó nyomásra a Cikkel földekben négy vagyon egymás mellett. A Rany Csereieben is az út mellett egy vagyon.

ANNO 1623 így újították: vagyon hét szántóföld az alsó nyomásban, melyeket noha a Toltsvaiak szántanak, mindazáltal decimával tatoznak azokból az Uyfalusi Prédikátoroknak.

Rétek. A Pap Rakottianal való földek mellett vagyon egy rét, mely csak akkor szolgál, mikor arra vagyon a vetés. A Derék réten is, a Bodrog szögben vagyon egy rét.

Vagyon egy tó, Pap tavának hívják. Csak magáé a Pásztoré. Vagyon egy malom, úr számára való, melyből sabbathale jár a Prédikátornak, egy nap s egy éjjel. Az úr dézsmájából, borból, búzából, tavaszból, méhből octava jár, melynek harmadrésze a Mesteré az asztalért. Aki maga ekéjével szánt, ad egy kalongyát, azaz 30 kévét. Aki cimborával szánt, egy keresztet ad. Aki pénzért szántat is, de csak három vagy négy kereszt búzája vagyon is, egy keresztet ad. Aki nem szántat, semmi vetése nincsen, huszonöt pénzt ad. Az özvegy, aki csak guzsalya után él, három sing vásznat ad. A vidékiek, akiknek itt vagyon házuk taxás³⁸² pusztájok vagyon, ha a földeket maguk ekéjével szántják, két keresztet adnak. Ezt rendelték anno 1669.

Kereszteléstől egy kenyér, egy tyúk. Esketéstől a templomban egy forint, de ha háznál esket, egy tallér. Szolgalegénytől és jövevénytől a templomban 40 dénár. Halott temetéstől, egy prédikációtól 50 dénár.

Rectoris Reditus

Vagyon a Rányon egy szőlő, Mesterséghez való, melyet maga műveltet. Akinek szőlője vagyon, mind lakos, mind vidéki, egy köből bort ad. Akinek szőlője nincsen, 32 pénzt ad. Aki maga ekéjével szánt, egy szapu búzát ad falu szapujával. A cimborások ketten adnak egy szaput. Ha csépével keresi is, ha házasember, ketten egy szaput adnak. Aho-

³⁸¹ Vámosújfalú, Zemplén vm.

³⁸² bérelt

vá vetések vagyon, egy földet adnak, melyet a marhások háromszor megszántanak, a Mester ad bele magot. A Pásztor bor és búza octavájából harmada a Mesteré. Szőlőre való öröklevél írástól egy köből bor. Házra és rétre valótól huszonöt pénz. Nőtlen legény tizenkét pénzt. Az özvegyasszony tíz pénzt.

Reditus Templi

Templom és parókia épületére hagyott Bojnai János egy szőlőt, melyet szolgálatjával szerzett volt. Szomszédja napkeletről a Ranyközi közönséges út. Délről Liszkán lakozó Butkai Márton szőlője. Északról Liszkai Visoli János. Napnyugatról a Liszkai közhatár.

KENEZLŐ³⁸³

Kenézlel Prédikátor jövedelme, amint 1652. esztendő április 25. napján a Kenézlel Patronusok és közlakos emberek között, közegezésből elvégeztetett.

Késpénz. Baji János uram 10 forint. Baji Ferenc 4 forint. Baji László 4 forint. Baji Sándor 4 forint. Baji András 4 forint. A falu 25 forint. Horvath Péter 1 forint, 80 dénár. Gabonafizetés. Baj János uram őszi vetésből decimát ad. Baj Sándor 20 kereszt. Baj László 20 kereszt. Baj András 10 kereszt.

Item. Baj János uram egy verő disznót ad. Baj László uram is egy verő disznót. Baj János uram a Réhbéli szombati résznek³⁸⁴ felét adja, felét a másik, László. Baj Sándor uramnak jóakarátát várja. Akinek magának disznaja nincsen, a disznóért tartozik adni 4 forintot.

A község. Aki maga erejével szánt, mindenik 2 keresztet ad. Aki cimborával szánt, másfél keresztet. Akinek járó marhája vagyon, egy-egy szekér fát ad. Akinek marhája nincsen, egy-egy hajó fát. A Pap réjtét, ha megkaszálják, megkaszálják. Ha meg nem kaszálják, egy-egy boglya szénát adnak. Minden gazdaember egy-egy tyúkot ad.

VAGAS³⁸⁵

Mater Ecclesia facta ANNO 1653. 13. Febr. primus pastor Paulus Toronyai.³⁸⁶

Pastoris Reditus

Késpénzt adunk minden esztendőben 54 forintot, és hogy a reá teljék 60 forintra, adunk készen ökegyelmének ötszáz hordó falt, fenekestől és abroncsostól. Ez pénzfizetést háromszor adjuk meg: Szent Gergely napban, Pünkösdben és Szent Mihály napban.³⁸⁷

Búza fizetése kévéjében leszen 72 kereszt, azaz cruces 72, tizenöt kévéjével számlálva. Item szemül készen négy Szécsi köblöt.

Bor fizetése leszen: minden ember ad egy-egy cub. bort, valakinek szőlője vagyon, akárhová való legyen is. Akinek szőlője nincsen, keresse kedvét a Prédikátornak valami szolgálatjával, vagy adjon 60 dénárt.

³⁸³ Kenézlő, Zemplén vm.

³⁸⁴ A rév szombati jövedelmének.

³⁸⁵ Kovácsvágás, Abaúj vm.

³⁸⁶ Anyaegyház lett 1653. február 13-án, első lelkésze Toronyai Pál.

³⁸⁷ Szent Gergely nap március 12. Szent Mihály nap szeptember 29.

Minden ember egy-egy tyúkot ad. Minden ember egy-egy szekér fát ad. Halott temetés-től, ha egyszer prédikál 25 dénárt, ha kétszer 50 dénárt. Kereszteléstől egy tyúk és egy kenyér, és a komáktól egy-egy poltúra.

Rét vagyon egy darabocska a parókiához a hat földeknek lábján. Ehhez mást is zálogosítunk, öt szekér szénatermőt örökre. Jeney György uram is ad egy darabot, egy boglya szénatermőt örökben. Ilyenmódon, hogyha azokat kiváltanak is, azon pénzen ismét mást vegyenek vagy zálogosítsanak a parókiához. Kapczi András uram is adott egy darabot az eklézsia és Laczko György rétje mellett. Botka János uram is adott ugyanott egy darabot örökségben, csak ki kell írtani.

Szántóföldek is vannak az alsó mezőn, a Pap kútjánál, egy rendben hat. Jeney György uram is ad egyet a más mezőn. A felsőn Bodnar András uram is ad egyet, valamelyik mezőn akarja a Pásztor. A Kovacs Péter maradékai is közakarattól adnak egyet a Baratla kő alatt, a Soltos János földjén felül, örökben. Dohos Mihály is minden esztendőben vetés alá ad egyet-egyet.

Míg Mestert tarthatunk, a Mester bérét is odaadjuk, ha a Mester szolgálatját is végbe viszi. Aki maga ekéjével szánt, egy szapu búzát ad, aki cimborával szánt, fél szapu búzát ad. A Prédikátornak ha búzával fizet, a Mesternek is azzal fizet. Halott temetéstől 12 pénz.

Mi Abaújvár megyében lakó Kovacs Vaghasiak ezekre jószívvel kötelezzük magunkat egész faluul. Főbíró Kállai István nemes ember, Jenei György nemes ember, Botka Péter nemes ember, Kopcsa Pál nemes ember, Maior Mihály nemes ember, Botka Bálint közrend, Berta György közrend.

PETRAHO³⁸⁸

Pastoris Reditus

Vagyon egy szőlő a Pataki Szövincze nevű hegyen, melynek felső szomszédja Medve István, alsó Czizmar András szőlője. Minden esztendőben a falu tartozik öt emberrel bujtást rakatni avagy homlítottatni. Item tartozik befedetni; kötözésével, szedésével az Catechismus tanuló lányok és az özvegyasszonyok. Egyéb munkájával a Prédikátor tartozik. *A kaszálás helyett a munka a falu részéről szaporodott nyitásával és az első kapálásával.*

Vagyon két nyomásra két-két szántóföld egymás mellett. Kettei a Nukriczan, a hosszú földek rendiben, kettei a pincéken alól, a hosszú földek kezdetiben. Ez négy földet a marhások esztendőnként tartoznak háromszor megszántani, bevetni, beboronálni, de a Prédikátor adjon magot. Azoknak termésének felarattatásával a Prédikátor tartozik, és ha a Prédikátor felarattatja, a búzának behordásával tartoznak a marhások, mint a Prédikátor kívánja, időmúlás nélkül.

Aki maga ekéjével szánt, hetvenöt pénz, két kereszt búza, egyik tiszta, másik abajdoc avagy aminémű vagyon. Egy szekér fa. Aki cimborával szánt, ötven pénz, egy kereszt búza, fele tiszta, fele abajdoc avagy aminémű vagyon. Egy szekér fa. A marhátlan negyven pénz, fél köből búza, egyik tiszta, másik abajdoc avagy aminémű vagyon, tartozik a Prédikátorhoz vinni. Akinek két lova vagyon, egy szekér fa, akinek csak egy lova vagyon, ketten fogjanak össze, úgy vigyenek egy szekér fát. Az özvegyasszonyok, akinek vetése vagyon, egy negyed búza, huszonöt pénz, akinek nincsen, csak huszonöt pénz.

³⁸⁸ Petrahó →Bodroghalász →Sárospatak [1950], Zemplén vm. Petrahó 1645-ben lett anyaegyház.

Minden ember, marhás, marhátlan, özvegy, nőtlen, akinek szőlője vagyon, akár a Pataki hegyen, akár más város avagy falu hegyén, egy köből borral tartozik. Mihelyt megdézsmál, tartozik a Prédikátor házához vinni. Akinek szőlője nincsen, ötven pénzzel tartozik minden szüretkor.

Minden külön kenyeres egy tyúkkal tartozik, melyet Szent János napra be kell adni, vagy ha nincsen, 6 dénár. Ha Szent János nap után marad, 9 dénár.

Halott temetéstől ötven pénz. Esketéstől helyben tizenkét pénz, ha a Prédikátor [...] megyen, egy forint. Kereszteléstől tizenkét pénz, azonkívül amit a komák adnak.

Mivel a Prédikátornak a maga határában rétje nincsen, hanem a Pataki [...] szoktak kaszálni, ha ott lehet a kaszálás, avagy ahol a Prédikátor akar kaszáltatni, a hallgatók közül tartoznak tizen kaszálni, tizen felgyűjteni. Ha kik a kaszálástól, gyűjtéstől megmaradnak, a Prédikátor és a Mester háza körül tartoznak munkálkodni. A szénának behordásával a marhások tartoznak. [...]

Mivel a hordásnak télben vagyon ideje, a marhások tartoznak egy hónap alatt meghordani a fát.

A Prédikátornak a maga szőlőjében termett bort és a cubulare³⁸⁹ bort minden fizetés nélkül szabad kiárúsítani. Jég vágásával és a jégverem megrakásával tartozik a falu. Egyházfinak kell lenni a Prédikátor szőlőjének munkájára való munkások keresésére, és a jövedelmek beszedésére.

Rectoris Reditus

Késpénz húsz forint. Minden személytől, nagytól, kicsnyitől hat pénz, ha onnan a húsz forint kitelik. Ha ki nem telik a falu jövedelméből suppleáltatik.³⁹⁰ Minden külön kenyeres egy szapu búza, akár marhás, akár marhátlan legyen. Az özvegyasszony, akinek vetése vagyon, egy szapu búza, akinek vetése nincsen, fél szapu búza. Minden külön kenyeres fél köből borral tartozik, valakinek szőleje vagyon. Kinek szőleje nincsen, huszonöt pénzzel tartozik. Két marhás fogjon össze és úgy hozzon egy szekér fát. Gyermektanítástól hetvenöt pénz, halott temetéstől tizenkét pénz. Minden gazdától egy kenyér, ahhoz egy poltura.

LEGENYE³⁹¹

Pastoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, ad manipulos 25. Aki cimborával szánt, ad manipulos 15. Aki pénzért szántat, ad manipulos 8. Akinek semmi búzája nem terem, ad hét polturát. A Simoni György udvarából jár négy kereszt búza. Az Abafiné asszonyom házatól jár két kereszt búza. A Possai István udvarából jár négy kereszt búza. Kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér. Özvegyasszony, aki csak guzsalyával keresi, ad 3 sing vásznat. Halott temetéstől, ha prédikál nyolc poltura.

Rectoris Reditus

Aki maga ekéjével szánt, ad egy Szécsi szapu búzát. Aki cimborával szánt, ad fél Szécsi szapu búzát. Aki pénzért szántat, ad Szécsi fél szapu búzát. Aki a Pásztornak ad hét polturát, a Mesternek ad Szécsi fél szapu búzát. A Simoni udvarából jár fél köből búza. A

³⁸⁹ köből

³⁹⁰ kiegészítik

³⁹¹ Legenye →[Szk. Luhyňa], Zemplén vm. Legenye 1629 után csörgő leányegyháza volt valószínűleg 1650 tájáig, ekkor rögzíthették ezt a feljegyzést.

Possai udvarából is fél köböl. Az Abafiné asszonyoméból is egy szapu. Temetéstől egy poltura.

B. OLASZI³⁹²

Reditus Pastoris

Szőlő vagyon a magas hegyen, kit Hogykán lakozó Demjén Pálnétól in anno 1634 százhuszonöt, azaz 125 forintokon vett a falu. Szomszédja napkeletről Pesti Lukács. Napnyugatról Ungvári Erszénygyártó István. Északról Sipos András szőlője vagyon. Délről a közönséges út.

Vagyon két nyomás, alsó és felső. Az alsó nyomáson vagyon 6, azaz hat föld. Ugyanott vagyon Bíró Mátyásnál öt, azaz 5 föld, Nagy Mihálynál négy, azaz 4. Pesti Lukácsnál másfél. Kovács Andrásnál másfél. Summa szerint tizenkét föld. Ezekből a Prédikátornak tized jár. Az alsó nyomáson a magas hegy alatt vannak tizennégy, azaz 14 szántóföldek, melyeknek a tized dézsmája a Prédikátornak jár. Ezek szomszédai északról a Csere, délről az öreg Pesti Lukács földje fele, melyeknek vége jár a Birsalmásra. Az alsó nyomáson a Mulatón vannak öt szántóföldek, amelyeknek tized dézsmája a Prédikátornak jár. A felső nyomáson a parókiához tartozó szántóföldek vannak, a Kaliszer mellett kilenc, azaz 9, melyeknek szomszédja a falu oszlás földje. A felső nyomáson örökös föld nincsen, melyet a Prédikátor bírhatna, hanem a Hogykai útra Gaisnar Tamásnéval vagyon három föld. Ugyanaz felső nyomáson, a Hogykai út mellett, a pincék ellenében vannak három szántóföldek. Gasnya Péter földjei, amelyeknek dézsmája a Prédikátornak jár. A Hogykai úton felül, Luka Péternél vagyon két föld, melyeknek szomszédja napkeletről Pesti Lukács földjei, napnyugatról Gasnya Péter földjei, melyeknek dézsmája a Prédikátornak jár. Ugyanott Toth Mártonnál egy föld, melyet Pesti Lukácsnak vetett zálogba, ezekből decima jár. Ugyan a felső nyomáson, a lencsés földekben vannak két, azaz 2 szántó földek.

A Bodrogon túl, a piscaros³⁹³ területben, vagyon egy rét, melyet Pap réjtjének hívnak.

Aki maga ekéjével szánt, 25 kéve búzát ad, aki cimborával, 20 kévét. Aki pénzért vagy barátságért szántat, s a dézsmától tíz kereszt búzája marad, egy keresztet ad, ha peng annyi sem marad, és se bort, se búzát nem adhatna, 50 pénzzel tartozik. Továbbá, ha valaki pénzen vetést vesz, ugyan tartozik egy kereszt búzával, hogyha tíz kereszt búzája megmarad a dézsmától. Ismét, ha bort nem adhatna, de búzát adhatna, tehát tizenharmadfél pénzzel tartozik. Viszont ha búzát nem adhatna, ugyan tizenharmadfél pénzzel tartozik – a Sadányi elválás után.

Akinek szőleje vagyon, és a dézsmától két csöbör bora marad, tehát egy köböl borral tartozik. Azonképpen, akinek ültetés szőleje vagyon is, ha két csöbör bora léssen belőle, vagy ad dézsmát belőle vagy nem, egy köböl borral tartozik. Ha valakinek vidéki hegyen vagyon szőleje, úgy is tartozik egy köböl borral.

A Sadányi elválás után: aki sem bort, sem búzát nem fizet, a Lelki Tanítónak 50 pénzzel tartozik. Aki búzát nem ad, ha bort ad is, 25 pénzzel tartozik, aki mind bort, mind búzát ad, nem tartozik semmivel is.

Özvegyasszony, aki guzsalyával keresi, három sing vásznat ad, ha vásznat nem adhat, huszonzét, azaz 27 pénzzel tartozik.

A király vagy fejedelem dézsmájából, borból, búzából, bárányból octava jár.

A kereszteléstől egy tyúk, egy kenyér, akár 24 pénz.

³⁹² Bodrogolaszi, Zemplén vm.

³⁹³ halászó

Nőtelen legénytől, amely nőtelen legénynek szőleje nincsen, bort nem adhatna, 9 pénzzel tartozik. Ha búzája vagyon, s tíz kereszt megmarad a dézsmától, tartozik az egy kereszt búzával. Amely nőtelen legény megházasodik úgy, hogy azelőtt semmit nem fizetett volna, tehát az esketésért tartozik 46 pénzzel.

Esketésért itt való semmit. Temetéstől semmi, hanem prédikációtól 24 dénár.

Hogy a Sadányi eklézsia materré lött, azután úgy rendelte Olaszi, hogy tizenkét köből búzát adjon a falu szapujával esztendőnként.

Vagyon egy tó is, melyet Pap tavának hívnak.

Reditus Rectoris

Minden embernek, akinek két cseber bora megmarad a dézsmától, egy köből borral tartozik. Hasonlóképpen, ha ültetés vagy szabad szőlője vagyon is, ha két cseber bora létszen, tehát ugyan egy köből borral tartozik. Ha pedig két cseber bora nem marad, tehát 36 pénzzel tartozik. Ha pedig bort nem adhatna, amint akkor a bornak köbli járna, annyi pénzzel tartozik a Mesternek. Ha valakinek vidéki hegyen vagyon is szőleje, ugyanaz is tartozik egy köből borral. Aki a gyermekét a scholába járattja, a tanításért egy köböllel tartozik. Garaspénz azelőtt öt, most 6 pénz és egy kenyér. Amely nőtelen legénynek szőleje nincsen, tehát 9 pénzzel tartozik. Örökleivel, szabad, becs és tanúvallás írástól 12 pénz. Feleletleivel és egyéb levelek magyarázatjától 12 pénz a Notáriusnak. Amely özvegyasszonyi-állat fonással keresi, 9 pénzzel tartozik.

ANNO 1684 per And. S. P. Dóczi descripta sunt.³⁹⁴

³⁹⁴ Dóczi András írta le 1684-ben.